

សមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

- * ចំណងចិត្តភាពនិងការឧបត្ថម្ភគ្នាទៅវិញទៅមក
- * ការក្លែងនិងក្លែងចំណេះដឹង និង ចិត្តាសិទ្ធិ
- * ការការពារផលប្រយោជន៍គ្នាទាំងផ្លូវចិត្ត - សំភារៈ

ស្វែងរក ត្រូវបង្រៀន

ផ្ទះប្រុងប្រយ័ត្នខេត្តព្រះវិហារ

ឆ្នាំ២០១២

ផ្សាយចេញរាល់ត្រីមាស ពីទីចាត់ការសមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ

១២៨៦ មហាវិថីព្រះនរោត្តម (ភ្នំពេញ)

ទូរស័ព្ទ : ០២៣ ២១៦ ១៨៤.០១២ ២៧៩ ៥៤៤

អ៊ីម៉ែល : kta.amcek@gmail.com

មាតិកា

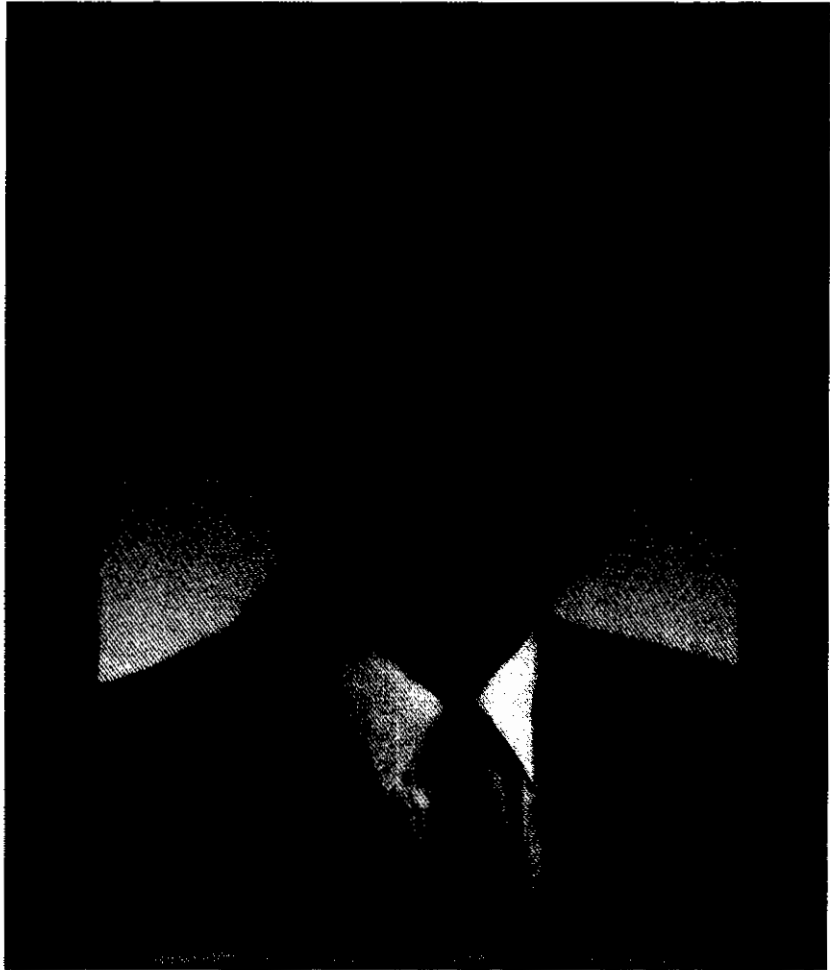
គណៈកម្មការរៀបរៀង និងទិញ		
- លោកស្រី	ឫន សារីន	
- លោកស្រី	ថាច់ ធីសារីន	
- លោក	ថោង ឫនីន	
- លោកស្រី	គុយ ឧត្តា	
- លោកស្រី	ប្រាក់ សូលីដា	
- លោក	ជន ឃានសី	
- លោក	កៅ ហៀន	
- លោក	ស្វាយ ធីត្យ	
- លោកស្រី	អ៊ឹម ឫន្នារី	
- លោក	ប្រាំ សាមិត	
- លោក	ជ័យ សឫទ្ធា	
- សមាជិក - សមាជិកា ស.ប.ស.ទ		
គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ		
- លោក	យស សិវ	
- លោកស្រី	ឧត សាអ៊ឹម	
- លោក	អ៊ុន ថេរ	
- លោក	ក្រៃ ហួត	
- លោក	ស្នួន សារុណ	
- លោក	ស្នួន ចាន់ថន	
- លោក	ស្នួន ស៊ឹម	
ការកំណត់		
អ្នកស្រី	រ៉ែ	ស្នួន
ក្រុមខាងក្រៅ		
- ចិត្ត : ផ្ទះច្រូតច្រៀងទេសចរណ៍		
- ចិត្ត : លើសលែកច្រើន		

ល.រ	ចំណងជើងអត្ថបទ	ទំព័រ
	សារចូលរួមរាជមណ្ឌល	
១	វិចារណកថា	១
២	លិខិតចាត់តាំង	២
រាជកិច្ច		
៣	ច្បាប់ស្តីពីការអប់រំ	៣
វប្បធម៌ទូទៅ		
៤	សកម្មភាពព្រះពុទ្ធសាសនាកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ (ត)	៥
៥	ប្រភពនៃការអប់រំក្នុងពិភពលោក	៨
វិទ្យាសាស្ត្រ		
៦	តើអ្វីខ្លះជួយអនុគ្រោះដល់ការអភិវឌ្ឍរបស់កុមារ	១០
៧	កុមារ និងការអភិវឌ្ឍ	១២
៨	ការបង្រៀនវិទ្យាសាស្ត្រអនុវត្តនៅបឋមសិក្សា	១៤
ការអប់រំ និងគុណសិទ្ធិ		
៩	ការលើកកម្ពស់ស្វ័យឱ្យតម្លៃ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការឱ្យតម្លៃ	១៦
១០	មូលកេទ អ-អិ (ត)	១៩
១១	គណិតវិទ្យា: ការដោះស្រាយចំណោទ (ត)	២១
១២	តើគ្រូត្រូវធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីឱ្យសិស្សមានចំណង់ក្នុងការសិក្សា?	២៥
កំណត់ និងកំណត់		
១៣	៨ មីនា	២៨
១៤	ផលប៉ះពាល់នៃឥទ្ធិពលគ្រឿងញៀន (តចប់)	២៩
វេទិកាស្វែងរក		
១៦	បុណ្យនិទាយរដូវប្រទេសចិន	៣១
១៧	វេទិកាស្រ្តី: សង្ខេបរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវតាមឃុំ/សង្កាត់ឆ្នាំសិក្សា២០១០-២០១១	៣៣
ព័ត៌មាន		
១៨	ការអនុវត្តសេចក្តីថ្លែងការណ៍សន្ទុក «យុំមួយអនុវិទ្យាល័យមួយ»	៣៤
១៩	កំណត់ហេតុនៃការប្រជុំរបស់គណៈមេប្រយោគនៃបណ្ឌិតវិទ្យាស្រាវជ្រាវចំពោះស្ថាប័នហេតុសម្តេច ព្រះសង្ឃរាជព្រះមហាសុមេធាធិបតី ជួន ណាត ជោតញ្ញាណ	៣៨
២០	ស្ថិតិសពខែមិថុនា-សីហា ឆ្នាំ២០១២	៤០

ទូរស័ព្ទផ្ទះក្រុមរៀន

ក្តីពេញ : ០៨៩ ៦៨៤ ០៨១	កំពត : ០១២ ៨៥៦ ៧២២.
ព្រះសីហនុ : ០១២ ៦៥៥ ៥៦០	កែប : ០៩៧ ៨ ៧២១ ៨៨០
សៀមរាប : ០១២ ៦៧៥ ៦៤០	កាកែត : ០៩៧ ៩ ៧៦១ ៥៨៨
កំពង់ចាម : ០១១ ៧៤២ ២២៤	កោះកុង : ០១២ ៦១៩ ៥២៨
ស្វាយរៀង : ០៩៧ ២ ៦៥៥ ៩៨៧	ព្រះវិហារ : ០១២ ២១៨ ២៨០

សារចូលរួមរាជមរណទុក្ខ

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម សីហនុ

ព្រះមហាក្សត្រ ព្រះវររាជបិតាឯករាជ្យ បូរណភាពទឹកដី និងឯកភាពជាតិខ្មែរ ព្រះអង្គបាទសោយ

ចូលទីវង្គត ក្នុងព្រះជន្មាយុ ៩០ ព្រះវស្សាដោយ ព្រះជរាពាធ គារម៉ោង ១ និង ២០ ភាគី ព្រឹក

ថ្ងៃទី ១៤ ខែ ត្រេសែក ឆ្នាំ រោង ចត្វាស័ក ព.ស ២៥៥៦ ត្រូវនឹង ថ្ងៃទី ១៤ តុលា ឆ្នាំ ២០១២

ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំម្ចាស់ យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ជាគណៈកម្មាធិការកណ្តាល

សហគមន៍កសិករខ្មែរ និង សហជីក សហជីកាទាំងអស់ នៅទូទាំងប្រទេស

សូមធ្វើអភិវឌ្ឍន៍កិច្ច ចូលរួមមហាទុក្ខ ជំរឿនព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម សីហនុ ដ៏មហាវង្ស

រេងពោរពេញដោយក្តីសោកស្តាយអន្ទះអាល័យជាអនេកប្បការ។

ការបាត់បង់ព្រះវត្តមាន ដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមនៃព្រះមហាវង្ស ដ៏ស្រ្តីមតាពេលនេះ

គឺជាការបាត់បង់មហាវង្សលើខ្មែរ ដែលគ្មានគុប្បដូច។

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
OFFICE OF THE DEAN
5408 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3300

CHICAGO, ILLINOIS
OFFICE OF THE DEAN
5408 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3300

វិចារណកថា

វិចារគ្របច្រៀង៥គុណ

ឆ្នាំនេះ ២០១២ ទិវាគ្របច្រៀង ៥គុណ ប្រារព្ធធ្វើក្នុងសភាពការណ៍ដែលទម្រង់សីលធម៌ របស់សង្គមកម្ពុជា ជាទូទៅបានងើបឡើង និងកំពុងពង្រឹងខ្លួនតាមលំនាំទៅមុខជាលំដាប់។ យើងទាំងអស់គ្នាមានសុទិដ្ឋិនិយមពិត ប្រាកដ។ បើគិតពីពេលវេលានៃការបង្កើតទិវានេះ នៅឆ្នាំ១៩៩៧ក្រោមគំនិតដូចផ្ដើមរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី តេជោ មកដល់ពេលនេះយើងឃើញថាមានរយៈពេល១៥ឆ្នាំហើយ ដែលប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់ជាន់ថ្នាក់កាន់តែចាប់ អារម្មណ៍និងគាំទ្រទាំងកាយចិត្ត ចំពោះប្រពៃណីដ៏ល្អដូចនេះ ក្នុងមនោសញ្ចេតនាស្រលាញ់ដឹងគុណនិងចាត់ទុក លោកគ្រូ អ្នកគ្រូថា ជាអ្នកអប់រំបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកសីលធម៌ គុណធម៌ និងចំណេះវិជ្ជា ដូចឪពុកម្តាយ ចំពោះ បុត្រធីតារបស់ខ្លួន។ ប្រការនេះ នាំឲ្យកិត្តិយស សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និង កិត្យានុកាពរបស់ជនជាតិកម្ពុជា ត្រូវបានលើកកម្ពស់ សក្តិសមជាប្រជាជាតិមួយដែលមានប្រវត្តិសាស្ត្រ យូរអង្វែង និងអរិយធម៌ ងង្រៀង។

ការយកចិត្តទុកដាក់ខាងលើនេះ ទាំងករណីជាតិ ទាំងប្រជាជនទូទៅ ពិតជាត្រឹមត្រូវ ព្រោះគ្របច្រៀងក្នុង ករណីយកចិត្តទុកដាក់អប់រំបណ្តុះបណ្តាល ជាអ្នកគ្រូគ្រូសាលា បានខិតខំដោយអំណត់ស្មារតី និងសេចក្តីស្រលាញ់ យ៉ាងស្មោះ ដើម្បីផ្ទេរចំណេះដឹង ដែលជាតម្លៃនៃវិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកទេស អាកប្បកិរិយា ឥរិយាបថ ចរិយា តាមគំនិតថ្មី នៃការអប់រំ គឺ រៀនដើម្បីចេះ រៀនដើម្បីធ្វើ រៀនដើម្បីមានសីលធម៌ល្អនិងរៀនដើម្បីរស់សុខដុមជាមួយគ្នា។

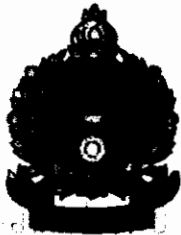
ការរួមចំណែករបស់គ្របច្រៀងតាមរយៈការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល គឺជាកម្លាំងចលករនៃ ការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ មិនអាចប្រកែកបាន។ ក្នុងស្មារតីនេះ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សូមឧទ្ទិសឲ្យទិវាគ្របច្រៀង ៥គុណ ក្លាយជាទិវាដឹងគុណលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ជារៀងរហូត។

សមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ សូមគាំទ្រការដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលបានគិតគូរដល់ជីវភាពមន្ត្រី រាជការសិរិល កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងដោយឡែកបុគ្គលិកសិក្សា ក្នុងការបង្កើនប្រាក់បៀវត្សឲ្យបានយ៉ាងតិច ២០% ក្នុងមួយឆ្នាំ លើប្រាក់បៀវត្សមូលដ្ឋាន។ សូមជម្រាបថា នៅពេលដំបូងប្រាក់បៀវត្សមូលដ្ឋានត្រូវបានគិតគូរដោយផ្អែក លើតម្លៃឯកតាសន្ទស្សន៍ស្មើនឹង ៣០០០៛ មធ្យមនេះតម្លៃឯកតាសន្ទស្សន៍ត្រូវតម្លើងស្មើនឹង ១.២៦០៛។ សម្រាប់ គ្របច្រៀង គ្មានអ្វីរកយំគឺមេត្តាអរណ៍តទូទៅ ជាងព្វពាក្យមួយឃ្លា ដែលមនុស្សម្នាក់និយាយថា ខ្ញុំជាកូនសិស្ស លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ នៅបឋមសិក្សា ឬមធ្យមសិក្សា ឬឧត្តមសិក្សា នោះទេ។

ក៏ក្នុងឱកាសដ៏ថ្លៃថ្នូរនេះដែរ ជាលើម្ខាងទៀត សមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ សូមចូលរួមជាមួយសង្គមជាតិទាំងមូល រក្សាការពារទម្លាប់ គោរពស្រឡាញ់ និងគុណ គ្របច្រៀងឲ្យស្ថិតនៅរស់រវើក ក្នុងរយៈពេលរបស់យើងទាំងអស់គ្នា។

គណៈកម្មាធិការកណ្តាល

ស.ម.ស.ខ.
AMCEK

សមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ
Association Mutualiste du Corps Enseignant Khmer /
Ligue Cambodgienne de l'Enseignement

លេខ ៣០ / ១២ គ.ក

លិខិតបាត់តាំង

- យោងលក្ខន្តិកៈសមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ ជំពូកទី៣ ប្រការ១៥
- យោងលិខិតលេខ០៨/១១ គ.កស្តីពីការកំណត់បែងចែកតារាង គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ស.ម.ស.ខ.
- អាណត្តិទី១១ ឆ្នាំ២០១១ - ២០១៤ ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១១
- យោងសេចក្តីសម្រេចអង្គប្រជុំគណៈកម្មាធិការកណ្តាល ស.ម.ស.ខ. កាលពីថ្ងៃទី ៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១២

គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ស.ម.ស.ខ.

បានសម្រេចតែងតាំង :

លោក **យ សម្បត្តិ** ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាល ស.ម.ស.ខ. ទទួលបន្ទុក ស្នងការ ចាប់ពីថ្ងៃចុះ
ហត្ថលេខានេះតទៅ ជំនួសលោក **ទិត ធីត** ដែលបានទទួលមរណៈភាពកាលពីថ្ងៃទី០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១២។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១២

គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ស.ម.ស.ខ.

កន្លែងទទួល :

- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ក្រសួងកម្មវិធីសង្គម និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- មន្ទីរ អ.យ.ក. រាជធានី-គ្រប់ខេត្ត
- គណៈកម្មាធិការ ស.ម.ស.ខ. រាជធានី-គ្រប់ខេត្ត
- គ្រប់អង្គការចំណុះទីស្តីការក្រសួង អ.យ.ក

យស ធីត

ការអប់រំសីលធម៌ និងវប្បធម៌ និងការអប់រំផ្សេងៗ មាសជាមួយគ្នា ការអប់រំដើម្បី
សន្តិភាព ការអប់រំដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ការអប់រំឱ្យចេះគោរពវប្បធម៌ផ្សេងៗ
និងតម្លៃប្រពៃណី ត្រូវកំណត់ជាធាតុសំខាន់នៃកម្មវិធីសិក្សាគោល ។

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ត្រូវកំណត់ក្របខណ្ឌលម្អិតនៃកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់
អនុវត្តនៅគ្រប់ភូមិសិក្សានៃប្រព័ន្ធអប់រំកម្ពុជា ។

មាត្រា ២៥.២ ការអប់រំច្បាប់ក្នុងសាលាសិក្សា និងសាលា
ភាសាខ្មែរជាភាសាយាន និងជាមុខវិជ្ជាមួយនៃកម្មវិធីសិក្សាគោលនៅសាលារៀន
ចំណេះទូទៅសាធារណៈ ។

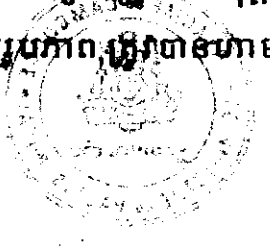
ចំពោះសាលារៀនចំណេះទូទៅឯកជន ត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សាភាសាខ្មែរជាមុខវិជ្ជា
គោលមួយនៃកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ ។

ភាសាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ចំពោះអ្នកសិក្សាសញ្ជាតិខ្មែរ ដែលមានដើមកំណើតជាខ្មែរ
ជនជាតិភាគតិច ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យអប់រំ ។
ភាសាបរទេសដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់សិក្សាសញ្ជាតិខ្មែរ ត្រូវកំណត់ជាលំហូរជាមុខវិជ្ជាសិក្សាមួយ
សម្រាប់កម្មវិធីសិក្សាគោលនៃការអប់រំចំណេះទូទៅស្របតាមសេចក្តីជ្រើសរើសរបស់អ្នក
សិក្សា ។

មាត្រា ២៥.៣ ការរស់រានត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សា
ការរស់រានត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំចំណេះទូទៅ និងការរស់រានត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំបច្ចេក-
ទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សា ។

ការរស់រានត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំចំណេះទូទៅ និងការរស់រានត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំបច្ចេក-
ទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សា ។

មាត្រា ២៥.៤ ការអប់រំចំណេះទូទៅ
ការអប់រំចំណេះទូទៅ មានគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពអប់រំប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិ-
ធម៌ ត្រូវមានកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ ។ គ្រប់ការប្រឡងជំនួស ឬ ការបន្តគ្រប់រូបភាព ត្រូវបានហាម

សកម្មភាពពុទ្ធសាសនាក្នុងការអប់រំគុណធម៌ សីលធម៌សង្គម

សកម្មភាពពុទ្ធសាសនាក្នុងការអប់រំគុណធម៌ សីលធម៌សង្គម គឺជាមូលដ្ឋាននៃការអប់រំគុណធម៌ សីលធម៌សង្គម ដែលមានលក្ខណៈស្របច្បាប់ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ វាជាការអប់រំគុណធម៌ សីលធម៌សង្គម ដោយយកប្រាសាទពុទ្ធសាសនា ជាមូលដ្ឋាន និងយកប្រាសាទពុទ្ធសាសនា ជាមូលដ្ឋាននៃការអប់រំគុណធម៌ សីលធម៌សង្គម ដែលមានលក្ខណៈស្របច្បាប់ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

២.៤ ការផ្សព្វផ្សាយ

ចំពោះសកម្មភាពសង្គម ទន្ទឹមនឹងការចុះទៅអប់រំនៃតាមមូលដ្ឋាន នៅតាមបណ្តាអង្គការ សហគមន៍ផ្សេងៗ និងអង្គការមួយចំនួនទៀតក្នុងតំបន់ព្រំដែនផ្សេងៗ ព្រះពុទ្ធសាសនាក៏បានផ្សព្វផ្សាយអប់រំគុណធម៌ សីលធម៌សង្គម ស្របច្បាប់ច្បាប់ចម្លងក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយសង្កឹមនូវលើការអប់រំសីលធម៌ គុណធម៌ ចរិយា មរតក និងទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី វប្បធម៌សង្គមដើរដៃ នៅតាមបណ្តាស្ថានីយវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ និងការបោះពុម្ពផ្សាយនានា ក្នុងច្បាប់អប់រំមួយចំនួនផងដែរ។

ស្ថានីយវិទ្យុផ្សព្វផ្សាយព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងការអប់រំគុណធម៌ សីលធម៌សង្គម

កម្រិតវិទ្យុសាសនា	កម្រិតវិទ្យុសាសនា	កម្រិតវិទ្យុសាសនា	កម្រិតវិទ្យុសាសនា
រាជធានីភ្នំពេញ	-04h50mn -05h00mn -05h30mn -12h10mn -18h00mn -19h00mn -20h00mn -20h30mn	ស្ថានីយវិទ្យុសាសនា	ស្ថានីយវិទ្យុសាសនា
ខេត្តព្រះសីហនុ	-06h00mn -13h00mn	ស្ថានីយវិទ្យុសាសនា	ស្ថានីយវិទ្យុសាសនា
ខេត្តបាត់ដំបង	-05h30mn -06h30mn -18h00mn -08h30mn	ស្ថានីយវិទ្យុសាសនា	ស្ថានីយវិទ្យុសាសនា

	-19h30mn	FM103.2MH ₂
ខេត្តប៉ៃលិន	-18h00mn	FM90.5MH ₂
ខេត្តសៀមរាប	-05h00mn -18h30mn	FM98MH ₂ FM100.5MH ₂
ខេត្តតាកែវ	-05h00mn	FM98.5MH ₂
ខេត្តកំពត	-05h00mn -18h30mn	FM99.25MH ₂ FM103.5MH ₂
ខេត្តកោះកុង	-18h00mn	FM99MH ₂
ខេត្តកណ្តាល	-05h20mn -17h00mn	FM95MH ₂ FM95MH ₂
ខេត្តស្វាយរៀង	-05h00mn	FM103.75MH ₂

នៅមានផ្សារពាណិជ្ជកម្ម និងទូរទស្សន៍មួយចំនួនទៀត ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តសៀមរាប និងខេត្តស្វាយរៀង កម្ពុជាជាដើម។ ទិន្នន័យដែលបានរៀបរាប់មកខាងលើជាផ្នែកមួយនៃសកម្មភាពខ្លះៗរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនាដែលបានចូលរួមចំណែកក្នុងការអប់រំសីលធម៌ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម។

៣. វត្តអារាម និងនាពក្រីក្រ

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ បានចាត់ទុកវត្តអារាម ជាបូជនីយដ្ឋានមួយដ៏មានសារៈសំខាន់ និងមានអត្ថន័យច្រើនបែបយ៉ាងក្នុងជីវិតរបស់ខ្លួន ទោះបីជាពួកគេបានឃ្លាតកាយឆ្ងាយពីស្រុកកំណើតទៅរស់នៅឯបរទេសក៏ដោយ ក៏គេតែងតែនឹកលើកម្មកិច្ចកន្លងនេះជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ គ្មានកូនខ្មែរណាម្នាក់ដែលជាមិនស្គាល់វត្តអារាមនោះទេ ព្រោះជាកន្លែងមួយដែលមានគុណបំណាច់យ៉ាងធំធេង និងផ្តល់នូវសារប្រយោជន៍ដល់កូនខ្មែរអស់រូប និងសង្គមខ្មែរទាំងមូលផងដែរ។ ដូច្នេះហើយទើបប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរបានចំណាយប្រាក់កាសយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ក្នុងការកុបតែងសំអុំ និងកសាងនូវសមិទ្ធផលផ្សេងៗ ពិសេសគឺការកសាងព្រះវិហារ កុដិ សាលាធំៗ ឬនិយាយដោយសង្ខេបថា គេនិយមកសាងវត្តអារាមណាស់។

ក្នុងតួនាទីមួយដល់សង្គមខ្មែរ តើការកសាងវត្តអារាមដោយការចំណាយទ្រព្យធន ប្រាក់គ្រួសារច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់នោះប៉ះពាល់ ឬខាតបង់ជីវិតជាតិ ឬក៏ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែរឬយ៉ាងណា?

ជាការពិតណាស់ ការកសាងវត្តអារាមនីមួយៗគឺត្រូវចំណាយទាំងថវិកា ទាំងទ្រព្យធនយ៉ាងច្រើន ប៉ុន្តែថវិកានិងទ្រព្យធនទាំងនោះគឺបានមកពីម្ខាងសទ្ទាជ្រះថ្លា ការរួបរួមសាមគ្គីគ្នារបស់ពុទ្ធបរិស័ទ និងបានមកពីពិធីបុណ្យផ្សេងៗដូចជាបុណ្យកបិស បុណ្យផ្កាប្រាក់ជាដើម ហើយភាគច្រើនគឺបានមកពីបណ្តាអ្នកមានទ្រព្យធន។ ដូច្នេះ យើងអាចនិយាយបានថា ការកសាងវត្តអារាមមិនត្រឹមតែមិនខាតបង់ថវិកាជាតិប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជួយកាត់បន្ថយការចំណាយថវិកាជាតិរបស់មិនដាច់ពីអារម្មកជាទៀងរាល់ឆ្នាំ និងរកចំណូលជួយដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រមួយចំនួនឱ្យមានជីវភាពរស់នៅបានល្អប្រសើរមួយកម្រិតធំទៀតផង ព្រោះថា:

វត្តអារាមជារមណីយដ្ឋានទេសចរណ៍ ជាកន្លែងដែលទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ ប្រសិនបើទីវត្តអារាមនោះត្រូវបានរៀបចំឱ្យមានលក្ខណៈល្អស្អាត ហើយបើជាទីដែលមានការទាក់ទាញទៅនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រពីបុរាណផងនោះ នឹងក្លាយជារមណីយដ្ឋានទេសចរណ៍យ៉ាងសំខាន់ អាចកាត់បន្ថយបាននូវភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងសហគមន៍នោះបានមួយកម្រិត តាមរយៈការលក់ដូរវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ ចំណីចំណុកផ្សេងៗជូនភ្ញៀវទេសចរ។

វត្តអារាមគឺជាសារមន្ទីរជាតិ ជាកន្លែងតម្កល់ទុកនូវវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ដែលបានចងក្រងជារឿងរ៉ាវផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី ប្រវត្តិសាស្ត្រ ឬអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ តាំងពីអរម្ភរៀងមក។ ការកសាងវត្តអារាមគឺជាការ

លើកស្ទួយវប្បធម៌ អរិយធម៌ ក៏ដូចជាអត្តសញ្ញាណជាតិខ្មែរដែលមានព្រះពុទ្ធសាសនាជាសាសនារបស់រដ្ឋ ដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលមិនពិបាកចំណាយថវិកាក្នុងការប្រែប្រួលទម្រង់វប្បធម៌ជាតិនោះឡើយ។

វត្តអារាមជាកន្លែងជ្រកកោនរបស់ប្រជុំជន តាំងពីអតីតកាលរហូតដល់បច្ចុប្បន្ន វត្តអារាមនៅតែជាទីជម្រក របស់ជនអនាថាឥតទីពឹង ចាស់ជរា ឬជនឥតកិច្ចសំណាង គ្មានអ្នកជួយទំនុកបម្រុងថែរក្សា។ អ្នកខ្លះទៀតជ្រកកោន ក្នុងវត្តដើម្បីបម្រើព្រះសង្ឃ និងរៀនសូត្រធម៌អាថ៌ សិក្ខានិយម។ ម្ខាងទៀតវត្តអារាមក៏តែងទទួលបានចំណូលថែរក្សាមក កំព្រាឥតទីពឹងឱ្យស្នាក់នៅ និងបង្ហាត់បង្រៀនមុខជំនាញវិជ្ជាជីវៈផ្សេងៗ ដើម្បីឱ្យមានមុខរបររស់នៅសមរម្យនឹងគេ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះសូម្បីអង្គជំនុំជម្រះ ឬអាជ្ញាធរខ្លះដែលបម្រើការ ឬកសិករខ្លះ មានប្រាក់បៀវត្ស ឬកម្រៃចំណូលបាន គិតតូច ក៏តែងតែមកពឹងពាក់វត្តស្នាក់នៅ ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំណាយផ្សេងៗដែរ។

វត្តអារាមជាអន្លង់សិក្សាផ្លូវ។ ស្ទើរតែគ្រប់វត្តអារាមទាំងអស់ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តែងមានភិក្ខុ សាមណេរ ឬអ្នកសិក្សា និងសិក្សាគ្រប់វិធី មកពីគ្រប់ស្រុក ក្រុង ខេត្ត រាជធានី ក្នុងប្រទេសមកស្នាក់នៅឈរចម្រុះគ្នាដើម្បី សិក្សារៀនសូត្រ។

ពួកនិស្សិតដែលមកស្នាក់នៅជ្រកកោនក្នុងវត្តអារាមជាមួយព្រះសង្ឃនោះ ភាគច្រើនសុទ្ធតែជាកូនកសិករ មានជីវភាពខ្សត់ខ្សោយ ខ្លះខាតទ្រព្យសម្បត្តិ ត្រីក្រខ្លះមុខខ្លះក្រោយ ហើយពុំមានលទ្ធភាពជួលផ្ទះស្នាក់នៅ ឃើញតែ បានទីវត្តអារាមព្រះពុទ្ធសាសនាជ្រកអាស្រ័យនៅ ប្រហែលជាមិនអាចទទួលបានស្នាក់នៅខ្ពង់ខ្ពស់ដូចកូនចៅអ្នក មានទ្រព្យសម្បត្តិ ឬអ្នកទៅក្នុងឡើយ។ កូនអ្នកក្រីក្របានរស់នៅដោយសោបាយត្រួតស្រួលណាស់អស់ថ្ងៃ ដើម្បី បំពេញការសិក្សាទាំងក្នុងបន្ទប់សិក្សា រហូតបានសម្រេចផលនៃការសិក្សា បានទៅជាអ្នកមានសមត្ថភាព មានការងារ ធ្វើ ទទួលបាននូវប្រាក់បៀវត្សសមរម្យ ជួយក្រុមគ្រួសារឱ្យមានជីវភាពធូលើខ្ពង់ខ្ពស់ និងទទួលបានឋានៈជាអ្នកដឹកនាំ ប្រទេសជាតិទៀតផងគឺសឹងមាន តាមសមត្ថភាពដែលបានសិក្សាបាន ទាំងចំណេះដឹងរបស់ខ្លួន។ វត្តធំៗមួយចំនួននៅ ភ្នំពេញ មាននិស្សិតក្រីក្រក្រោយយេនឌ័រមកស្នាក់នៅ។ បើគិតជាចំណាយវត្ត គឺអស់ថវិកាមិនតិចទេ។

វត្តអារាមជាកន្លែងប្រារព្ធពិធីផ្សេងៗ។ ជាទូទៅពិធីបុណ្យធំៗរបស់ប្រជាពលរដ្ឋច្រើនតែប្រារព្ធនៅក្នុងវត្តអារាម ព្រោះការប្រារព្ធនៅវត្តអារាមជួយកាត់បន្ថយនូវការចំណាយច្រើនដូចជាថ្លៃផ្ទះលាង និងសម្ភារៈផ្សេងៗ។ រាល់ពិធី បុណ្យជាតិ បុណ្យប្រពៃណី និងពិធីអន្តរាស្ត្រសាសនាផ្សេងៗ សូម្បីការប្រជុំពិភាក្សាភិក្ខុករជាតិ ជារៀងៗក៏តែងប្រារព្ធ ធ្វើនៅវត្តដែរ ជាព្រំដែនប្រសិនបើសម្តីផ្ទះនោះប្រារព្ធនៅក្នុងវត្ត ក៏ត្រូវចំណាយប្រាក់អចិន្តណាស់ដែរ។

វត្តអារាមជាមន្ទីរពេទ្យ។ បច្ចុប្បន្នមានវេជ្ជសាស្ត្រទំនើបក្នុងការព្យាបាលជំងឺក៏ដោយ ក៏ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមួយ ចំនួននៅតែទៅរកការព្យាបាលនៅវត្តអារាម។ នៅពេលពួកគេមានជំងឺផ្សេងៗដូចជាផ្លោះ គ្រុច គ្រាំក្នុង ចាក់ដៃ ចាក់ជើង ជំងឺផ្លូវចិត្ត ឫសដូងបាត ឫសដូងច្រមុះ ប្រមេះ ស្វាយក្រាប។ល។ ក៏តែងតែទៅវត្តដើម្បីរកថ្នាំសង្កត់សំណាក់ អាចារ្យ ឬព្រះសង្ឃ ដែលមានការចេះចាំកូនថ្នាំបុរាណយកមកព្យាបាលជំងឺដោយពួកគេមិនចាំបាច់ចំណាយប្រាក់ទៅ លើសវាណាបានច្រើនឡើយ។

ដូច្នោះ ការកសាងវត្តមានសារៈសំខាន់បំផុតដែលមានជួយកាត់បន្ថយការចំណាយថវិកាជាតិ និងអាច ជួយសម្រាលទុក្ខលំបាកប្រជាពលរដ្ឋត្រីក្រ ក៏ដូចជាកាត់បន្ថយការចំណាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលបានមួយសម្រេច ដោយសារតែការទាំងទ្រព្យដូចដែលបានរៀបរាប់មកដោយសង្ខេបនេះ គឺជាការប្រសើរដល់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលត្រូវតែយក ចិត្តទុកដាក់ និងដោះស្រាយ។

(នៅមានត)

អធិបតី គុយ សុភាគ

លេខស្រី: ១២ ចំណុច ២៧ នៃក្របខ័ណ្ឌស្តីពីការប្រកាសធម៌ ឧបសគ្គនៃក្របខ័ណ្ឌស្តីពីការប្រកាសធម៌ ២០០៧/០១
ខេត្តសៀមរាប រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១២

ប្រគល់នូវការអប់រំក្នុងពិភពលោក

១. ការអប់រំនៅក្នុងសង្គមដែលមនុស្សមិនទាន់ចេះអាន និងសរសេរ

ក. ការផ្តល់ប្រឹក្សាផ្ទាល់

និទានកថា នៅទីនេះ បានចាប់ផ្តើមពីសម័យដែលមនុស្សមិនទាន់ចេះអាន និងសរសេរមុនពេលដែលមានការបង្កើតថ្មីនៃការអាន និងការសរសេរ។ នៅគេចាំនោះបុព្វបុរសបានធ្វើវប្បធម៌ដោយផ្ទាល់មាត់របស់គេពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយទៀត។ គេអាចស្វែងរកឃើញដើមកំណើតការសិក្សាមិនមែនផ្អែកតាមគ្រួសារ និងឯកយកថ្លៃថាតើមូលហេតុអ្វីបានជាវានៅតែមានឥទ្ធិពលរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ ថ្វីបើយើងរស់នៅក្នុងសម័យកាលមួយដែលព័ត៌មានត្រូវបានផ្ទុកក្នុងប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងរក្សាទុកក្នុងកុំព្យូទ័រក៏ដោយ ក៏ការពិនិត្យមើលការអប់រំនៅសម័យដែលមនុស្សមិនទាន់ចេះអាន និងសរសេរអាចជួយអោយយើងយល់ដឹងពីមូលហេតុដែលសាលារៀនជាញឹកញាប់មិនព្រមផ្តល់ស្តារូបវន្តនៅពេលដែលគេបណ្តុះបណ្តាលយុវវ័យនូវបំណិនសំខាន់ៗដែលនៅតែគង់វង្ស (essential survival skills)។

ខ. ការសិក្សាតាមបែបសាកល្បង និងមានកំហុស

មនុស្សនៅសម័យដែលមិនទាន់ចេះអាន និងសរសេរបានប្រយោជន៍នឹងបញ្ហាជាច្រើនសម្រាប់ការរស់នៅក្នុងបរិស្ថានដែលបានទប់ទល់នឹងគ្រោះរាំងស្ងួត និងទឹកជំនន់ សត្វសាហាវ និងការវាយប្រហារពីក្រុមសត្រូវផ្សេងៗ។ តាមការសាកល្បង និងមានកំហុស ពួកគេបានអភិវឌ្ឍបំណិនដែលមានគង់នៅក្នុងអំឡុងពេលមួយបានក្លាយជាវប្បធម៌គំរូ។ ដើម្បីឱ្យវប្បធម៌មានអត្ថិភាព វាត្រូវតែធ្វើពីមនុស្សចាស់ទៅឱ្យកុមារ។ តាមការបង្កើតឱ្យមានវប្បធម៌ កុមារសិក្សាបំណិន និងភាសារបស់ក្រុម ហើយធ្វើឱ្យផ្តោតជាបន្តិចលើខ្លួនខ្លួន និងសីលធម៌។

គ. អោយការគាំទ្រសីលធម៌

ក្នុងអំឡុងពេលមួយ ក្រុមបានអភិវឌ្ឍបំណិនគង់នៅ ហើយបានបន្តបំណិនទាំងនេះទៅឱ្យយុវវ័យ។ ពួកគេបានយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការណែនាំឱ្យកុមារទៅមនុស្សចាស់ ជាមួយនឹងចាំដែលកើតមានជាទម្លាប់ គន្លឹះ និងការសម្តែងដែលគួរឱ្យរំភើបចិត្ត ដើម្បីបង្កើតនូវអត្ថន័យអតិថិជនជាតិមានឥទ្ធិពល និងបង្កស្នូលដល់ប្រសិទ្ធភាពខាងសីលធម៌។ កុមាររៀនសូត្របទបញ្ញត្តិរបស់ក្រុម (Groups' prescriptions) (អាកប្បកិរិយាដែលគួរទទួលយកបាន) ក្រុមទាំងការមាមយាត់ ឬអ្វីដែលគេមាមមិនឱ្យប្រើប្រាស់ (proscriptions or taboos) (អាកប្បកិរិយាដែលបានហាមឃាត់)។

ឃ. ប្រព័ន្ធដែលធ្វើដោយមានទាត

ដោយខ្វះខាតផ្នែកសំណេរ ឬការកត់ត្រាក្នុងអតីតកាល សង្គមដែលមិនទាន់មានសំណេរ និងការអាន ពឹងផ្អែកទៅលើប្រព័ន្ធដែលធ្វើដោយមាត់ទទេ គឺការនិទានរឿងដើម្បីផ្ទេរមតិវប្បធម៌របស់គេ។ មនុស្សចាស់ ឬបុព្វជិតជាញឹកញាប់ជាមនុស្សដែលមាននិស្ស័យខាងនិទានរឿង ច្រៀង ឬសូត្រការនិទានរឿងនៃប្រវត្តិអតីតរបស់ក្រុម។ ដោយផ្សំជំនឿនាមញ្ញ និងរឿងព្រេងប្រពៃណីដែលធ្វើដោយមាត់ទទេ បាននិទានប្រាប់មនុស្សរក្សាជំនឿវិជ្ជមានរបស់ក្រុមជ័យជំនះ និងការបរាជ័យ។ ចម្រៀង និងរឿងនិទានបានជួយដល់យុវវ័យសិក្សាកាសានិយាយរបស់ក្រុម និងអភិវឌ្ឍការគិតអរូបីអំពីកាល និងលំហ។

ង. ការនិទានរឿង

រឿងនិទាន និងការនិទានរឿងនៅតែជាល្បិចដ៏សំខាន់ និងការចូលរួមផ្នែកអប់រំនាពេលសព្វថ្ងៃ ជាពិសេសនៅមត្តេយ្យ និងថ្នាក់បឋមសិក្សា។ តាមរយៈរឿងនិទាន កុមារជួបប្រទះនឹងវប្បធម៌របស់គេ ហើយនឹងរំលឹកវប្បធម៌និទាន

និងប្រវត្តិរបស់ខ្លួន។

២.ការចេះអាន និងការសរសេរ

ក្នុងនាមជាអ្នកយើងខ្ញុំរបស់ខ្លួន មនុស្សបានបង្កើត និងបានប្រើប្រាស់កាលាង ពូលី និងឧបករណ៍ផ្សេងទៀត ជាឧបករណ៍សម្រាប់ប្រើប្រាស់កាលាង។ ស្រដៀងគ្នានេះ ក្នុងនាមជាអ្នកប្រើប្រាស់កាលាង មនុស្សបានបង្កើត និង បានប្រើប្រាស់យ៉ាងប្រសើរនូវសញ្ញាទាំងឡាយ។ ដោយបានចាប់ផ្តើមបញ្ជាក់បង្ហាញសញ្ញាទាំងនេះក្នុងសញ្ញា ទាំងឡាយ អក្សររូប និងអក្សរ ហើយនិងការបង្កើតកាលាងសរសេររាប់បញ្ចូលទាំងការលេចផ្លោះខាងវប្បធម៌ដ៏ធំធេង ចំពោះការចេះអាន និងសរសេរ ហើយបន្ទាប់មកគឺការអប់រំ។

ក្របខណ្ឌសកលមួយនៃការនិយាយ យោងដល់នេះ និងតួយអ្នកឲ្យយល់ដឹងអំពីស្ថានភាពលោក ដើម្បី អភិវឌ្ឍសាលារៀនក្នុងសង្គមអត្តរកម្ម។ ព្រោះហេតុដូច្នេះហើយ ការបង្កើតជាប្រវត្តិសាស្ត្របានចាប់ផ្តើមជាមួយនិង ចក្រភពចិន និងឥណ្ឌាបុរាណ។

២.ការអប់រំតាមវិធីវិទ្យាបុរាណ

ប្រវត្តិសាស្ត្រអរិយធម៌ចិនដ៏យូរអង្វែង និងឥទ្ធិពលដ៏ធំធេងផ្តល់នូវជម្រកការយល់ដឹងដ៏សំខាន់ទៅជាការវិវត្ត ការអប់រំ។ ដោយមានចំនួនប្រជាជនដ៏ច្រើនបំផុតក្នុងពិភពលោក ប្រទេសចិនសម័យទំនើប គឺជាដំណុំធាតុសកល ដ៏សំខាន់មួយ។ តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ចិនជាអតីតចក្រភពដ៏ធំមួយដែលអរិយធម៌របស់ខ្លួនបានឈានដល់កម្រិតកំពូល បំផុតខាងផ្នែកការអភិវឌ្ឍន៍យោធា វប្បធម៌ និងអប់រំ។ ចក្រភពនោះ បានគ្រប់គ្រងដោយសន្តិវិធីជាបន្តបន្ទាប់ អស់រយៈពេលជាង ៤០សតវត្សរ៍ឆ្នាំ២២០០ មុនគ.ស ដល់ឆ្នាំ១៩១២ នៃគ.ស។ ប្រពៃណីអប់រំជាច្រើន ជាពិសេស ខុងជឺនិយមដែលមានប្រភពពីចក្រភពចិននៅតែមានឥទ្ធិពលដល់សព្វថ្ងៃ។

មតិកអប់រំនៅចិន បានបង្ហាញនូវការតស៊ូប្រឹងប្រែងជាខ្លាំង ដើម្បីរក្សានូវនិរន្តរភាពវប្បធម៌ដែលមិនអាចបំបែក បាន។ ប្រៀបធៀបជាមនុស្សជាច្រើន ចិនសម័យដើមមានភាពប្រកាន់ពូជសាសន៍ ហើយជឿថា កាលា និងវប្បធម៌របស់ គេ មានភាពតំពូលជាងជាតិសាសន៍ណាៗទាំងអស់។ ដោយប្រមាថបរទេសថា ជាអនាគតនៃ ជនជាតិចិនមើលតែភាព ខាងក្នុង ដោយមើលឃើញតម្លៃតិចតួចនៅក្នុងវប្បធម៌ផ្សេងទៀត។ តាមពិតទៅភាពស្នាក់ស្នើរបស់ចក្រភពចិន ដើម្បី សម្របទៅនឹងបច្ចេកវិទ្យា វិប្បធម៌ផ្សេងទៀត ធ្វើឲ្យចិនជាចក្រភព និងចុះទន់ខ្សោយ ហើយត្រឹមសតវត្សទី១៩ រង ការឈឺចាប់ពីការកេងប្រវ្រាញពីពួកបរទេស។ ការនឹងសរសេរវត្តភាពរបៀបសម្របទៅនឹងគំនិតថ្មីៗ ជាពិសេស វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ហើយនិងការរក្សាវប្បធម៌ផ្ទាល់ខ្លួន នៅតែជាបញ្ហាអប់រំដ៏សំខាន់នៅក្នុងប្រទេសចិនបច្ចុប្បន្ន ហើយនិងក្នុងប្រទេសផ្សេងទៀតផងដែរ។ ការខិតខំរបស់គេជួយយើងឲ្យយល់បានបញ្ហាដែលថា អ្នកក្នុងនាមជាគ្រូ ត្រូវ តែស្មន្ទនាឯង : តើអ្នកអាចផ្តល់ឲ្យសិស្សជាមួយនិងការងារតម្លៃចំពោះសមិទ្ធផលវប្បធម៌ និងវិទ្យាសាស្ត្រអតីតកាល ព្រមទាំងបើកចំហចំពោះការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌ និងសង្គមឬទេ? អ្វីជាទំនាក់ទំនងរវាងនិរន្តរភាពវប្បធម៌ និងការផ្លាស់ប្តូរ ហើយការអប់រំជំរុញដល់ទំនាក់ទំនងនិរន្តរភាពវប្បធម៌ និងការផ្លាស់ប្តូរ ឬផ្សេងទៀតយ៉ាងដូចម្តេច?

២.១ ការអប់រំតាមវិធីវិទ្យាបុរាណ

ក. តាមផ្លូវគ្រូនៅក្នុងក្រុម

មនុស្សជាច្រើន ជាពិសេសក្នុងប្រទេសចិន ជប៉ុន កូរ៉េខាងត្បូង និងប្រទេស វៀតណាម ខុងជឺ (៥៥១-៤៩៧) ថាជាទស្សនវិទូដ៏ល្បីបំផុតរបស់ពិភពលោក និងជាគ្រូបង្រៀន។ អស់រយៈពេលជាង២០០០ឆ្នាំ ប្រព័ន្ធសីលវិទ្យារបស់ ខុងជឺ ដោយមានការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើវិន័យបុគ្គល ភាពស្មោះត្រង់ចំពោះគ្រូសារ និងក្រុម និងតម្រូវការសម្រាប់ភាព ស្របគ្នាខាងនយោបាយ និងសង្គម បានបង្កើតរូបរាងការអប់រំ និងអរិយធម៌ចិន។ (នៅមានត)

អភិវឌ្ឍន៍

តើអ្វីខ្លះដែលជួយអនុគ្រោះដល់ការអភិវឌ្ឍរបស់គុណ?

I-ការអភិវឌ្ឍផ្នែកជីវិតសាស្ត្រ

ខ្ញុំរក្សាលំនឹងខ្លួនខុសត្រូវខាងមនសិការ ការគិត ការចងចាំ និងត្រួតពិនិត្យមុខងារទាំងអស់របស់សិក្ខា ក៏ជាមជ្ឈមណ្ឌលនៃការសិក្សាទូទៅ។ កង្កែបទាំងអស់ផ្អែកជាច្រើនដែលអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពផ្សេងៗ និងបំពេញបន្ថែមឱ្យ គ្នាទៅវិញទៅមក។

- ១- សមត្ថភាពរាប់
- ២- ភាសាសរសេរ
- ៣- ការវិភាគ
- ៤- ភាសាចិញ្ចាញ
- ៥- សមត្ថភាពខាងវិទ្យាសាស្ត្រ
- ៦- ការបញ្ជាក់ទៅដៃស្តាំ

១	២ ៣ ៤ ៥	មុខងារខ្លួនឆ្វេង	មុខងារខ្លួនស្តាំ	៦
២	១ ២ ៣ ៤ ៥			៧
៣	១ ២ ៣ ៤ ៥			៨
៤	១	២	៣	៤
៥	១	២	៣	៤

- ៧- ការយល់និយម
- ៨- រាងជា ៣ វិមាត្រ
- ៩- ទិស្ស័យខាងឆ្វេង
- ១០- រូបមន្ត
- ១១- ទិស្ស័យខាងស្តាំ
- ១២- ការបញ្ជាក់ទៅដៃឆ្វេង

ផ្នែកទាំងអស់នេះអភិវឌ្ឍទៅត្រឹមត្រូវ តែមានចង្វាក់ខុសគ្នាតាមមនុស្សម្នាក់ៗ។ ផ្នែកខ្លះអភិវឌ្ឍពេញលេញមុន ផ្នែកដទៃទៀត។ ឧទាហរណ៍ អគ្គតោលខ្មៅខាងស្តាំ អភិវឌ្ឍពេញលេញមុនគេនៅចន្លោះពី៤ ទៅ ៧ ឆ្នាំជាមួយនឹង សមត្ថភាពសម្គាល់រូបភាពសរសេរ និងសម្គាល់ទ្រង់ទ្រាយ។

ចាប់តាំងពីថ្ងៃទីមួយនៃជីវិតរបស់កុមារ ខ្ញុំរក្សាលំនឹងរបស់គេអភិវឌ្ឍជាបន្តបន្ទាប់ ដែលធ្វើឱ្យមុខងាររបស់សិក្ខា ផ្សេងៗមានដំណើរការជាបន្តបន្ទាប់។ គេត្រូវការរយៈពេលយូរ (ប្រហែល១២ឆ្នាំ) ដើម្បីអាចគ្រប់គ្រងលើគ្រប់ផ្នែកបាន។

លក្ខណៈពេញលេញរបស់ខ្ញុំរក្សាលំនឹងអាចឱ្យកុមារទទួលបាននូវការសិក្សាប្រកបដោយជោគជ័យ។ ដើម្បីឈាន ទៅដល់លក្ខណៈទុំដោរផ្នែកផ្សេងៗទាំងអស់នៃខ្ញុំរក្សាលំនឹង កុមារត្រូវការបណ្តុះបណ្តាលយ៉ាងច្របូកច្របល់ និងឈានឡើង ជាលំដាប់ៗ។ ក្នុងករណីនេះ បរិស្ថានដែលសំបូរទៅដោយសកម្មភាព មរិយាកាសសិក្សា ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍... អាចអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្ញុំរក្សាលំនឹងរបស់កុមារបានល្អប្រពៃ។

II-មុខងាររបស់បរិស្ថាន

ចាប់តាំងពីថ្ងៃទីមួយ កុមារចាប់ផ្តើមសង្កេត ស្គាល់ និងសិក្សាពីអ្វីៗដែលនៅជុំវិញខ្លួនគេ។

ការសិក្សា និងបទពិសោធជាច្រើនបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា បរិស្ថានដែលសំបូរវិបសខាងចលនា (សកម្មភាពសង្គម) និងអារម្មណ៍នានា (ការអានសៀវភៅ គ្នាដើរត្រួតពិនិត្យផ្សេងៗ...) អាចជំរុញឱ្យមានឥទ្ធិពល និងអនុគ្រោះដល់ការអភិវឌ្ឍខ្លួនក្បាលរបស់កុមារក្នុងឆ្នាំដំបូងៗនៃជីវិតរបស់គេ។

បរិស្ថានដំបូងបង្អស់របស់ទារកទើបនឹងកើត គឺម្តាយ និងគ្រួសាររបស់គេ។ ម្តាយលេងជាមួយកូន និយាយជាមួយកូន ហើយបង្កើតសេចក្តីស្រឡាញ់ដែលអាចធ្វើឲ្យផ្នែកផ្សេងៗនៃខ្លួនក្បាលរីកចម្រើន និងអភិវឌ្ឍផ្នែកបញ្ញាបានយ៉ាងរហ័ស។

គេមិនអាចព្រៃកការអភិវឌ្ឍខ្លួនក្បាលចេញពីឥទ្ធិពលរបស់មជ្ឈដ្ឋាននេះបានទេ។

សាលារៀន

កុមារដែលកំពុងលូតលាស់និងជួបពិភពខាងក្រៅ។ ជាទូទៅ សាលារៀនគឺជាមជ្ឈដ្ឋានខាងក្រៅដំបូងបង្អស់ដែលកុមារជួប និងស្វែងយល់ពីពិភពមួយផ្សេងទៀតក្រៅពីគ្រួសាររបស់ខ្លួន។ នៅសាលារៀន កុមារនឹងយល់ដឹងអំពីអ្វីដែលថ្មីដែលនាំគេឲ្យចូលទៅដល់ការស្រាវជ្រាវទាក់ទងនឹងសង្គម និងទំនាក់ទំនងវប្បធម៌។

សាលារៀនមានតួនាទីផ្តល់ឲ្យកុមារនូវសេចក្តីត្រូវការជាចាំបាច់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍខាងបញ្ញាយ៉ាងល្អប្រសើរ។ ប្រករនេះអាចឲ្យកុមារម្នាក់ៗរកឃើញការទទួលខុសត្រូវនូវក្របខ័ណ្ឌជីវិតមួយ និងសកម្មភាពផ្សេងៗដែលនឹងនាំកុមារឲ្យមានភាពម្នាស់ការ ភាពជឿជាក់ ព្រមទាំងទុកចេញឲ្យគេរកឃើញបទពិសោធដំបូងៗ ដើម្បីទទួលបាននូវចំណេះដឹងថ្មីៗ។

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការអង្វើ និងសេចក្តីត្រូវការរបស់កុមារ សាលារៀនត្រូវតែផ្តល់ខ្លឹមសារ និងវិធីបង្រៀនសមរម្យសម្រាប់កុមារដែលអនុគ្រោះដល់ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធដោយគ្រោងជាងមធ្យមនៃការអភិវឌ្ឍផ្នែកបញ្ញា ព្រមទាំងការរីកលូតលាស់ផ្នែកកាយរបស់កុមារម្នាក់ៗ។

តើត្រូវតែដាក់កុមារអ្នកអនុគ្រោះទៅក្នុងសាលារៀនឬ?

នៅពេលចូលរៀនដំបូង កុមារភូមិក្រីក្រទទួលបាននូវការហ្វឹកហ្វឺនវិស័យជីវិត ៥ ផ្នែកនៃសកម្មភាព ៖

- ១. ភាសា : និយាយឲ្យគេស្តាប់ ឲ្យគេរៀនបញ្ចេញមតិ រៀនសូត្រ រៀនច្រៀង ទម្លាប់ឲ្យគេស្តាប់ពាក្យផ្សេងៗដែលមានន័យក្នុងជីវភាពរស់នៅ លេងលែងពាក្យ ល្បែងសួរ រកសូរដូចគ្នា រកទីតាំងរបស់សូរ យល់ ស្តាប់ ថាតាម...។
- ២. ការសរសេរជាមួយគ្នា : លើកកម្ពស់ភាពម្នាស់ការ និងភាពទទួលខុសត្រូវ ព្រមទាំងពង្រឹងការស្គាល់ខ្លួននិងស្គាល់អ្នកដទៃ ការប្រើប្រាស់ខ្លឹមសារសរសេរដើម្បីបញ្ជាក់នូវអ្វីដែលគេចង់និយាយ។
- ៣. ការធ្វើសកម្មភាព និងការសរសេរដោយការ
- ៤. ការស្គាល់បរិស្ថានជុំវិញខ្លួន
- ៥. ការទទួលបានអារម្មណ៍ ការស្រមៃស្រមៃ ការបង្កើតថ្មី។

សកម្មភាពនីមួយៗមានសារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះការអភិវឌ្ឍរបស់កុមារនិងជាគ្រឹះរួមទ្រង់ការសិក្សាយល់ស្រាប់កុមារម្នាក់ៗចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងបំពេញបន្ថែមលើការយល់ដឹងអំពីភាសាដោយផ្អែកលើការប្រើប្រាស់ភាសាក្នុងទំនាក់ទំនងបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ក្នុងបទពិសោធន៍ និងសកម្មភាព។ នេះគឺជាឱកាសសម្រាប់ឲ្យកុមាររកឃើញ និងរៀបចំពិភពលោកមួយដែលនៅជុំវិញខ្លួនគេ។

ការសិក្សាអំពីការអានដោយស្រួល ប្រសិនបើកុមារបានប្រើប្រាស់ជាមុននូវបទពិសោធន៍ទាំងនេះ។ (នៅមានត)

សិក្សាស្រាវជ្រាវមួយចំនួនដែលបានលើកឡើងស្តីពីអាកប្បកិរិយារបស់កុមារបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា ជាទូទៅចំពោះ កុមារដែលទទួលបានត្រូវការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការអប់រំ និងការចេះចងដឹង មានចំណេះដឹងខ្ពស់ជាង មានទំនុកចិត្តច្រើនជាង និងបង្ហាញថា គេចេះមានការចាប់អារម្មណ៍ និងចេះចងដឹង ចង់ឃើញច្រើនជាងកុមារដទៃទៀតដែល គ្មានសុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួន។

ជាមួយគ្នានេះ គេក៏ឃើញមានប្រហែលសំពោរការផ្តល់ និងការបំប៉នចំណីអាហារឲ្យបានដិតដល់ដល់កុមារ គ្រប់រូបឡើយ។ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍បានល្អ កុមារត្រូវការទូចំណីអាហារដែលសមស្រប។ ដូចគ្នានឹងយានយន្តមួយដែល ត្រូវការត្រងតំនុះ ដើម្បីរឹតតបអទៅមុខបានជាងគ្នាដែរ កុមារត្រូវការការមណ្ឌលដែលផ្តល់ដោយចំណីអាហារដែលកុមារ បរិភោគជាការលំដាប់។ ឧទាហរណ៍គ្រាប់ធញ្ញ-ជាតិផ្សេងៗ (ស្រូវ ពោត...) បន្លែមើម ត្រងតំនុះជាតិ សុទ្ធសឹងជាអាហារ ដែលផ្តល់ឲ្យកុមារនូវបរិមាណលំដាប់គ្នាដើម្បីប្រព័ន្ធចលករទាំងអស់នៅក្នុងខ្លួន មានដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅជា ប្រក្រតី។ អាហារផ្សេងៗទៀតដូចជាស្លឹកឈើ ផ្លែឈើ និងបន្លែផ្សេងៗអាចជួយការពារកុមារទប់ទល់នឹងជំងឺមួយចំនួន បាន។ សាច់ ត្រី ទឹកដោះគោ សណ្តែកដី សុទ្ធសឹងជាអាហារដែលសម្បូរទៅដោយជាតិប្រូតេអ៊ីន អាចជួយដល់ការ កសាងរាងកាយរបស់កុមារ និងអាចជួយឲ្យកុមារក៏គប់ជំងឺជាន់ឡើងយ៉ាងល្អ។

កុមារត្រូវការការពារពីខ្លះដើម្បីគ្រប់ និងសម្រាកផងដែរ។ យ៉ាងណាមិញ រាល់ចំណេះដឹងរបស់កុមារត្រូវបាន ពង្រឹង ជាពិសេសនៅ ក្នុងពេលដែលកុមារគង់លក់នេះ។ ពេលខ្លះ កុមារអាចបង្ហាញឱ្យឃើញច្បាស់ថា មានការ ហត់នឿយខ្លាំងណាស់។ ដូច្នេះ គេត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់កុមារ និងផ្តល់ឲ្យកុមារនូវឱកាសបានសម្រេចខ្លួន។

នៅទីបំផុត សុខភាពនៅតែជាមូលដ្ឋានមួយក្នុងចំណោមមូលដ្ឋានដទៃទៀត ដែលកំណត់ការលូតលាស់ និង ការអភិវឌ្ឍរបស់កុមារ។ កុមារម្នាក់ដែលមានសុខភាពល្អ មុខជានឹងមានរាងកាយសកម្ម ស្នាហាប់ ហើសរហួន ហើយ មានការចងដឹងចង់ឃើញមិនចេះឈប់ឈរ និងមានបញ្ហាទៀតផង។

ដើម្បីបង្ការបញ្ហាផ្សេងៗដែលអាចកើតឡើងចំពោះសុខភាពកុមារ គេចាំបាច់ត្រូវដឹកនាំគោរពរក្សាអនាម័យឲ្យបាន ខ្ជាប់ខ្ជួន។ ត្រូវតែមានការលូតលាស់របស់កុមារឲ្យបានទាត់ ត្រូវបញ្ជ្រាបគ្រប់គ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗដែលអាចកើត ឡើងចំពោះកុមារ ត្រូវចាក់ថ្នាំបង្ការឱ្យកុមារ និងត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា កាលបើមានបញ្ហាអ្វីមួយ កើតឡើងចំពោះកុមារ។

មនុស្សពេញវ័យមានតួនាទីសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវបំពេញនៅចំពោះមុខកុមារដែលលិចនៅក្នុងដំណាក់កាល អាយុ ៦ឆ្នាំដំបូងនៃជីវិតនោះគឺ៖ ការផ្តល់ឲ្យកុមារនូវឱកាសដ៏សមស្រប ដើម្បីអភិវឌ្ឍរាល់លទ្ធភាពទាំងអស់ដែលខ្លួនគេ មានឲ្យបានជាអតិបរមា។

(អត្ថបទជម្រុញដំណើរ កុមារ និងការអភិវឌ្ឍ របស់អ្នកស្រី សង់ តាឡូឡីវិញ ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេសផ្នែកកុមារតូច)

អ្នកស្រី ប៊ុន សារ៉េន

២០០៩

- ការគូសគំនូសតារាង
- ការកត់ត្រាលទ្ធផលនៃការសង្កេត ឬពិសោធន៍
- ការតែងឈ្មោះដោយប្រើពាក្យគន្លឹះ។

៣. សំណេររួមក្នុងថ្នាក់ ជាសំណេរដែលបានមកពីការបូកសរុប និងសំយោគរបស់គ្រូ ដើម្បីចងក្រងជាមេរៀនសង្ខេប។

ឃ. របៀបសំយោគ

ក្រោយពេលធ្វើការងារក្រុម អ្នកគ្រូ លោកគ្រូតែងតែឲ្យតំណាងក្រុមសិស្សឡើងរាយការណ៍។ ក្រោយពេលរាយការណ៍ អ្នកគ្រូ លោកគ្រូត្រូវធ្វើការបូកសរុប ឬសំយោគរបស់ក្រុមសិស្សទាំងអស់ យកមកចងក្រងធ្វើជាមេរៀនសង្ខេប។ ដើម្បីឲ្យការសំយោគមានលក្ខណៈងាយស្រួល អ្នកគ្រូ លោកគ្រូ គប្បី៖

- ឲ្យតំណាងក្រុមណាម្នាក់ឡើងរាយការណ៍ ហើយតំណាងក្រុមផ្សេងៗទៀតចាំគូស ២ នូវខ្លឹមសារណាដែលមានន័យដូចគ្នានឹងក្រុមដែលកំពុងអាន។
- បន្ទាប់មក អ្នកគ្រូ លោកគ្រូដឹកនាំសិស្សទាំងអស់ឲ្យពិនិត្យខ្លឹមសារដែលនៅសល់ និងខ្លឹមសារដែលបានគូស ២ នោះថា តើមានន័យត្រឹមត្រូវហើយឬនៅ។ ប្រសិនបើខ្លឹមសារទាំងនោះក្រុមថ្នាក់យល់ថា មិនទាន់ត្រឹមត្រូវនៅឡើយ អ្នកគ្រូ លោកគ្រូគប្បីឲ្យសិស្សទូតចោល។ ក្នុងករណីដែលសិស្សមានចម្ងល់លើខ្លឹមសាររបស់ក្រុមណាមួយ ត្រូវឲ្យតំណាងក្រុមនោះពន្យល់ ឬត្រួតពិនិត្យ។
- ចុងបញ្ចប់ គប្បីឲ្យសិស្សពិនិត្យសាជាថ្មីម្តងទៀតថា តើគ្រប់គ្រាន់ហើយឬនៅ ប្រសិនបើខ្លឹមសារនៃចម្លើយទាំងអស់មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ នោះអ្នកគ្រូ លោកគ្រូ គប្បីបំពេញបន្ថែមខ្លឹមសារដើម្បីឲ្យមានន័យគ្រប់គ្រាន់ (ដោយមិនចាំបាច់សរសេរឡើងវិញទាំងអស់នោះទេ)។

ការធ្វើបែបនេះអាចចំណេញពេលវេលាផង និងអាចជួយសិស្សឲ្យខិតខំធ្វើការងារក្រុមផង ព្រោះគេនឹងយល់ថា ខ្លឹមសារដែលពួកគេធ្វើ សុទ្ធតែមានប្រយោជន៍ និងជាគំនិតរបស់គេពិតៗ។

ង. ការប្រើប្រាស់ការរៀន

ពេលបង្រៀន អ្នកគ្រូ លោកគ្រូគប្បីចែកការរៀនជា ៣ផ្នែក ដើម្បីឲ្យសិស្សមើលឃើញនូវចំណេះដឹងផ្សេងៗ៖

ផ្នែកខាងឆ្វេង - ការប៉ាន់ស្មានរបស់សិស្ស	ផ្នែកកណ្តាល - កត់ត្រាពាក្យគន្លឹះ - បិទគំនូសតារាង	ផ្នែកខាងស្តាំ - មេរៀនសង្ខេប
---	--	--------------------------------

ច. អង្វាយតម្លៃ

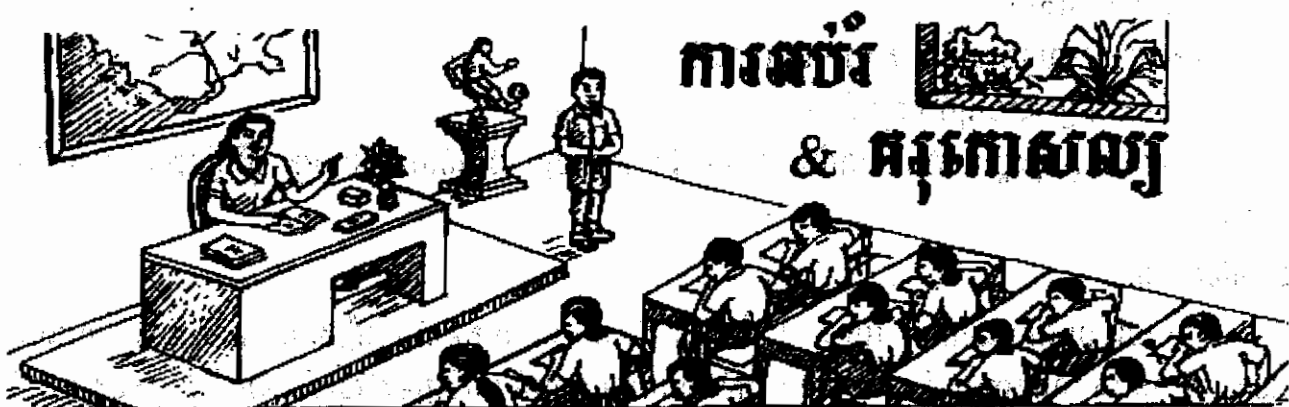
នៅពេលបង្រៀនមេរៀននេះចប់ អ្នកគ្រូ លោកគ្រូគប្បីធ្វើតេស្តអង្វាយតម្លៃដើម្បីឲ្យដឹងថា ៖

- តើសិស្សទទួលបានចំណេះដឹង បំណិន តាមការកំណត់ក្នុងកម្មវិធីសិក្សាហើយឬនៅ?
- តើការបង្រៀននេះសម្រេចវត្ថុបំណងដែរឬទេ?
- តើអ្នកគ្រូ លោកគ្រូនៅមានចំណុចអ្វីខ្លះទៀតដែលត្រូវបំពេញបន្ថែម?

ឆ. កិច្ចការផ្ទះ

អ្នកគ្រូ លោកគ្រូគប្បីដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សយកទៅសិក្សាស្រាវជ្រាវស្វែងយល់បន្ថែម ដើម្បីពង្រឹង និងពង្រីកចំណេះដឹង ជាពិសេសចេះយកចំណេះដឹងទាំងនេះទៅអនុវត្តក្នុងជីវភាពរស់នៅជាក់ស្តែង។ (នៅមានត)

លោក ប៊ុន សារិទ្ធ
វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

**ការលើកកម្ពស់ស្វ័យឱ្យតម្លៃ និងធ្វើឱ្យ
ប្រសើរឡើងទូទាញការឱ្យតម្លៃ**

២. តែងការយល់ពីតម្លៃ

ការឱ្យតម្លៃ គឺជាការយល់ដឹងយល់ថាត្រឹមត្រូវ ហើយយល់ថាសំខាន់អំពីខ្លួនយើង អំពីអ្នកដទៃ ឬអំពីពិភពនេះ។ គ្រប់មនុស្សទាំងអស់សុទ្ធតែមានការឱ្យតម្លៃទៅលើអ្វីមួយ។ ឧទាហរណ៍ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់លោកយល់ថា មនុស្សត្រូវតែទទួលបានផលតាមអំពើរបស់ខ្លួន។ ដូចនេះមនុស្សគ្រប់រូបត្រូវតែប្រព្រឹត្តនូវអំពើល្អជានិច្ច។ យើងអាចនិយាយថា តម្លៃរបស់ព្រះពុទ្ធគឺអំពើល្អ។ តម្លៃត្រូវបានគេសាងឡើងពីការរស់នៅក្នុងជីវិតរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ។ ការរស់នៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានដែលពោរពេញទៅដោយការយោគយល់គ្នា ដែលមនុស្សទាំងអស់គោរពគ្នា ស្គាល់តម្លៃគ្នា ស្មោះត្រង់នឹងគ្នា នាំឱ្យគេឱ្យតម្លៃលើភាពស្មោះត្រង់ ការគោរពគ្នា ការរស់នៅបែបសុខដុមជាមួយគ្នា។ គេថា តម្លៃរបស់មនុស្ស គឺភាពស្មោះត្រង់ ការគោរពគ្នា ការរស់នៅបែបសុខដុមជាមួយគ្នា។ យើងអាចនិយាយថា នេះជាតម្លៃវិជ្ជមាន។ ដោយឡែក ពួកជនពាលរមែងឱ្យតម្លៃអំពើពាល អំពើហិង្សា ការកាប់សម្លាប់។ តម្លៃរបស់វាគឺអំពើពាល។ គឺជាតម្លៃអវិជ្ជមាន។

តម្លៃមានឥទ្ធិពលយ៉ាងធំធេងទៅលើឥរិយាបថ ឬសកម្មភាពរបស់មនុស្ស ហើយក៏កំណត់នូវលក្ខណៈ ឬចរិតរបស់មនុស្ស។ មនុស្សដែលមើលឃើញតម្លៃវិជ្ជមានរមែងធ្វើសកម្មភាពត្រឹមត្រូវ ប្រកាន់ឥរិយាបថល្អ ហើយក៏មានចរិតត្រឹមត្រូវដែរ។

តម្លៃអវិជ្ជមាននាំឱ្យមនុស្សមានឥរិយាបថ ឬសកម្មភាពមិនល្អ ហើយលក្ខណៈ ឬចរិតរបស់គេក៏មិនល្អទៅតាមនោះដែរ។ ការរស់នៅតាមសភាពស្មោះត្រង់ពីកុមាររបស់ប៉ុល ពត ធ្វើឱ្យយល់ពីសង្គមមនុស្សបែបខ្មៅងងឹត ឱ្យតម្លៃមនុស្ស និងសង្គមក្នុងផ្លូវអវិជ្ជមាន។ ជាលទ្ធផល គាត់បានធ្វើសកម្មភាពដែលនាំកម្ពុជាទៅកាន់មហន្តរាយទាំងស្រុង។ ផ្ទុយទៅវិញ ព្រះពុទ្ធក៏មានការជឿជាក់លើមនុស្ស ផ្តល់តម្លៃវិជ្ជមានចំពោះមនុស្ស។ ប្រការនេះបាននាំឱ្យព្រះអង្គប្រព្រឹត្តចំពោះមនុស្សពោរពេញដោយការគោរព និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ហើយជាលទ្ធផលមនុស្សអាចគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង មានការល្ងងចិត្ត និងស្រាកស្រាន្តពីទុក្ខ។ ពុទ្ធសាសនាក៏នៅតែជាទស្សនវិជ្ជាមួយដែលរស់រវើក និងជឿនលឿន។

នាយកសាលាក៏យ៉ាងនេះដែរ នាយកសាលាណាដែលឱ្យតម្លៃ ទំនុកចិត្ត និងភាពស្មោះត្រង់នោះ វែងធ្វើការជាមួយសិស្ស និងគ្រូដោយបើកចំហ ស្តាប់ពួកគេនិយាយដោយយកចិត្តទុកដាក់ ចែករំលែកការទទួលខុសត្រូវជាមួយពួកគេ និងដឹកនាំសាលារៀនប្រកបដោយតម្លាភាព។ នាយកសាលាដែលជឿ ឬឱ្យតម្លៃថា សិស្សទាំងអស់អាចរៀនបាននោះនឹងប្រព្រឹត្តចំពោះសិស្សទាំងអស់ប្រកបដោយសមធម៌។ ជាលទ្ធផល សាលារបស់គាត់នឹងមានការរីកចំរើនក្នុងបរិយាកាសសុខដុម។ មនុស្សទាំងអស់ក្នុងសាលាមានការជំរុញអោយខំប្រឹងប្រែងធ្វើការងារ សិស្សទាំងអស់រៀនបានល្អ និងមានការរីកចំរើនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទាំងអស់គ្នាតាមសមត្ថភាពរបស់គេម្នាក់ៗ។

ប៉ុន្តែក៏មាននាយកសាលាដែលមានការឱ្យតម្លៃប្រកបដោយភាពអវិជ្ជមាន។ គាត់មានទំនុកចិត្តតែលើខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ មិនជឿជាក់ ឬឱ្យតម្លៃអ្នកធ្វើការជាមួយ។ ការឱ្យតម្លៃបែបនេះនាំឱ្យគាត់ធ្វើសកម្មភាពដឹកនាំតែបែបផ្តាច់ការ។ គាត់តែងតែបញ្ជា... មិនដែលស្តាប់អ្នកឯទៀតនិយាយ ឬចែករំលែកការទទួលខុសត្រូវជាមួយពួកគេឡើយ។ ការដឹកនាំបែបនេះបានធ្វើឱ្យបុគ្គលិករបស់គាត់ខ្លាច មិនហ៊ានបញ្ចេញយោបល់ មិនសហការ ហើយរង់ចាំតែការណែនាំពីគាត់។ ប្រការនេះបានធ្វើឱ្យគាត់បាត់ឱកាសនឹងទទួលនូវគំនិតល្អៗ ការចូលរួម ការសហការ... ពីបុគ្គលិក សហគមន៍ មាតាបិតាសិស្សដែលពួកគាត់អាចនឹងទទួលបាន។

ដើម្បីបានក្លាយជាអ្នកដឹកនាំពូកែ នាយកសាលាត្រូវប្តូរការឱ្យតម្លៃរបស់ខ្លួនឱ្យមានភាពវិជ្ជមាន។ ខាងក្រោមនេះជាតម្លៃមួយចំនួនដែលអ្នកដឹកនាំគួរប្រកាន់យក៖

- ទំនុកចិត្ត
- ការពិត
- ការស្តាប់គេនិយាយ
- ការយល់ចិត្ត
- ភាពសមរម្យ
- ចែករំលែកការទទួលខុសត្រូវ
- ភាពស្មោះត្រង់
- យុត្តិធម៌
- ការទទួលយក
- ភាពសុខដុមជាមួយអ្នកដទៃ
- វិន័យ
- ប្រើអំណាចជាមួយគ្នាមិនមែនប្រើអំណាចលើគេគ្រប់គ្នា។

ក្នុងឋានៈជានាយកសាលា អ្នកដឹកនាំត្រូវមានបន្ថែមនូវតម្លៃមួយចំនួនទៀតដែលទាក់ទងដល់កុមារ។ ពួកគេឱ្យតម្លៃថា៖

- កុមារទាំងអស់ស្មើគ្នា និងត្រូវប្រព្រឹត្តមកលើដោយស្មើភាព
- កុមារទាំងអស់អាចរៀនបាន ហើយរៀនបានល្អប្រសិនបើគេបានទទួលនូវការជួយឧបត្ថម្ភបានសមស្រប
- សាលារៀនមានភារកិច្ចត្រូវជួយកុមារទាំងអស់ឱ្យបានរៀន
- សាលារៀនជាកន្លែងមួយដែលមនុស្សទាំងអស់ត្រូវរៀន
- មនុស្សចាស់ក្នុងសាលាត្រូវផ្តល់គំរូជាអ្នករៀនដល់កុមារ។

មនុស្សទាំងអស់ក្នុងសាលាត្រូវតែយល់ និងឯកភាពលើតម្លៃខាងលើនេះ ហើយកំណត់ថាជាតម្លៃមក្នុងសាលា។ នេះជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់សម្រាប់ឈានទៅសម្រេចនូវចក្ខុវិស័យរបស់សាលា។ ប៉ុន្តែដោយហេតុថា មនុស្សគ្រប់រូបខុសគ្នានោះ ប្រការសំខាន់គឺក្នុងសាលាមួយតែងមានការយល់ចិត្តខុសគ្នាពីម្នាក់ទៅម្នាក់។ នាយកសាលាគប្បីចេះសម្របសម្រួលដោយមិនត្រូវផ្តោតតែលើតម្លៃដែលខ្លួនយល់នោះឡើយ។ គាត់ត្រូវស្តាប់យោបល់អ្នកឯទៀត ទទួលស្គាល់តម្លៃរបស់គេហើយប្រមូលផ្តុំបង្កើតនូវតម្លៃមរបស់សាលា។ តម្លៃមមានន័យថា មិនមែនតម្លៃរបស់ម្នាក់មានអាទិភាពលើតម្លៃរបស់អ្នកឯទៀតនោះទេ ហើយក៏មិនមែនជាតម្លៃរបស់អ្នកដឹកនាំដែរ។ ឧទាហរណ៍ នាយកសាលា និងគ្រូបង្រៀនមួយចំនួនអាចមិនឯកភាពថា មនុស្សចាស់ទាំងអស់ក្នុងសាលាត្រូវរៀនជាប់ជានិច្ច ប៉ុន្តែប្រសិនបើគេចាប់ផ្តើមផ្តល់តម្លៃថា ម្នាក់ៗទាំងគ្រូបង្រៀន ទាំងនាយកសាលាត្រូវការបង្កើនចំណេះដឹង និងបំណិនរបស់ខ្លួនជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដូចនេះគេត្រូវឯកភាពជាយថាហេតុថា គ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលាទាំងអស់គ្នាត្រូវតែរៀន។

ប្រសិនបើយើងមានការឱ្យតម្លៃបែបអវិជ្ជមានហើយនោះ យើងត្រូវតែប្តូរទៅរកការឱ្យតម្លៃវិជ្ជមានវិញ ព្រោះការឱ្យតម្លៃគឺជាគ្រឹះនៃស្វ័យឱ្យតម្លៃ និងការកសាងកាតាមអ្នកដឹកនាំរបស់យើង។ ការប្តូរការឱ្យតម្លៃពិតជាការពិបាក។ វាទាមទារនូវពេលវេលា និងការខំប្រឹងប្រែង។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើយើងអាចប្តូរការឱ្យតម្លៃរបស់យើងពីអវិជ្ជមានមកវិជ្ជមានហើយនោះ យើងនឹងមិនត្រឹមតែក្លាយជាអ្នកដឹកនាំពូកែប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងនឹងមានជោគជ័យក្នុងជីវិតផ្ទាល់ខ្លួនថែមទៀត។ (នៅមានត)

លោក អ៊ី សារីក់ និវត្តន៍ជន

កល្យាណេតិក្យោ

(បទកាកគតិ)

ញៀនក្នុងលោកភិយ៍ ញៀនជាប់ស៊ីស្វា	ពុំអាចដើម្បី ញៀនផឹកស្ករ	ស្រដីពណ៌នា ញៀនជក់បារី ញៀនជក់អាភៀន។
ញៀនល្បែងស៊ីសង តាមច្រកតាមភៀន	ញៀនត្រែកន្ទង់ មួយយ៉ាងហៅញៀន	ញៀនទំសូត្រអៀន ញៀនដើរលេងយប់ ជក់មើលមហោស្រព។
ញៀនលេងចត្រង្គ និងញៀនទាំងគ្រប់	ញៀនតែងរូបអង្គ ពណ៌នាពុំចប់	ញៀនលាបទឹកអប់ ញៀនជក់កញ្ចា សុទ្ធតែហៅញៀន។
ញៀនទាំងអស់នេះ វិជ្ជារបៀន	មានញៀនខ្លះចេះ បែបនេះហៅញៀន	បំពេញការរៀន បំពេញប្រយោជន៍។ ឱ្យមានចំណេះ
ញៀនធ្វើការងារ ព្រោះមានប្រយោជន៍	ធ្វើស្រែចម្ការ បើមានការហោច	មិនឱ្យខ្លះហោច នេះត្រូវញៀនចុះ កុំបីញៀនឡើយ។
ញៀនជុសខាត់ចិត្ត រង់ចាំដល់ត្រើយ	កាន់សីលសុខវិត មានសុខកន្តើយ	ញ្ញាំងចិត្តឱ្យស្បើយ ចាកក្តីសាំញ្ញា ហៅញៀនផ្លូវធម៌។
អ្នកប្រាជ្ញសរសើរ នាំគ្នាឱ្យពរ	ជននេះញៀនដើរ ឃ្លាតក្តីវិវរ	តាមផ្លូវបរវរ ព្រះឥន្ទទេព្វា ព្រោះញៀនផ្លូវធម៌។

សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជូន ណាត

មូលកេង អ-អី (ក)

ខ. កូនប្រាប់ស្រៈក្នុងពាក្យពីរព្យាង្គ

- ពាក្យពីរព្យាង្គគឺជាបន្សំនៃព្យាង្គទីមួយ និងព្យាង្គទីពីរ។ ដូចនេះវាអាចមានទំរង់ច្រើនយ៉ាងដូចជា៖
- ០១ស/០៤ស ៖ កករ កៅអី គោបា ទទា បបូរ សសរ សរសៃ សាក
- ០១ស/០៤ស០៦ ៖ គោមួយ ចចឹក បបោស កកោះ ទទាក់ សាបាល សូរេច
- ០១ស/០៤០៥ស ៖ គោព្រៃ ពក្លៃ ពក្លា ពក្លើ សស្លា ស៊ុន្រ
- ០១ស/០៤០៥ស០៦ ៖ កខ្វក់ កក្កាក កក្រោះ គោឆ្មាត់ ទទ្រើត សស្រីប សុក្រ
- ០១០២ស/០៤ស ៖ ឆ្មាបា ក្របី ក្រទា ក្លីណា ទ្រហោ ស្នាដៃ ស្រកី ស្រមៃ
- ០១០២ស/០៤ស០៦ ៖ ក្រកោះ ត្រកង ប្រកប ស្ទើរកោះ ស្របាល ប្រចៀវ
- ០១០២ស/០៤០៥ស ៖ ក្រីក្រ ខ្លីខ្លា ខ្លាខ្លាំ ឆ្លេឆ្លា ភ្លឺភ្លើ ថ្មើព្រៃ ថ្លៃថ្នូរ
- ០១០២ស/០៤០៥ស០៦ ៖ ក្លីក្លាំ ខ្លាខ្លាយ ទ្រទ្រង់ ប្រឆិត ប្រែប្រួល ខ្លីឃ្មាត
- ០១ស០៣/០៤ស ៖ កង្វេរ បង្ហា បញ្ហា សន្លែ សន្លៅ បង់ក ចាំតែ
- ០១ស០៣/០៤ស០៦ ៖ កង្វល់ តន្តើន បញ្ចេញ បង្កើង សងខាង សំនឹក
- ០១ស០៣/០៤០៥ស ៖ កំព្រា ខាន់ស្លា សង់ខ្សា សៀតផ្កា ទងត្រៅ
- ០១ស០៣/០៤០៥ស០៦ ៖ កំប្លោក ចិញ្ច្រាំ សង្រប់ សង់ជ្រោង សកម្មក
- ០១០២ស០៣/០៤ស ៖ ស្រាប់តែ ភ្នែកគោរ ភ្នាក់ងារ គ្រោះជា ក្តាំងងារ
- ០១០២ស០៣/០៤ស០៦ ៖ ត្រើយលយ ក្រាក់អាច់ ក្តាំងហាយ ក្តាំពាក់ ខ្ពង់រាប
- ០១០២ស០៣/០៤០៥ស ៖ ខ្លៀវខ្លាវ ខ្មេចខ្លី ខ្លោះខ្លួរ ត្រូតត្រា តូញត្រូវ ត្រាំត្រា
- ០១០២ស០៣/០៤០៥ស០៦ ៖ ក្មេងក្មាង ត្រងត្រាប់ ទ្រង់ទ្រាយ ប្រុងប្រៀប...។

អរណីមានឥទ្ធិពលមូលកេង

ក្នុងពាក្យពីរព្យាង្គពេលខ្លះ ០១ អាចមានឥទ្ធិពលមូលកេងទៅលើ ០៤ បានសេចក្តីថា ០១ អាចនាំ ០៤ អោយប្តូរមូលកេងបានដោយមិនចាំបាច់ប្រើវិញ្ញយុត្តិ។

ក្នុងបណ្តាពាក្យពីរព្យាង្គទាំងអស់ ពាក្យពីរព្យាង្គដែលមានឥទ្ធិពលមូលកេងច្រើនតែជាពាក្យកំនើត ឬជាពាក្យក្លាយ។ ទំរង់វែងជាងគេនៃទំរង់របស់ពាក្យពីរព្យាង្គ គឺទំរង់ដូចនេះ ០១០២ស០៣/០៤០៥ស០៦។ លេខដែលនៅជាប់នឹងព្យញ្ជនៈ កំនត់ទីតាំងនៃសញ្ញាព្យញ្ជនៈក្នុងព្យាង្គ។ លេខនេះពុំមានប្រែប្រួលម្តងបែបនេះ ម្តងបែបនោះឡើយ។

- ២.០១ សំគាល់សញ្ញាព្យញ្ជនៈធាតុទី១នៃសញ្ញាព្យញ្ជនៈផ្សំដើមព្យាង្គទី១ ឬព្យញ្ជនៈដើមព្យាង្គទី១។
- ០៣ សំគាល់សញ្ញាព្យញ្ជនៈប្រកបនៃព្យាង្គទី១។
- ០៤ សំគាល់សញ្ញាព្យញ្ជនៈធាតុទី១នៃសញ្ញាព្យញ្ជនៈផ្សំដើមព្យាង្គទី២ ឬព្យញ្ជនៈដើមព្យាង្គទី២។

ខ.១.កូនទី១

- ឧទាហរណ៍៖ សំងំ សំព្រែង សំនឹក ត្រមង់ សំយាប កំរាល កន្លាត កង្វល់...។
- វិភាគពាក្យ សំងំ៖ ស ជាពួក អ ក្នុងក្រុម១ដែលជាក្រុមខ្លាំង ឬ ្រ ជា អ១។
- ង ជាពួក អី ក្នុងក្រុម២ដែលជាក្រុមខ្សោយ ឬ ង ជា អី២។

ង ត្រូវប្តូរមូលកេរតាមមូលកេររបស់ ស ជាពួក អ វិញ។

ដូចនេះ សំ (ជាព្យាង្គ អ) + ងំ (ជាព្យាង្គ អី) > សំងំ (ជាព្យាង្គពួក អ ទាំងពីរ)។

ទំរង់ ៖ [៣១សព្វ៣] + [៣១សព្វ៣] > [៣១សព្វ៣/៣៤សព្វ៦]

រូបមន្ត ៖ [៣១សព្វ៣] + [៣១សព្វ៣] > [៣១សព្វ៣/៣៤សព្វ៦]

៣១ ជា អ១ ៣១ ជា អី២

ព្យាង្គ អ + ព្យាង្គ អី > ព្យាង្គ អ/ព្យាង្គ អ

ក្នុងទីនេះ ៣១ មានឥទ្ធិពលនាំ ៣៤ អោយប្តូរមូលកេរជាពួក អ ដោយមិនចាំបាច់ប្រើវិញ្ញយុត្តិមូលសិកទន្ត

(^១)។

ក្បួន ៖ ក្នុងពាក្យពីរព្យាង្គ កាលណាព្យាង្គ អ ខាងដើមកើតមកពីសញ្ញាព្យញ្ជនៈ អ១ ព្យាង្គ អី ខាងចុងដែលកើតមកពីសញ្ញាព្យញ្ជនៈ អី២ ត្រូវផ្សំជាព្យាង្គ អ វិញ គឺថា ៣១ ជាអ្នកកំនត់សូរស្រេចពួក អ ក្នុងព្យាង្គទាំងពីរ។

ឧទាហរណ៍បញ្ជាក់៖

កំញន កំញាន កំរ កំរង កំរល កំរស់ កំរើក កន្លង កន្លង់ កន្លាត កន្លាស់ កង្វល់ កង្វារ កង្វេរ ក្រញង់ ក្រញា ក្រញី ក្រមរ ក្រមា ក្រមី ក្រមៅ ក្រយា ក្រវង់ ក្រវិល ចរី ចំងាយ ចំរក ចំរាញ់ ចំរឹង ចំរុង ចំលង ចំលាក់ ចំលើយ ចង្រក ចង្រប់ ចង្រិត ចង្រៃ ចង្វា ចង្វាក់ ចង្វាយ ចង្វែក ច្រងក់ ច្រងាង ច្រមុះ ច្រមូល ច្រវា ច្រវាក់ ច្រវោះ ដំរើច ដំរី ដំរែក តង្វាយ តំរង តំរាយ តំរិះ តំរុយ តំរាំ តំលង់ តំលា តំលឹង តំលៃ តំលោះ តារាង តារៅ ត្រងាល ត្រងើល ត្រងោល ត្រមង់ ត្រមុល ត្រមែង ត្រមោល ត្រមោច ត្រមោល ត្រយង ត្រយង់ ត្រយុង ត្រលប់ ត្រលាត់ ត្រលិន ត្រលុច ត្រលាំង បង្រាស បង្រះ បង្វិល បង្វឹក បង្វេច បង្វែង បង្វែរ បញ្ជើ បញ្ជី បញ្ជើម បន្លប់ បន្លា បន្លាច បន្លាយ បន្លាស់ បន្លិច បន្លី បន្លុង បន្លុយ បន្លែ បន្លែង បន្លោះ បន្លំ បំរាប បំរាម បំរាស បំរឹង បំរុង បំរើ បំរះ បារី បារាំ បារាំង បាលី ប្រមង់ ប្រមា ប្រមាញ់ ប្រមាត់ ប្រមឹក ប្រមុច ប្រមុញ ប្រមុំ ប្រមូល ប្រមើល ប្រមេ ប្រមែ ប្រមោក ប្រមោយ ប្រយោល ប្រលង ប្រលង់ ប្រលុក ប្រលុញ ប្រលុស ប្រលេះ ប្រលែង ប្រលោម ប្រលោះ ប្រវា ប្រវាយ ប្រវាស់ ប្រវេប្រវា ប្រវែង ញាំ សង្វាត សង្វារ សង្វិល សង្វែក សង្វាយ សន្លង់ សន្លប់ សន្លាក់ សន្លាង សន្លឹក សន្លឹង សន្លឹម សន្លុង សមុរ សំងាច សំងាត់ សំងើច សំងំ សំញាញ សំញេញ សំញែញ សំរក សំរង់ សំរន់ សំរប សំរស់ សំរាក សំរាត សំរាប់ សំរាយ សំរាល សំរាស់ សំរិត សំរិល សំរឹង សំរុក សំរុង សំរុញ សំរុត សំរុះ សំរុត សំរូប សំរើប សំរេក សំរេង សំរេច សំរះ សំរែក សំរែង សោច សំរោប សំរោះ សំរាំង សំល សំលក់ សំលប សំលាក សំលាក់សំខាន់ សំលាញ់ សំលាប់ សំលេច សំលឹង សំលុក សំលុយ សំលុត សំលើត សំលេក សំលែវ សារាយ សារុង អង្វរ អង្វែង អំរ អំរស់...។

(នៅមានត)

លោក ស្យូ មុយយៀង

- កូនក្មេង បរិបូណ៌ដោយរូប និងវិយក្មេង សម្បត្តិក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ
ឥតចេះនឹងវិជ្ជាអ្វី មិនមានរាសីរុងរឿងទេ ដូចផ្កាចារឥតមានភ្លឺនិព្វិហូប។
ស្រីប្រីតោបទេស

ការដោះស្រាយចំណោទ (៣)

ចំណាត់ថ្នាក់: ការសន្និដ្ឋាន

- គ្រួសារ:

* កាលពីមុន អ្នកទាំងអស់គ្នាធ្លាប់បានឃើញចំណោទជាអត្ថបទសំណេរ ចំពោះតារាងនេះ តើគេអាចចាត់ទុកវា ជាចំណោទដែរឬទេ ? ព្រោះអ្វី ? (ជាចំណោទ ព្រោះវាមានព័ត៌មានជាអក្សរ និងជាលេខ ព្រមទាំងមានសំណួរ) *

- ឲ្យសិស្សឆ្លើយឲ្យបានច្រើននាក់។
- ឲ្យសិស្សផ្ទៀងផ្ទាត់ និងកែតម្រូវ។
- គ្រូធ្វើសំយោគដោយបង្ហាញអត្ថបទ "ត្រូវចងចាំ" ដល់សិស្ស។

គូមេធាវី

ចំណោទព័រមែនសុទ្ធតែជាអត្ថបទសំណេរជាដំបូង ប៉ុន្តែវាអាចជាឯកសារផ្សេងៗបានដែរ ដូចជាតារាង ជំនួស
តារាង... ។ល។ និងមានសំណួរមួយ ឬច្រើនដែលគេអាចឆ្លើយបានដោយការគណនា។

៤. ចម្លើយ

១- តើគេទិញទំនិញទាំងនេះនៅថ្ងៃណា ?

គេទិញទំនិញទាំងនេះនៅថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០២ (១០/០៥/២០០២)

២- តើចំនួនប្រាក់១០៣០០៛ ជាតម្លៃទឹកដោះគោនៅមួយកំប៉ុងឬ ?

ចំនួនប្រាក់ ១០៣០០៛ ជាតម្លៃទឹកដោះគោនៅ១ប្រអប់ ១២កំប៉ុង (១ប្រអប់មាន១២កំប៉ុង)

៣- តើគេទិញទឹកក្រូចប៉ុន្មានដប ?

ចំនួនដបទឹកក្រូចដែលគាត់បានទិញ ២ x ៦ = ១២ដប

៤- តើគេទិញធុបមូសប៉ុន្មានប្រអប់ ?

គេទិញធុបមូស៣ប្រអប់១២បន្ទះ។ ក្នុង១ប្រអប់មានធុបមូស១២បន្ទះ។

៥- តើលោកវណ្ណាត្រូវចំណាយអស់ប្រាក់ប៉ុន្មាន ?

គាត់ត្រូវចំណាយប្រាក់អស់ ១១២៣០០៛

៦- ទឹកក្រូចដបធំមួយដបមានតម្លៃ:

២៤០០០៛ ÷ ៦ = ៤០០០៛ ឬ ៤៨០០០៛ ÷ ១២ = ៤០០០៛

៥. កំណត់សម្គាល់

ការសិក្សាសលាកប័ត្រនេះអាច:

- បន្តឲ្យសិស្សធ្វើការងារមួយដោយបំពេញកិច្ចការគ្រូ ឬបំណុលញា (ចំណោទទី១) ។
- បន្តឲ្យសិស្សធ្វើប្រមាណវិធីដោយប្រើព័ត៌មានក្នុងប្រធានចំណោទ និងក្នុងតារាង (ចំណោទទី២) ។

- បន្តដោយយកអត្ថបទចំណោទមួយមកឲ្យសិស្សធ្វើឲ្យក្លាយទៅជាតារាង និងសំណួរ (សៀវភៅសិស្សថ្នាក់ ទី២ ទំព័រ៣៨ ចំណោទទី៣)។ ចំណេះដឹងហាត់នេះ សិស្សត្រូវបង្កើតជាកិច្ចយបត្រមួយ និងបំពេញដោយ ព័ត៌មានដែលមានក្នុងអត្ថបទ។

ចំណោទបន្ថែម:

១/ជួយផង! ជួយផង!

នៅក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះមានការកំណត់ច្រឡំជាច្រើន។ សូមជួយកែតម្រូវការកំណត់ច្រឡំទាំងនោះ និងពន្យល់ អំពីមូលហេតុ ព្រមទាំងជួយបំពេញតារាងផង។

បញ្ជីបញ្ជីទិញ

ល.រ	មុខទំនិញ	បរិមាណ	តម្លៃឯកតា	តម្លៃសរុប
១	សៀវភៅសរសេរ (១កញ្ចប់១០ក្បាល)	៥ កញ្ចប់	៥.០០០៛	៥០.០០០៛
២	ប៊ិច	១២ដើម		៤.៨០០៛
៣	ខ្មៅដៃពណ៌ (១ប្រអប់ ១០ដើម)	៥ប្រអប់	១.៤០០៛	
៤	បន្ទាត់ (១ប្រអប់៦បន្ទាត់)	៥ប្រអប់	៥០០៛	៣.០០០៛
៥	ជ័រលុប		២០០៛	១២០០៛
៦	ស្បែកជើង	៣គូ		
សរុប				៥១.០០០៛

២-សំណួរពន្យល់: ចូរអានតារាងតម្លៃ ហើយឆ្លើយនឹងសំណួរចំណោទ។

តារាងតម្លៃ			
មុខទំនិញ	មនុស្សចាស់	កុមារ	
		១០-១៨ឆ្នាំ	ក្រោម១០ឆ្នាំ
ប៊ិច	២.៥០០៛	១.៥០០៛	១.០០០៛
ឆ័ត្រជ្រកម្លប់១	១.០០០៛	១.០០០៛	១.០០០៛
ពោងហែលទឹក១	១.៥០០៛	១.០០០៛	៥០០៛
ម៉ូតូទឹក(១ម៉ែ)	៣០.០០០៛	២០.០០០៛	១០.០០០៛

តម្លៃភេសជ្ជៈ	
មុខទំនិញ	តម្លៃឯកតា
ស្រាបៀរ	៣.៥០០៛
ទឹកក្រូច	២.៥០០៛
ទឹកបរិសុទ្ធ	១.០០០៛
ទឹកផ្លែឈើ	១.៥០០៛

គ្រួសារលោកសុខា មានកូន៣នាក់ អាយុ១៦ឆ្នាំ ១២ឆ្នាំ និង៩ឆ្នាំ។ គ្រួសារនេះបានទៅសម្រាកកំសាន្តនៅ មាត់សមុទ្ររយៈពេលមួយថ្ងៃ។ គាត់បានជួលកន្លែងសម្រាកមួយ។ ម្តាយជួលប៊ិចមួយសម្រាប់អង្គុយលេង។ ឪពុក នាំកូនពីរនាក់ជួលម៉ូតូទឹកជិះលេងម្នាក់មួយៗ។ កូនពៅជួលពោងហែលទឹក។

រយៈពេល១ម៉ោងក្រោយមក គ្រួសារលោកសុខា នាំគ្នាសម្រាកពិសាភេសជ្ជៈ ដោយគាត់បានទិញស្រាបៀរ២ កំប៉ុង ទឹកក្រូច១កំប៉ុង ទឹកផ្លែឈើ៣កំប៉ុង និងទឹកបរិសុទ្ធបីបី។

តើគ្រួសារលោកសុខា ចំណាយអស់ប្រាក់ប៉ុន្មានសម្រាប់ការលំហែនៅមាត់សមុទ្រនេះ?

*ចំពោះសំណួរដ៏មួយៗ ត្រូវ៖

- + ឱសិស្សនិយាយឲ្យបានច្រើននាក់
- + ឱសិស្សឯទៀតជួយបំពេញបន្ថែម និងកែសម្រួល។

ដំណាក់កាលទី២៖ ការស្រាវជ្រាវរបស់សិស្ស

- ត្រៀមចំណុចសិស្សជាក្រុម២នាក់ៗ
- ឱសិស្សរកវិធីផ្សេងៗដែលអាចដោះស្រាយចំណោទនេះបាន
- ទុកពេលគ្រប់គ្រាន់ឱសិស្សដោះស្រាយ
- ត្រូវដើរពិនិត្យមើលការងាររបស់សិស្ស។ បើមានសិស្សមិនទាន់យល់ច្បាស់ ត្រូវបញ្ឈប់ការងារគេសិន ហើយឱសិស្សចំណោទឡើងវិញដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ឬយកសំណួរទាំងពីរខាងលើមកចោទសួរឡើងវិញ លុះត្រាតែគេបានយល់ច្បាស់ល្អ។ បន្ទាប់មកត្រូវទុកពេលឱសិស្សធ្វើការងារជាបន្តទៅទៀត។

(នៅមានត)

លោកស្រី ប៊ុន សារ៉ាន

២៣៩

កុំដើរលឿនពេក ត្រឡប់មើលគុណ	ត្រូវលឿនខ្លះ ទន់ខ្លួនសំពះ កុំឆ្កែអ្នកច្រើន។	កុំបែកច្រាន កុំធ្វើអ្នកណាស់
អ្នកកុំភ្លេចគុណ កុំចាប់ផែនាញ	ត្រូវលេខសព្វគ្រប់ គំនាប់រាងកាយ ស្មើមិត្តសំឡាញ់។	ត្រូវសុចរិតអក្សរ កុំដកថែកត
រាត្រីរត់ចូលច្រើន ពាក្យពុំពិរោះ	កុំថាគេថោក គេកើតមុតាញ់ អន្តរាយកេរ្តិ៍ឈ្មោះ។	កុំអើងអញ គេដើរលឿនផ្ទាល់ផ្ទាល់

ពិរម្យខ័យ

តើគ្រូគ្រូធ្វើដំណើរ ដើម្បីឱ្យសិស្សមានចំណង់ក្នុងការសិក្សា?

*សិស្ស គឺជាសិក្ខាកាម (ជនដែលមានការត្រេកត្រអាលក្នុងការសិក្សា)

- ធ្វើយ៉ាងណាអោយសិស្សក្លាយទៅជាសិក្ខាកាម?

មូលហេតុដែលនាំឱ្យសិស្សចង់រៀន៖

- មករៀនបានសប្បាយរីករាយ ព្រោះជុំមិត្តភក្តិថ្មីចាស់ជិតឆ្ងាយ...
- បរិស្ថានសាលារៀនស្អាតល្អជាសាលាកុមារមេត្រី មានម្លប់ឈើ ស្រះទឹក អណ្តូងទឹកស្អាត មានទីធ្លាធំទូលាយ មានសួនច្បារ បានលេងកីឡា និងល្បែងកុមារ...
- លោកគ្រូ អ្នកគ្រូបានបង្កភាពស្និទ្ធស្នាល រាក់ទាក់ជាមួយសិស្សទូទៅគួរជាទីកក់ក្តៅ
- ពេលទទួលជោគជ័យ សិស្សសប្បាយរីករាយ ពេលមិនបានលទ្ធផលល្អ សិស្សក៏មិនធ្លាក់ទឹកចិត្ត ព្រោះមានការលើកទឹកចិត្តគាំទ្រពីមិត្តភក្តិ និងលោកគ្រូអ្នកគ្រូ
- បានបិទតាំងស្នាដៃនៅក្នុងថ្នាក់រៀនជាស្នាដៃរបស់គេ
- បានទទួលនូវការសរសើរលើកទឹកចិត្តពីគ្រូនៅពេលដែលគេធ្វើការងារបានល្អមានអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងការសិក្សា
- សប្បាយធ្វើការងារក្រុម (សិស្សជួយសិស្ស)
- បានធ្វើកិច្ចការ និងបានឡើងបង្ហាញសមត្ថភាពខ្លួននៅក្នុងថ្នាក់ជាមួយសមូហភាពសិស្ស។

ប្រការទាំងអស់នេះហើយនាំឱ្យសិស្សជក់ចិត្ត ជាប់ចិត្តក្នុងការសិក្សា ឬហៅខ្លីថា "សិស្សចង់រៀន"។ ប្រការទាំងនេះក៏អាចកាត់បន្ថយអវត្តមាន កាត់បន្ថយអត្រាត្រូវថ្នាក់ កាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់ការសិក្សា និងអាចធ្វើអោយសិស្សបានបញ្ចប់ភូមិសិក្សាមួយបាន ហើយឆ្លង និងបន្តទៅភូមិសិក្សាមួយទៀតទៅតាមសន្ទុះចិត្ត និងថាមពលជំរុញខាងក្នុងរបស់សិស្សជាស្វ័យប្រវត្តិ។

ប្រសិនបើនៅក្នុងថ្នាក់រៀនមានសិស្សរៀនយឺត ឬរៀនខ្សោយ លោកគ្រូអ្នកគ្រូគួរបង្កលក្ខណៈឱ្យមានបរិយាកាសសប្បាយរីករាយក្នុងថ្នាក់រៀន ក៏ដូចជានៅក្នុងសាលាដែរ។ ជាពិសេសគ្រូបង្រៀនត្រូវស្និទ្ធស្នាលជាមួយសិស្ស រៀនយឺត ឧស្សាហ៍ជួយ និងផ្តល់កំលាំងចិត្តដោយផ្ដើមចេញពីចំណុចល្អ និងងាយៗ ស្រាលៗឡើងទៅ ពោលគឺធ្វើយ៉ាងណាឱ្យសិស្សរៀនយឺត មានការកក់ក្តៅ មានទំនុកចិត្តលើគ្រូ លើមិត្តភក្តិ និងទទួលបានជោគជ័យជាធំហានៗ ពីទាបទៅខ្ពស់ជាបន្តបន្ទាប់ ដែលជាហេតុញ្ញាតភាពក្លាហានរបស់សិស្សប្រភេទនេះ ឱ្យកាន់តែរីកចំរើនជាលំដាប់ រហូតដល់ជក់ចិត្តក្នុងការសិក្សា គឺលែងចង់ឈប់រៀនទៀតហើយ។

ដើម្បីជាការរួមចំណែកក្នុងការជួយសិស្សប្រភេទនេះ ឬសិស្សទូទៅ លោកគ្រូអ្នកគ្រូអាចប្រើវិធី "សិស្សជួយសិស្ស" ដែលជាមធ្យោបាយដ៏ល្អម្យ៉ាងក្នុងការបង្កើនទឹកចិត្ត ឬបង្កឱកាសឱ្យពួកគេខិតខំប្រឹងរៀនសូត្របានមួយកម្រិតទៀត។

បើយើងក្រឡេកមើលប្រវត្តិនៃការអប់រំកន្លងមក ជាក់ស្តែងដូចជាកាលពីសម័យអាណានិគមបារាំងត្រួតត្រាស្រុកខ្មែរយើង វិស័យអប់រំបានបិទនៅតាមទីវត្តអារាមដែលមានព្រះសង្ឃ គឺជាគ្រូបង្រៀន។ ជាពិសេសលោកគ្រូចៅអធិការវត្ត ឬលោកគ្រូសូត្រឆ្លង-ស្តាំ ជាគ្រូបង្រៀនអក្សរ និងលេខនព្វន្ត ចំណោទ។ កាលណោះក៏មានសកម្មភាព "សិស្សជួយសិស្ស" ដែលមានគួរនាំយ៉ាងសំខាន់។ គឺសិស្សដែលរៀនហើយជួយប្រាប់ ជួយបង្រៀនសិស្សដែលមកថ្មី ឬសិស្សមិនទាន់ចេះឱ្យបានចេះជាបណ្តើរៗ។ លោកគ្រូបង្រៀនគ្រាន់តែចម្លងអត្ថបទដាក់ក្តារខៀន រួចហើយអានមួយ

ចប់ ឬពីរចប់ជាការបង្ហាញដំបូង បន្ទាប់មកឱ្យសិស្សដែលបានចាប់ចេះឡើងជួយប្រាប់ ឬអានឱ្យសិស្សក្នុងថ្នាក់ទាំងមូលថាតាម។ ជាច្រើនដងច្រើនសារ យូរៗទៅ សិស្សក្នុងថ្នាក់ទាំងមូលក៏ចេះអាន និងបានឡើងរាប់រួចដូចគ្នា។ ទាំងការរៀនលេខ ធ្វើប្រមាណវិធី ឬធ្វើដំណោះស្រាយចំណោទ ក៏យ៉ាងនោះដែរ គឺលោកគ្រូបានផ្តល់ឱកាសហៅសិស្សពូកែឱ្យឡើងក្តារខ្សែន ធ្វើលំហាត់ និងរកចម្លើយ ហើយផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យសិស្សឯទៀតបានសាកសួរ ឱ្យសិស្សពូកែពន្យល់បន្ថែមប្រសិនបើចាំបាច់។

ទម្លាប់នេះឃើញថា គឺបានបន្សល់ទុកជាមរតកនៃការសិក្សាបន្តមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ក៏នៅឃើញលោកគ្រូ អ្នកគ្រូប្រើប្រាស់វិធី <សិស្សជួយសិស្ស> ក្នុងការជួយកាត់បន្ថយនូវការនឿយហត់របស់គ្រូក្នុងការបង្រៀនផងដែរ។

នៅមានវិធីសិស្សជួយសិស្សជាច្រើនយ៉ាងទៀត ប្រកបដោយលទ្ធផលល្អដែលជាភ្នាក់ងារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់សាលារៀន និងសហគមន៍។ ឧទាហរណ៍ ការរៀបចំក្រុមសិស្ស ការងារដៃគូសិស្ស ការរៀបចំឱ្យបានជាភ្នាក់ងារ ឬភ្នាក់ងារសិក្សាតាមសាលារៀននានាជាដើម។ ជាពិសេសក្រុមកុមារនៅផ្ទះជិតគ្នា និងសិស្សធ្វើដំណើរតាមផ្លូវជាមួយគ្នា គឺអាចបង្កលក្ខណៈល្អ និងងាយស្រួលក្នុងការជួយគ្នាទៅវិញទៅមក។

ប្រការសំខាន់ដែលត្រូវយើងមានទម្លាប់រៀបចំនោះ គឺរៀបចំចងក្រងជាក្រុម ហើយក្នុងនោះគឺមានបំណងឱ្យសិស្សពូកែ ជួយសិស្សរៀនយឺត។ តាមធម្មតានៅក្នុងថ្នាក់រៀននីមួយៗតែងមានសិស្សរៀនពូកែ សិស្សមធ្យម និងក៏មានសិស្សរៀនយឺតផងដែរ។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូទទួលបន្ទុកថ្នាក់តែងតែស្គាល់សិស្សច្បាស់ គឺស្គាល់ទាំងអាយុ ស្គាល់ទាំងសង្គមគ្រួសារសិស្ស តំណពូជ និងបរិយាកាសហ៊ុមព័ទ្ធ។ ទាំងអស់នេះបង្ហាញឱ្យដឹងពីសមត្ថភាពតម្រូវការរៀនសូត្រ និងឧបនិស្ស័យសិស្ស។ ម៉្លោះហើយលោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចរៀបចំក្រុមសិស្សតាមរយៈការជ្រើសរើស និងបែងចែកឱ្យសមាជិកក្នុងក្រុមមានសិស្សប្រភេទដូចជាសិស្សពូកែ សិស្សមធ្យម និងសិស្សរៀនយឺតឱ្យរួមធ្វើកិច្ចការជាមួយគ្នា ឬរយោបល់ មើលគ្នា ស្តាប់គ្នា និងជួយគ្នា។

ជាការពិតណាស់ សិស្សម្នាក់ៗមិនអាចធានាថា ខ្លួនឯងម្នាក់ចេះទាំងអស់ ឬមិនចេះទាំងអស់នោះទេ។ គឺតែងមានកន្លែងខ្លះចេះ និងកន្លែងខ្លះមិនចេះ។ ជាក់ស្តែងចំពោះសិស្សពូកែ ក៏មានចំណុចធាតុល្បែងដែលមិនចេះ ឬមិនចាំដែរ ដូចពាក្យចាស់ពោលថា <ជំរើជើងបួនគង់មានភ្នាក់...>។ ចំណែកឯសិស្សរៀនយឺតវិញ និងសិស្សរៀនមធ្យមវិញ ក៏មានកន្លែងខ្លះបានចេះ បានចាំ និងបានដឹងដែរ។

ការប្រមូលកិច្ចការជាក្រុម គឺជាការប្រមូលផ្តុំបញ្ហាញាណរួមគ្នា ដើម្បីរកចម្លើយឱ្យបានសម្រេចកិច្ចការជាស្ថាពរ។ ការប្រមូលគំនិតប្រាជ្ញា និងចំណេះដឹងនេះ វាមិនខុសពីការសាមគ្គីគ្នាធ្វើពលកម្មនោះទេ ដូចគេថា ម្នាក់មានគោ ម្នាក់មាននង្គ័ល ម្នាក់មាននាស់ ម្នាក់មានទេះ ទើបញ្ជាំងការងារស្រែចំការឱ្យសម្រេចប្រយោជន៍ទៅបាន។ ឬដូចជាពាក្យចាស់ពោលថា <សេដ្ឋីក៏គង់នៅខ្វះអំបែង> ដូចនេះទើបការរៀបចំក្រុមសិស្សនៅតាមថ្នាក់រៀនមានផលប្រយោជន៍ធំធេងណាស់ក្នុងការផ្តល់ចំណេះដឹងដល់សិស្សទាំងអស់គ្នា និងទទួលបានផលដូចគ្នា។

លទ្ធផលនៃការសិក្សាដែលកើតឡើងពី <សិស្សជួយសិស្ស> នោះ ព្រោះគេបានកត់សំគាល់ឃើញថា៖

- សិស្សមានអាយុស្រករគ្នា
- សិស្សស្និទ្ធស្នាលលេងសើចជាមួយគ្នា ញ៉ាប់ណាជាមួយគ្នា...
- សិស្សមានកាសា និងបំណងប្រាជ្ញាដូចគ្នា
- សិស្សដឹងទុក្ខធុរៈគ្នា (ដឹងចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយគ្នា)
- សិស្សទុកចិត្តគ្នា ហ៊ានសួរគ្នាឥតមានការញញើតញញើមអ្វីទេ
- សួរគ្នាពេលណាក៏បាន
- ពុំមានការរៀនខ្មាសទេ
- ស្មើភាពគ្នា (ហៅថាសក្តិស្មើគ្នា)

- ចំពោះអ្នកឆ្លើយ និងអ្នកប្រាប់ក៏ពុំមានការលាក់លៀម ឬលាក់តម្រិះអ្វីឡើយ។

ជាពិសេសបើលោកគ្រូបានធ្វើការផ្តែផ្តាំថា ឱ្យជួយគ្នា នោះប្រាកដជាមានសកម្មភាព «សិស្សជួយសិស្ស» ក្នុង ក្រុមជាមួយ ឬក្នុងថ្នាក់ជាមួយគ្នា ប្រកបដោយកិត្តិយស និងរីកថ្លាមុខមាត់ក្រែលែងចំពោះការកិច្ច និងតួនាទីនៃសិស្ស ពូកែ។

ដោយហេតុដូចរៀបរាប់ត្រួសៗ ដោយសង្ខេបនេះ សូមលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ បន្តការងារដ៏ប្រសើរនេះគឺរៀបចំក្រុម សិស្សជួយសិស្ស ដើម្បីឱ្យសិស្សបានរៀនពូកែទាំងអស់គ្នា។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូអាចបន្ថយការហត់នឿយ ដោយគ្រាន់តែ ជំរុញការលើកទឹកចិត្តសិស្សឱ្យចេះជួយគ្នាដែលនាំឱ្យការបង្រៀន និងរៀនក្នុងថ្នាក់បានដំណើរការល្អតាមរយៈ សិស្ស កើនគុណភាពកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់ការសិក្សា គួរឱ្យសង្ឃឹម និងជឿជាក់ក្រែលែង។

លោក លី ហាក់សេង
អតីតអធិការបឋមសិក្សា ខេត្តតាកែវ

២៣៩

ដំណឹងមរណភាព

គណៈកម្មាធិការកណ្តាលសមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ មានទុក្ខក្រៀមក្រំ
ដោយលោក ទិត ធីម ស្នងការគណៈកម្មាធិការកណ្តាល ស.ប.ស.ខ. បានទទួល
មរណភាព នៅថ្ងៃទី ០៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១២ វេលាម៉ោង ៩:៣០ នាទីយប់
ក្នុងជន្មាយុ ៦៥ ឆ្នាំ ដោយហេតុពាចរ។

គណៈកម្មាធិការកណ្តាលសមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរសូមចូលរួមរំលែកទុក្ខ
ជាមួយក្រុមគ្រួសារសព ព្រមទាំងសូមឱ្យវិញ្ញាណក្ខ័ន្ធលោកបានទៅកាន់សុគតិ
ភព កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

«៨ មីនា»

(បទពាក្យ ៧)

<p>១. ៨មីនាបារម្ភផ្តាំ
ជាថ្ងៃសំខាន់ដ៏ពិសេស</p> <p>២. កម្លាំងតស៊ូរើប៉ះ
សាមគ្គីកម្លាំងគ្រប់អ្វីៗ</p> <p>៣. នារីរងទុក្ខជាយូរហើយ
តស៊ូដើម្បីភាពសុខសាន្ត</p> <p>៤. ចង្អុលតែមួយគេកាច់បាន
គេកាច់មិនបាក់ទេពុំងា</p> <p>៥. យើងចៀសឲ្យផុតពាក្យតិះដៀល
ឈោងចាប់ជីវិតទ្រន់ទ្រើង</p> <p>៦. បច្ចុប្បន្នសង្គមប្រែប្រួលហើយ
ទំនៀមចាស់កែឲ្យលោតផ្លោះ</p> <p>៧. នារីឈោងចាប់ចំណេះដឹង
ឱ្យមានតម្រិះនឹងស្មើពីរ</p> <p>៨. ទោះមានឧបសគ្គភ័យអាសន្ន
ត្រូវជួយខ្លួនឯងឲ្យបានរស់</p> <p>៩. ទាំងសមត្ថភាពទាំងវិជ្ជា
មានគួរនាំទិលើកតម្កើង</p> <p>១០. បើក្នុងប្រទេសពោរពេញដោយ
ទាំងស្រីទាំងប្រុសខំខ្ចីឃ្នាត</p> | <p>កូនស្រីចំណាំកុំប្រហែស
ជាថ្ងៃត្រិះរិះរំដោះស្រី។</p> <p>នាំគ្នារុករះទាំងស្មារតី
ដណ្តើមយកជ័យជំនះបាន។</p> <p>នាងកុំកន្តើយកុំខកខាន
យកជ័យឲ្យបានគ្រប់ៗគ្នា។</p> <p>តែបើប្រមាណរូបរួមគ្នា
យើងរូបរួមគ្នាដើបឈរឡើង។</p> <p>ចៀសពាក្យដំណៀលឈានតម្កើង
ធ្វើឲ្យបានឡើងភាពស្រស់បស់។</p> <p>សិទ្ធិនារីអើយស្មើបុរស
មានចិត្តសប្បុរសនឹងនារី។</p> <p>ខំខិតប្រឹងរៀនសំកឹ
គួបស្មើនារីស្មើបុរស។</p> <p>នាងកុំភ័យស្លន់ភ័យខ្សោយខ្សោះ
មាំមួនដូចប្រុសរស់ថ្កុំថ្កើង។</p> <p>ចំណេះដូចគ្នាទ្រទ្រង់ឡើង
រួមគ្នាកសាងប្រទេសជាតិ។</p> <p>អ្នកចេះមិនខ្សោយខ្ពស់ថែមទៀត
អភិវឌ្ឍជាតិរុងរឿងពិត។</p> |
|--|---|

លោកជំទាវ ហង់ ឆីម សិថិ

ផលប៉ះពាល់នៃឥទ្ធិពលច្រើនច្រើន (តបប)

ច្រើនហើយបង្កអសន្តិសុខ
 មានលុចមានប្លន់មានគាស់ផ្ទះ
 ដែលកើតមកពី ការញ៉ាមច្រើន
 ទ្រព្យធនសម្បត្តិគ្មានចន្លោះ
 បំពេញឲ្យការត្រេកត្រអាល
 ព្រោះគិតនឹកច្រើនយ៉ាងជោកជាំ
 ដូច្នេះគ្រឿងច្រើនមិនធម្មតា
 ជារឿងអាក្រក់ហើយសាហាវ
 សូមមនុស្សទាំងអស់ប្រឹងពុះពារ
 ឬក៏នាំចូលគ្រឿងលាមក
 បើសិនម្នាក់ៗប្រកាន់ចិត្ត
 ហ៊ានថាហ៊ានធ្វើមិនកំប្លែង
 ប្រទេសយើងគ្មានគេក៏គ្មាន
 នោះពិតជាគ្មានលើនគរ
 ទោះជាប្រទេសណាក៏ដោយ
 បើគ្មានគ្រឿងច្រើនអបាយមុខ
 ពុំអាចកើតមាននូវអំពើ
 បងធំបងតូចខ្មោចតិរិច្ឆាន
 មើលតាមព័ត៌មានបញ្ជាក់ថា
 អាចរៀបចំផុតពីក្រញាំ
 ប្រទេសខ្លះត្រូវគេឆ្លងកាត់
 ប្រទេសខ្លះទៀតជាអ្នកមាន
 ប្រទេសតូចតាចតែក្រីក្រ
 ឲ្យចរាចរណ៍ពេញទឹកដី
 ដោយមិនបានគិតពីសុខភាព
 តាមការញុះញង់នាំឲ្យធ្វើ
 បើយើងនិយាយឲ្យងាយស្តាប់
 ថាគ្រប់ប្រទេសត្រូវតែខ្វល់
 ដែលរងប៉ះពាល់ផលគ្រឿងច្រើន
 មានជនខឹងខូចចិត្តមេហា
 រួមសេចក្តីមកបញ្ជាក់ថា
 ធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់និងជាប់គុក

ខ្លាំងអុកឲ្យមនុស្សក្មេងចាស់
 យាតកម្មច្រើនណាស់រាប់មិនអស់។
 ព្រោះពេលដែលឃ្លានមិនគិតសោះ
 លូចទៅទាំងអស់ប្តូរយកថ្នាំ។
 ពេលបានពេលវេលាក្រញាំ
 ឲ្យខ្លួនគ្រាគ្រាំដឹកដាមនៅ។
 អាភៀន និងម៉ា កញ្ជា ការ
 នាំចាស់ក្មេងស្មារចុះនរក។
 កុំប្រើប្រាស់វាហ៊ិតប៊ិតជក់
 ធ្វើឲ្យមនុស្សឈ្នក់រក់រង្វេង។
 បន្តឹងរឹតត្បិតកុំថាលេង
 ប្រទេសលោកឯងពិតបរវា។
 បញ្ហាគ្រឿងច្រើនរឿងមិនល្អ
 ប្រជាត្រេកអរព្រោះបានសុខ។
 គួរកុំថ្លោះឆ្មោយចូរចាំទុក
 ប្រទេសជាតិសុខហើយក្សេមក្សាន្ត។
 ពាលាល្ងើលើចិត្តសាមាន្យ
 រុករានខ្លាំងក្នុងសង្គម។
 គ្មានប្រទេសណាទោះតូចធំ
 បីសាចគោកកម្មនៃគ្រឿងច្រើន។
 ខ្លះគេផលិតទាំងបំពាន
 ស្តុកទុករាប់លានហើយកែច្នៃ។
 គេនាំចូលមកឥតសំចៃ
 ក្មេងចាស់ប្រុសស្រីនាំគ្នាប្រើ។
 អន់ថយទន់ទាបមិនប្រសើរ
 នូវគ្រប់អំពើអកុសល។
 បរិយាយរៀបរាប់ពីហេតុផល
 មិនអាចមានសល់ប្រទេសណា។
 កញ្ជាអាភៀននិងយ៉ាម៉ា
 បង្កកិច្ចការអសន្តិសុខ។
 គ្រឿងច្រើននោះណាជាត្រីមុខ
 គ្រួសាររងទុក្ខព្រាត់និកស។

ដូច្នោះគ្រប់ជនទាំងប្រុសស្រី
 មិនថាកុម្មារីមន្ត្រីរាស្ត្រ
 គឺជួយអប់រំផ្តុំផ្សព្វផ្សាយ
 ពីផលប៉ះពាល់គ្រឿងគ្រោះថ្នាក់
 ឲ្យគេបានយល់ស្គាល់ជ្រួតជ្រាប
 ប្រាប់ពីទោសទណ្ឌនិងកំហុស
 ខ្ញុំសូមសង្ខេបបញ្ចប់ចុះ
 ព្រោះការសរសេរតែងគិតថា
 ប៉ុន្តែការគិតតែម្នាក់ឯង
 ឬខ្វះឯកសារដឹកនាំផ្លូវ
 ប៉ុន្តែដោយការចង់ចូលរួម
 តែងបទកំណាព្យន័យអប់រំ
 បើអ្នកញៀនបានអាននិងស្តាប់
 អាណិតរូបកាយដែលអសោច

រួមគ្នាព្រួតដៃជួយបញ្ចៀស
 ធ្វើបានទាំងអស់តាមឆន្ទៈ។
 ណែនាំបរិយាយស្រាយបញ្ជាក់
 ដល់គ្រប់វណ្ណៈស្រទាប់មនុស្ស។
 គ្រឿងញៀនថោកទាបផងទៅចុះ
 បើសិនជ្រុលជ្រួសប្រើប្រាស់វា។
 បើមានត្រូវខុសសុំលស់ណា
 អត្ថន័យខ្លឹមសារល្អត្រឹមត្រូវ។
 គំនិតមិនរឹងស៊ីជម្រៅ
 ជួនសរសេរទៅមិនសូវសម។
 ទើបធ្វើឲ្យខ្ញុំប្រឹងខិតខំ
 ជួយដល់សង្គមជាប្រយោជន៍។
 ឬឲ្យគេប្រាប់គង់អាណោច
 ខ្លួនក្លាយជាខ្មោចព្រោះគ្រឿងញៀន។

លោក ហាស់ ម៉ុងធើរ អធិការប.ប.ស.
 មន្ទីរអ.យ.ក. ខេត្តស្វាយរៀង

ពាក្យសុំដីមិនមែនជាសត្វស្លាប់ទេ ពេលវាលើរចេញទៅហើយ
 កុំសង្ឃឹមថានឹងអាចចាប់វាបានមកវិញឱ្យសោះ។

សុភាសិតសុរិ

ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស គឺជាបុណ្យចូលឆ្នាំនៃប្រជាជនជាតិខ្មែរ។ ក្រោយពីបុណ្យចូលឆ្នាំអន្តរជាតិកន្លងទៅ អស់រយៈពេលមួយខែ ឬមួយខែកន្លះ ថ្ងៃបុណ្យប្រពៃណីនេះទើបមកដល់ជាធម្មតា។

បុណ្យនិទាយរដូវនៃប្រទេសចិន

បុណ្យនិទាយរដូវនៃប្រទេសចិន ឬហៅថា បុណ្យចូលឆ្នាំចិន គឺជាថ្ងៃបុណ្យមួយជាមួយនៃណិរោធិយានប្រជាជនចិន។ ក្រោយពីបុណ្យចូលឆ្នាំអន្តរជាតិកន្លងទៅ អស់រយៈពេលមួយខែ ឬមួយខែកន្លះ ថ្ងៃបុណ្យប្រពៃណីនេះទើបមកដល់ជាធម្មតា។ នៅប្រទេសចិន បុណ្យនិទាយរដូវនេះមានកំណើតយូរណាស់មកហើយ។ ពួកគេនិយាយគ្នាថា តាំងពីមុន២០០០ ឆ្នាំនៃគ.ស មកផ្ទះ គោនទម្លាប់អបអរសាទរចុងឆ្នាំនេះ ប្រស្រេចទៅហើយ។ ក្នុងបុណ្យសកម្មភាពទាំងឡាយនៃពិធីបុណ្យនេះ ប្រជាជនចិននៅក្រៅក្រុងនៃប្រទេសចិន និងទំនៀមទម្លាប់បុរាណនៅឡើយ។ រាត្រីមុនថ្ងៃបុណ្យនិទាយរដូវគេហៅថា «តាននយា» ពោលគឺរាត្រីពុំស្ងប់ស្ងាម។ តាមគេនិទានហ្នឹងហើយថា «នាន» (ឆ្នាំ) មានប្រភពដូច្នោះ។ នៅប៉ុន្មានពាន់ឆ្នាំមុននេះ មនុស្សទាំងឡាយនៅក្រៅស៊ីប៊ីត្វិមជីវិក ដោយអរជីក្រមុបចាត្រាសត្វ។ ទាំងអស់គ្នាត្រូវតែស្រូបយុទ្ធជាមួយនឹងសត្វសាបរយង់យូងជាញឹកញយ។ ក្នុងកាលនោះ មានសត្វម្យ៉ាងដែលសហការដុតឈ្មោះ «នាន»។ ក្នុងរយៈពេលមួយដំឡើងទាំងនេះ រត់រង់កែចេញមកក្រៅ ដើម្បីរៀនរៀនមនុស្សទាំងឡាយ នៅពេលណាដែលសត្វ «នាន» ចេញមកម្តងៗ ជនបុរាណមិនហ៊ានជេកពេញមួយរយប់។ នៅក្នុងខេត្តគ្រីងឆីង ក្នុងកាលនោះពេលនោះ ទាំងអស់គ្នាប្រលូបបង្កាត់ភ្លើងឡើងដើម្បីកំដៅខ្លួន។ កាលដើមឈើពេលពេលពេលស្រស់រលីក រាជសជុស។ សំឡេងនោះនាំឱ្យសត្វ នាន ក៏យរន្ទក់ខ្លាំង ហើយរត់ចេញពីទីនោះបាត់។ ហេតុដូច្នោះ ទាំងអស់គ្នាឥតបានទទួលមហានុរាយអំពីសត្វ នាន ទេ។ ដល់ព្រឹកដូច្នោះ គេសំដែងពេលព្រឹកអបអរសាទរទៅឱ្យមហា ហើយប្រមូលផ្តុំស្លៀកសម្លាញ់ដោយដើម្បីរៀនរៀនឈាមក្តៅ។ ម្នាក់ៗទទួលបានយ៉ាងផ្អែក រួចរត់ខ្លាចរត់កំសាន្តយ៉ាងអស់ចិត្តពេញមួយថ្ងៃ នេះហើយគឺជាប្រភពដើមដែលប្រជាជនចិនមានទម្លាប់បន្តមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ គេនិយមរត់ចេញពីទីនោះគ្រប់គ្រាន់សំណុំរត់ទៅឱ្យមកនៅថ្ងៃទីមួយនៃឆ្នាំថ្មី ហើយគេចូលអំពីគុណផលផ្សេងទៀតផង។

ដោយយោងទៅតាមការប្រែប្រួលនៃសម័យកាល អត្ថន័យរបស់ នាន និងទំនៀមទម្លាប់នៃរបៀបចាស់ក៏បានផ្លាស់ប្តូរដែរ។ ក្នុងសម័យសង្គមចាស់ នៅពេលបុណ្យចូលឆ្នាំ អ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិស្មុគស្មាមនោះ ស៊ីជីកខ្លះខ្លាយយ៉ាងសប្បាយ ហើយសល់សាច់ស្រា ទឹកចាស់។ ប៉ុន្តែប្រជាពលករដែលក្រីក្រគ្មានសុខសាន្តទេ។ អ្នកខ្លះត្រូវតែគេចាត់ចាត់ ដើម្បីចៀសវាងម្ចាស់ដឹកគ្រឿងទារុណ្ណៈ ម្ចាស់បំណុលមកបង្ខំឱ្យសងបំណុល។ ក្រោយពីពេលរំដោះ បុណ្យប្រជាជាតិដ៏មានប្រវត្តិសាស្ត្រយូរអង្វែងនេះ បានក្លាយទៅជាបុណ្យរីករាយសម្រាប់ប្រជាជាតិទាំងមូល ហើយបានបន្ថែមស្មើគ្រប់គ្រងដ៏ថ្មីថ្មោងទៀត។ តាមការកំណត់នៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ក្នុងឱកាសបុណ្យនិទាយរដូវនេះ ប្រជាជនទូទាំងប្រទេសឈប់សម្រាកថ្ងៃ។

មុនបុណ្យនិទាយរដូវប៉ុន្មានថ្ងៃ នៅផ្សារនានាគេសំគាល់ឃើញមានការតុបតែងអីវ៉ាន់គ្រប់បែបយ៉ាងសម្រាប់ចូលឆ្នាំ។ ស្រីមេផ្ទះប្រញឹកដៃរៀបចំអីវ៉ាន់សម្រាប់ថ្ងៃបុណ្យដែលមាននំ ម្ហូប គ្រាប់ស្ករ ផ្លែឈើជាដើម។ កុមារ កុមារី ចូលចិត្តទិញគ្រឿងល្បែងជាវិចិត្រគោម ខ្លែង។ល។

ដើម្បីបន្ថែមបរិយាកាសនៃថ្ងៃបុណ្យ គេសម្រាប់ចូលឆ្នាំ (មេឃុល) នៃនិទាយរដូវបិទផ្កាក្រដាស សម្រាប់លំអបង្អួច ហើយពួកគេយកឈ្នួលយ៉ាងធំធេង។ ដូច្នេះទាំងនេះក៏កើតយ៉ាងរុងរឿងគ្រប់គ្រងប្រព្រេណ៍ទៅដោយបរិយាកាសសប្បាយរីករាយ។

ក្រៅថ្ងៃទី០៣ មនុស្សទាំងឡាយដែលធ្វើការនៅតំបន់ក្រៅ ក៏សុទ្ធតែទៅសម្រាប់បុណ្យថ្ងៃដ៏វែង។ ទាំងអស់គ្នាទាំងចាស់ទាំងក្មេង អង្គុយជុំវិញកុម្មុយនិស្តទទួលបានបាយល្អជាងថ្ងៃដ៏ណាច់ធ្លាប់ ហើយសំពះសំរួលជាមួយសប្បាយ។ ថ្ងៃនេះគេចូលជំរុញជំនាញរបស់គ្នា។ អ្នកខ្លះមិនទទួលបានដំណើរការយូរយាប់គ្រប់គ្នា។

ហួសពីម៉ោង១២ អគ្រាត្រាគេទុកថា ថ្ងៃបុណ្យនិទាយរដូវ មកដល់ហើយ។ វាបានទាក់ទាញកម្រិតយ៉ាងខ្លាំងខ្លាវិលាយភាពស្ងប់ស្ងាត់នៃពេលព្រឹក កុមារទាំងឡាយស្លៀកពាក់ សម្លៀកបំពាក់ថ្មីហើយសំពះបុព្វការីក្នុងផ្ទះតាមទម្លាប់។ ឪពុកម្តាយឬជីដូនជីតារបស់កុមារឲ្យលុយវាចាយ គេហៅថា លុយប្រើប្រាស់។

ស្រស់ស្រូបត្រឹកថ្ងៃបុណ្យនិទាយរដូវ គេទទួលបានចំណីជាប្រពៃណីម្យ៉ាងជាភារធម្មតា ជននៅតំបន់ខាងជើង គេទទួលបាននំតាវ ជននៅតំបន់ខាងត្បូងគេទទួលបាននំបាញ់បាញើក។ ជនខ្លះផឹកទឹកតែដែលមានជាក់ស្តុរ និងលាជជាទិមិត្តរបស់ស្តុកមង្គល។

ក្រោយពីបាយព្រឹក ឪពុកម្តាយនាំកូនទៅសំពះសួរសុខទុក្ខក្នុងផ្ទះមិត្តភក្តិ និងញាតិសន្តាន។ គេជូនពរទៅវិញទៅមកសូមឲ្យប្រកបដោយចីក្រិករាយក្នុងថ្ងៃបុណ្យ។

ក្នុងកំឡុងបុណ្យនិទាយរដូវ ប្រទេសចិនមានសិល្បៈប្រជាជាតិជាច្រើន ដែលប្រកបដោយលក្ខណៈពិសេស។ គេនិយមបំផុតគឺលេងម៉ុងសាយ។ មនុស្សបី បួននាក់កាន់កាប់នូវនាគវិចិត្រ ឬសិល្បវិចិត្របញ្ចេញក្បាច់សព្វគុណដ៏ ដោយផ្សំនឹងតួរតន្ត្រីពីរោះៗគួរជាទីសង្កាប។ ក្រៅពីនេះ ការសំដែងនៃក្រុមបណ្តានផ្សេងៗ ការបញ្ជាងភាពយន្ត គ្រឿងសាមស្ត ការប្រកួតកីឡា បោដង់សុំញា។ល។ នាំឱ្យថ្ងៃបុណ្យតែងបញ្ចេញភាពរុងរឿងថែមទៀត។

ប្រជាជាតិភាគតិចខ្លះនៃប្រទេសចិន មានការរៀបចំខ្លួនគេសម្រាប់អយោសាទរមុនចូលឆ្នាំ។ ប្រជាពលរដ្ឋទីលេខ ដែលចូលឆ្នាំតាមប្រតិទិន ទីលេខ នោះ រៀបចំរបាំហែអ្នកភាគតិចចុងក្រោយបំផុតនៃឆ្នាំចាស់។ គេពាក់មុខមួកគ្រប់បែបយ៉ាង ហើយពាក់អាវអ្នកស្រួចលោតកញ្ចេងវាយកញ្ចាត់ តំរែកយ៉ាងសប្បាយតាមកម្រិតជំនាញនៃស្ត្រីនៃស្ត្រីនៃស្ត្រី និងស្រី។ តាមគេចាំ របាំហែអ្នកភាគមានបំណងចង់បណ្តេញខ្មោចអាក្រក់ និងបួងសួងឲ្យមានផលសម្បូណ៌។ នៅថ្ងៃទីមួយនៃឆ្នាំថ្មី ប្រជាជននៅទីលេខទាំងចាស់ទាំងក្មេង ទាំងស្រី ទាំងប្រុសជូន «ហ្វាដា» (កណ្តារកណៈ) ទៅវិញទៅមក ហើយសំដែងល្អ «ចាស៊ីតេលីក» ទៅវិញទៅមក (មានន័យថា កំពុងសំណងដូចបំណង)។

ប្រជាជាតិវិភូលនៅតំបន់ស្ទឹងក្បែរ គេហៅបុណ្យចូលឆ្នាំ ជាបុណ្យយូលយ៉េ គេចូលទៅក្នុងវត្ត ដើម្បីធ្វើសក្ការៈបូជាទេវតា។ ក្រៅពីនេះ គេនិយមសំពះជូនទេវតាទៅវិញទៅមក។ វិលយុជន ចូលចិត្តច្រៀងនិងរាំ។ នៅពេលចូលឆ្នាំ គ្រួសារនីមួយៗនៃជនជាតិចាសាត់ ត្រូវតែកាប់ចៀមហើយពាក់កម្រៃ សម្តែងប្រតិទិនវត្តាទៅវិញទៅមក រួចគេចាត់ចែងមហាសន្និបាតប្រណាំងសេះ និងពាំពពែ។

ការប្តូរជំនួនគ្នាទៅវិញទៅមក គឺជាទម្លាប់នៃការចូលឆ្នាំ ជាធម្មតា គេយកគ្រាប់ស្ករ និងនំធ្វើជាជំនួន។ ប៉ុន្តែជនជាតិ វាជូនសណ្តែកសៀង ចេក អំពៅ ឬក្រមុន ថ្នាំជក់។ល។ ដើម្បីជានិមិត្តរូបនៃការរាប់អាន មេត្រីភាព និងសាមគ្គីភាព។ ប្រសិនបើគេជូនម្តេស ឬពងមាន់នេះមានន័យថា អមិត្តភាព។ ប្រសិនបើជូនកញ្ឆាវបារី ឬគ្រឿងអលង្ការ គឺបង្ហាញថា អ្នកនោះស្មោះស្មាត។

ដឹកស្រង់ដោយលោក តែម តាម
អធិការបេបសិក្សា

ប្រឹក្សាសហគមន៍

សម្រេចរបស់សាលារៀន ក្រុង/សង្កាត់ ប្រឹក្សា ២០១០-១១

នៅឆ្នាំសិក្សា ២០១០-២០១១ កម្មវិធីប្រតិបត្តិការសហគមន៍របស់សាលារៀនស្ថិតនៅសាលារៀន ទាំងអស់ ២៤ គម្រោង/ខេត្ត បានចំនួន ១០.៤៥៥ សាលា។ ក្នុងចំនួននេះមានសាលាមត្តេយ្យសិក្សា ០៩២ បឋមសិក្សា ៦.៧៦៧ អនុវិទ្យាល័យ ១១៩ និងវិទ្យាល័យ ៤០៧។ សាលារៀនបានកើនច្រើនជាងឆ្នាំ ២០០៩-១០ ចំនួនសរុប ៤០ គឺ មត្តេយ្យសិក្សា ១៩៧ បឋមសិក្សា ១២២ អនុវិទ្យាល័យ ១៧ និងវិទ្យាល័យ ២៤។ ចំពោះក្នុងចំនួនសាលារៀនកើនច្រើនដល់ ៧.០៩០ (កើន ១២៥ កុម្មុយ៉ង់) និងយុំមានសាលារៀនមិនបានកើនចំនួនទេ នៅដដែល ១.៦០៩ យុំ។ ចលនាកំណើនសាលាមត្តេយ្យ សិក្សាបានថយចុះ តិចជាងឆ្នាំទៅដោយបានត្រឹមតែ ១ សាលា អ្វីផ្សេងនឹងឆ្នាំទៅ មានចំនួនដល់ទៅ ៤៤ សាលា។

សាលារៀនទាំងអស់នេះ បានតាំងនៅក្នុង ២៤ រាជធានី/ខេត្ត និង ១៩៣ ក្រុង/ស្រុក/ខ័ណ្ឌ។ ប៉ុន្តែសាលារៀនទាំងអស់មិន បានពង្រាយនៅគ្រប់យុំ/សង្កាត់ ឬក្រុមប្រឹក្សាទេ។ យុំ/សង្កាត់ចំនួន ១២ ក្នុងរាជធានី/ខេត្តចំនួន ២ មិនទាន់មានសាលារៀនសោះ គឺ ១.ខេត្តកណ្តាល ក្រុងតាខ្មៅ សង្កាត់តាក្រល ២.រាជធានីភ្នំពេញ ក្នុងខ័ណ្ឌ៧មករា មានសង្កាត់អូរឫស្សី១ សង្កាត់អូរឫស្សី២ សង្កាត់ អូរឫស្សី៣ សង្កាត់អូរឫស្សី៤ សង្កាត់មនោរម្យ ក្នុងខ័ណ្ឌដូនពេញមានសង្កាត់ផ្សារចាស់ ផ្សារកណ្តាលទី១ ផ្សារថ្មី១ ផ្សារថ្មី២ និង ក្នុងខ័ណ្ឌទួលគោកមានសង្កាត់ផ្សារដើម្បី២ ផ្សារដើម្បី៣។

ដូចនេះ សាលារៀនទាំងអស់តាំងនៅក្នុងយុំ/សង្កាត់ចំនួន ១.៦០៩ នៃយុំ/សង្កាត់ទាំង ១.៦២១ និងក្នុងកុម្មុយ៉ង់ចំនួន ៧.០៩០ នៃកុម្មុយ៉ង់ទាំង ៧.០៧២។ ក្នុងចំណោមយុំ/សង្កាត់ទាំងអស់មានយុំ/សង្កាត់ចំនួន ៥៨៧ មិនទាន់មានសាលាមត្តេយ្យ សិក្សា យុំ/សង្កាត់ចំនួន ១៥ មិនទាន់មានសាលាបឋមសិក្សា យុំ/សង្កាត់ចំនួន ៤៨៨ មិនទាន់មានអនុវិទ្យាល័យ និងយុំ/សង្កាត់ ចំនួន ១.២៣០ មិនទាន់មានវិទ្យាល័យ។ បើគិតពីចំនួនសាលារៀនមត្តេយ្យសិក្សានៅតាមក្រុង/ស្រុក/ខ័ណ្ឌវិញ នៅឆ្នាំសិក្សា ២០១០-១១ គ្រប់ស្រុកទាំងអស់សុទ្ធតែមានសាលាមត្តេយ្យសិក្សា។ ក្នុងចំណោមក្រុង/ស្រុក/ខ័ណ្ឌទាំង ១៩៣ មានក្រុង/ស្រុក/ខ័ណ្ឌ ចំនួន ១៧៧ មានគ្រឹះស្ថានមត្តេយ្យសិក្សាជាអនុវិទ្យាល័យ និងវិទ្យាល័យ ក្រុង/ស្រុក/ខ័ណ្ឌចំនួន ១៤ មានតែអនុវិទ្យាល័យ និង ២ ក្រុង/ស្រុក/ខ័ណ្ឌទៀតមានតែវិទ្យាល័យ។

យុំ/សង្កាត់ទាំងអស់មាន ១៦២១ ក្នុងនោះ ១.០៣៤ យុំ/សង្កាត់មានសាលាមត្តេយ្យ និងថ្នាក់មត្តេយ្យសិក្សា - ១.៦០៦ យុំ/សង្កាត់មានបឋមសិក្សា - ១.១៣៣ យុំ/សង្កាត់មានអនុវិទ្យាល័យ - ៣៩១ យុំ/សង្កាត់មានវិទ្យាល័យ។ ជាសរុប យុំ/សង្កាត់ចំនួន ១.៤២៧ មានគ្រឹះស្ថានមត្តេយ្យសិក្សាចំនួន ១.៥៩៦ ចំនួននេះបញ្ជាក់ថា យុំ/សង្កាត់ចំនួន ១៤៨ មានគ្រឹះស្ថានមត្តេយ្យសិក្សាពីពីរ ឡើងទៅ។ ដូចនេះ យុំ/សង្កាត់សរុបដែលមានសាលារៀនមិនបានកើន តែយុំ/សង្កាត់ដែលមានសាលា/ថ្នាក់មត្តេយ្យសិក្សាបានកើន ឡើងចំនួន ៥៧ យុំ/សង្កាត់ដែលមានសាលាបឋមសិក្សាមិនមានការប្រែប្រួល យុំ/សង្កាត់ដែលមានអនុវិទ្យាល័យបានកើនចំនួន ១៨ និងមានវិទ្យាល័យបានកើនចំនួន ២៤ យុំ/សង្កាត់។

យុំ/សង្កាត់ដែលមានសិស្សច្រើនជាងគេ គឺសង្កាត់សាលាកំរើកក្នុងក្រុងសៀមរាប មានសិស្សសរុបចំនួន ១៥.២៩៣ នាក់ និងសិស្សស្រីចំនួន ៧.២៧៥ នាក់ រៀនក្នុងសាលារៀនចំនួន ៩ ក្នុងនោះមានមត្តេយ្យសិក្សា ៣ បឋមសិក្សា ៤ អនុវិទ្យាល័យ ០ និង វិទ្យាល័យ ២។ មន្ទាបមតគឺសង្កាត់ជ័យប្រឹក (ដែលមានសិស្សសរុបច្រើនជាងគេ) មានសិស្សសរុបចំនួន ១៤.០៨២ នាក់ និងសិស្សស្រីចំនួន ៦.៥៤០ នាក់ រៀនក្នុងសាលារៀនចំនួន ៤៦ មានមត្តេយ្យសិក្សា ១៥ បឋមសិក្សា ២៥ អនុវិទ្យាល័យ ៣ និង វិទ្យាល័យ ៣។

ក្រុង/ស្រុក/ខ័ណ្ឌដែលមានសិស្សច្រើនជាងគេ គឺក្រុងសៀមរាប ៥៩.០៩៦ នាក់ ស្រី ២៧.៨០៣ នាក់ រៀននៅសាលា ចំនួន ១០៣ មត្តេយ្យសិក្សា ៣៤ បឋមសិក្សា ៥៤ អនុវិទ្យាល័យ ១០ និងវិទ្យាល័យ ៥។

រាជធានី ខេត្តដែលមានសិស្សច្រើនជាងគេគឺ ខេត្តកំពង់ចាម ៤០១.៦៧៦ នាក់ ស្រី ១៩៣.២៩០ រៀនក្នុងសាលារៀន ចំនួន ១.១៨៩ ដែលមានមត្តេយ្យសិក្សា ២១៦ បឋមសិក្សា ៧៩២ អនុវិទ្យាល័យ ១២៦ និងវិទ្យាល័យ ៥៥។

គុយ ពណ្ណា មន្ត្រីចូលនិវត្តន៍

ការអនុវត្ត
សេចក្តីផ្តើមការណែនាំសង្គម «យុវជនអនុវត្តច្បាប់យុវជន»

វិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា មានការរីកចម្រើនគួរឲ្យកតសម្គាល់ មានសាលារៀនកើតថ្មីជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

នៅខែមេសា ឆ្នាំ២០០៣ ក្នុងឱកាសសម្ពោធអនុវិទ្យាល័យតាំងក្រសាំង ស្រុកសន្តរក ខេត្តកំពង់ធំ សម្តេចអគ្គមហេសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានផ្តល់អនុសាសន៍ថា៖ គួរមានអនុវិទ្យាល័យមួយសំរាប់មួយឃុំ ដែលបង្កឱកាសឲ្យសិស្ស ជាតិសេសសិស្សនារីមានលទ្ធភាពបន្តការសិក្សាបញ្ចប់សិក្សាបានបញ្ចប់ការសិក្សា ដូចដែលបានរៀនក្នុងប្រព័ន្ធអនុវិទ្យាល័យ។

នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៤ ក្រោយច្បាប់នៃការរៀបចំការអនុសាសន៍ យុវជនអនុវិទ្យាល័យមួយ ក្នុងឱកាសពិធីសម្ពោធអនុវិទ្យាល័យប្រាសាទ ព្រះកំសាន្ត ខេត្តកំពង់ធំ សម្តេចអគ្គមហេសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីបានចាត់ឲ្យទីប្រឹក្សាសម្តេចពិនិត្យឡើងវិញ នូវស្ថានភាពនៃការអនុវត្តអនុសាសន៍នោះ ហើយសម្តេចបានកំណត់ និងអាចសម្រេចតោលដៅអនុវិទ្យាល័យមួយសំរាប់មួយឃុំ នៅឆ្នាំ២០១១ ឬ២០១២។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានរាជធានី១ ខេត្តចំនួន២៣ ក្រុងស្រុកខ័ណ្ឌចំនួន១៩៣ ឃុំសង្កាត់១.៦២១ និងភូមិ១៤.០៧២ នៅឆ្នាំ២០០៩ (ត្រឹមឆ្នាំ២០០៨ មានស្រុក-ខ័ណ្ឌចំនួន១៨៥ ឃុំសង្កាត់មាន ១.៦២១ និងភូមិ ១៣.៦៩៤)។

នៅឆ្នាំសិក្សា២០០៣-២០០៤ សាលារៀនសរុបទូទាំងប្រទេសមានចំនួន៧.៩៩៩ រំលែកជាមធ្យមសិក្សា ១.២៣៨ មេសសិក្សា៦.០៥៣ អនុវិទ្យាល័យ ៤៨៦ វិទ្យាល័យ ២២១។ សាលារៀនទាំងអស់នេះស្ថិតក្នុងឃុំចំនួន ១.៦០៧ នៃឃុំសរុប ១.៦២១។ ឃុំចំនួន១៤ ក្នុងស្រុកចំនួន៥ នៃរាជធានីខេត្តចំនួន៣ មិនមានសាលារៀនសោះ គឺនៅរាជធានីភ្នំពេញ មានសង្កាត់ចំនួន១១ (ខ័ណ្ឌដូនពេញ ខ័ណ្ឌដូនពេញ ខ័ណ្ឌទួលគោក) ខេត្តកណ្តាលមានសង្កាត់១ (តាកែវ ក្រុងតាខ្មៅ) និងខេត្តកែវមានពីរឃុំ (ឃុំបឹងកែវ និងឃុំសេសសន ស្រុកក្របីជ្រុង)។ សាលាមធ្យមសិក្សាមានចំនួន៦៩៨ (អនុវិទ្យាល័យ៤៨៦ និងវិទ្យាល័យ២១២) ស្ថិតក្នុងឃុំ សង្កាត់ ចំនួន៦៤៨ ដូចនេះមានឃុំសង្កាត់ចំនួន៩៧៧ មិនទាន់មានសាលាមធ្យមសិក្សា។

តារាងទី១ ៖ កំណើនសាលារៀនពីឆ្នាំ២០០៣ ដល់ ២០១០

ឆ្នាំសិក្សា	មធ្យមសិក្សា	មេសសិក្សា	អនុវិទ្យាល័យ	វិទ្យាល័យ	មធ្យមសិក្សា	សរុប
២០០៣-២០០៤	១.២៣៨	៦.០៥៣	៤៨៦	២២១	៦៩៨	៧.៩៩៩

២០០៧-០៨	១.៦៣៤	៦.៨៧៦	១.០០៦	៣១៥	១.៣២១	៩.៤៣១
២០១០-១១	២.០៩២	៦.៧៦៧	១.១៨៩	៤០៧	១.៥៩៦	១០.៤៥៥
កំណើត						
២០០៣-០៧	៣៩៦	៤១៣	៥២០	១០៣	៦២៣	១.៤៣២
២០០៧-១០	៤៥៥	២៩១	១៨៣	៩២	២៧៥	១.០២៤
២០០៣-១០	៨៥៤	៧០៤	៧០៣	១៩៥	៤៩៨	២.៤៥៦

- នៅឆ្នាំសិក្សា ២០០៧-២០០៨ រយៈពេល៥ឆ្នាំកន្លងមក សាលារៀនសរុបបានកើនចំនួន ១.៤៣២ ក្នុងនោះអនុវិទ្យាល័យបានកើន ៥២០ និង វិទ្យាល័យបានកើន ១០៣ ជាសរុបសាលាមធ្យមសិក្សាបានកើនចំនួន ៦២៣ ក្នុងឃុំចំនួន ៥៥៦។ ជាមធ្យមក្នុងមួយឆ្នាំកើនសាលាមធ្យមសិក្សាចំនួន១៥៦ និងឃុំកើន ១៣៩។ ចំណែកឃុំសង្កាត់ដែលពុំទាន់មានសាលារៀនបានថយចំនួន២ឃុំ ក្នុងស្រុកអូរយ៉ាដាវ ខេត្តរតនគិរី។ ឃុំសង្កាត់ពុំមានសាលារៀននៅសល់១២ ក្នុងក្រុង-ខណ្ឌចំនួន៤របស់រាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តកណ្តាល។ ទៅអនាគត ឃុំសង្កាត់ទាំង១២នេះក៏មិនអាចកសាងសាលារៀនបានដែរ ដោយកត្តាទីតាំងភូមិសាស្ត្រស្ថិតក្នុងតំបន់ក្រុង មិនអាចគេដីសាងសង់បាន និង ម្យ៉ាងទៀតឃុំសង្កាត់ជិតខាងអាចទទួលបានកុមារឱ្យចូលរៀនបាន។

- នៅឆ្នាំសិក្សា២០១០-២០១១ សាលារៀនសរុបមានចំនួន១០.៤៥៥បានកើនច្រើនជាងឆ្នាំទៅចំនួន៣៤០ ក្នុងនេះមធ្យមសិក្សាកើន១៥៧ បឋមសិក្សាបានកើន១៦២ អនុវិទ្យាល័យបានកើន១៧ និងវិទ្យាល័យបានកើន២៤។ ជាសរុបសាលាមធ្យមសិក្សាបានកើនចំនួន៤១ ក្នុងឃុំចំនួន២៨។ ក្នុងឆ្នាំសិក្សានេះ ចំនួនឃុំដែលមានតែអនុវិទ្យាល័យមាន១.០៣៦ ចំនួនឃុំដែលមានតែវិទ្យាល័យមាន២៩៤ និងឃុំមានទាំងអនុវិទ្យាល័យនិងវិទ្យាល័យផងមានចំនួន៩៧ឃុំ។

ឆ្នាំសិក្សា	ចំនួនឃុំមានសាលារៀន					សរុបឃុំមានមធ្យមសិក្សា
	មធ្យមសិក្សា	បឋមសិក្សា	អនុវិទ្យាល័យ	វិទ្យាល័យ	មធ្យមសិក្សា	
២០០៣-០៤	៨៩៩	១៧	១១៥០	១៤១៥	៩៧៣	៦៤៨
២០០៧-០៨	៧៣៦	១៥	៦៥៣	១៣២០	៤១៦	១២០៤
២០១០-១១	៥៨៧	១៥	៤៨៨	១២៣០	១៨៤	១៤២៧
ការចុះថយ						
២០០៣-០៧	-១៦៣	-២	-៤៩៧	-៩៥	-៥៤៦	+៥៥៦
២០០៧-១០	-១៤៩	០	-១៦៥	-៩០	-២២៣	+២២៣
២០០៣-១០	-៣១២	-២	-៦៦២	-១៨៥	-៧៧៩	+៧៧៩

- ដូចនេះ សាលាមធ្យមសិក្សាសរុប១.៥៩៦ស្ថិតក្នុងឃុំចំនួន១.៤២៧ ក្នុងនេះឃុំមានសាលាមធ្យមសិក្សាពី២ឡើងទៅមានចំនួន១៤៨។

- ឃុំសង្កាត់ដែលមានសាលាមធ្យមសិក្សាច្រើនជាងគេគឺ សង្កាត់ប៉ោយប៉ែត ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ដែលមានអនុវិទ្យាល័យ៣ និងវិទ្យាល័យ៣ ហើយក៏ជាសង្កាត់មានសាលារៀនច្រើនជាងគេនៅទូទាំងប្រទេសគឺមានចំនួន៤៦ (មធ្យមសិក្សា១៥ - បឋមសិក្សា២៥ និងមធ្យមសិក្សា៦)។

- បន្ទាប់មកយុំព្រៃត្រឡាច ស្រុកត្រួត ខេត្តបាត់ដំបងមានសាលាមធ្យមសិក្សាចំនួន៥ គឺ អនុវិទ្យាល័យ៤ និង វិទ្យាល័យ១។

- បើគិតប្រៀបធៀបឆ្នាំសិក្សា២០១០-២០១១ទៅនឹង៣ឆ្នាំមុន គឺឆ្នាំ២០០៧-២០០៨ ឃើញថា សាលារៀន បានកើនចំនួនសរុប១.០២៤ (មត្តយុសិក្សាកើន៤៥៨ បឋមសិក្សាបានកើន២៩១ អនុវិទ្យាល័យបានកើន១៨៣ និង វិទ្យាល័យបានកើន៩២)។ ជាសរុបសាលាមធ្យមសិក្សាបានកើនចំនួន ២៧៥ និងឃុំមានសាលាមធ្យមសិក្សាបាន កើនចំនួនតិចជាង គឺកើន៤ ២២៣ឃុំ។ ជាមធ្យម ក្នុងមួយឃុំកើនសាលាមធ្យមសិក្សាចំនួន៩២ និងឃុំមានសាលា មធ្យមសិក្សាបានកើនចំនួន៧៤។ ចំណែកយុំសង្កាត់ដែលពុំទាន់មានសាលារៀនសោះនៅក្រសួនកកពជដៃល។

- ក្នុងរវាង៧ឆ្នាំនេះ សាលាមធ្យមសិក្សាមានកំណើនសរុបចំនួន៨៩៨សាលា និងឃុំបានកើនចំនួន៧៧៩ បើ គិតជាមធ្យមក្នុងមួយឆ្នាំ សាលាមធ្យមសិក្សាកើនបានចំនួន១២៨ និងឃុំមានសាលាមធ្យមសិក្សាបានកើនចំនួន ១១១។

- ចលនាកំណើនសាលាមធ្យមសិក្សាក្នុងរយៈពេល៧ឆ្នាំនេះមានសន្ទុះខ្លាំងនៅរវាងឆ្នាំ២០០៦ទៅដល់២០០៨ (៣ឆ្នាំ: ២០៧ - ១៩២ - ១៥០)។ ឆ្នាំ២០០៩-២០១០កំណើនបានថយមក ៨៤សាលា និងឆ្នាំ២០១០-២០១១ កំណើនទាបជាងគេ មកនៅត្រឹម៤១ (អនុវិទ្យាល័យ ១៧ និង វិទ្យាល័យ ២៤)។

- តាមក្រាហ្វិច ចំនួនយុំសង្កាត់មិនមានសាលាមធ្យមសិក្សាតាមកកជជានី-ខេត្ត ពីឆ្នាំ២០០៣-២០០៤ ដល់ ឆ្នាំ ២០១០-២០១១បង្ហាញថា រាជធានីភ្នំពេញ - ខេត្តតេនៈស៊ី - មណ្ឌលសី - ស្ទឹងត្រែង ខេត្តកោះកុង និងខេត្តព្រះវិហារ មានកំណើនយឺត ហើយមិនអាចសម្រេចអនុសាសន៍អនុវិទ្យាល័យមួយសម្រាប់ឃុំមួយបានឡើយ។

- ឆ្នាំ២០០៦-២០០៧សាលាមធ្យមមានកំណើនខ្ពស់ជាងគេ កើន២០៧សាលា(អនុវិទ្យាល័យបានកើន១៧៦ និងវិទ្យាល័យបានកើន៣១)នៅទូទាំងប្រទេស។

តារាងទី៣ ៖ កំណើនសាលាមធ្យមសិក្សា២០០៤-២០១០

ឆ្នាំសិក្សា	កំណើនអនុវិទ្យាល័យ	កំណើនវិទ្យាល័យ	កំណើនសាលាមធ្យមសិក្សា
២០០៤-០៥	៩២	២០	១១២
២០០៥-០៦	៩២	២០	១១២
២០០៦-០៧	១៧៦	៣១	២០៧
២០០៧-០៨	១៦០	៣២	១៩២
២០០៨-០៩	១១៦	៣៤	១៥០
២០០៩-១០	៥០	៣៤	៨៤
២០១០-១១	១៧	២៤	៤១

- នៅឆ្នាំសិក្សា ២០០៣-២០០៤ សាលាមធ្យមសិក្សាមានចំនួន ៦៩៨ ស្ថិតក្នុងយុំសង្កាត់ចំនួន៦៤៨ ស្មើនឹង ៣៩,៩៧% នៃចំនួនយុំសរុប ។

- នៅឆ្នាំសិក្សា ២០១០-២០១១ សាលាមធ្យមសិក្សាបានកើនឡើងដល់ ១.៥៩៦ គឺកើន ១២៨,៦៨% (ធៀប ឆ្នាំសិក្សា២០០៣-២០០៤) ហើយស្ថិតក្នុងយុំចំនួន១.៤២៧ (កើន១២០,២១%)។ បើប្រៀបធៀបចំនួនសាលា ១.៥៩៦ ទៅនឹងយុំចំនួន១.៦២១ឃើញថា ក្នុងមួយឃុំមានសាលាមធ្យមសិក្សា០,៩៨ ជិតស្មើនឹងមួយដៃ។ សាលា មធ្យមសិក្សាចំនួន ១.៥៩៦ បានស្ថិតក្នុងយុំចំនួន ១.៤២៧ គឺស្មើនឹង ៨៨,០៣% នៃចំនួនយុំសរុបទូទាំងប្រទេស ។

- ដូចនេះ នៅទូទាំងប្រទេស ១៩៤ ស្មើនឹង ១១,៩៧% មិនទាន់មានសាលាមធ្យមសិក្សា ។
- ក្នុងចំណោមឃុំសង្កាត់ចំនួន ១៩៤ នេះ ឃុំសង្កាត់ចំនួន១២ មិនអាចកសាងសាលារៀនបាន ចំណែកឯ ១៨២ឃុំសង្កាត់ទៀតមាន មធ្យមសិក្សាចំនួន៩៤ និង បឋមសិក្សា៥០៤ សរុប ៥៩៨ សាលារៀន ។
- ១៨២ឃុំសង្កាត់នេះស្ថិតក្នុងខេត្តចំនួន ២២ ក្នុងស្រុកចំនួន ៨២ ។
- រាជធានីភ្នំពេញមានសង្កាត់ចំនួន ៣៩ ស្មើនឹង ៤០,៦២% នៃឃុំសរុបស្ថិតក្នុងខណ្ឌចំនួន៧ មិនទាន់មានសាលាមធ្យមសិក្សា តែមានមធ្យមសិក្សាចំនួន ៣៧ និង បឋមសិក្សា ៣៩។

ក្រៅពីរាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តនៅភូមិភាគកណ្តាលជាខេត្តដែលមានសាលាមធ្យមសិក្សាតិចតួច គឺខេត្តរតនៈគីរី ឃុំមិនទាន់មានសាលាមធ្យមសិក្សា ៧៥,៨១% មណ្ឌលគីរី៥២,៣៤% និង ខេត្តស្ទឹងត្រែង ៤១,១៧% នៃចំនួនឃុំសរុបក្នុងខេត្ត ។ បន្ទាប់មក ខេត្តកោះកុងមាន២៧,៥៨% និង ខេត្តព្រះវិហារមាន ២២,៤៥% ។

- នៅទូទាំងប្រទេស ខេត្តមន្ទាយមានជ័យតែមួយគត់ដែលមានសាលាមធ្យមសិក្សានៅក្រុងឃុំ សង្កាត់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៦-២០០៧ មក ឯខេត្តកែបទើបមានគ្រប់នៅឆ្នាំ២០០៩-២០១០។
- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ក្នុងចំណោមឃុំ-សង្កាត់ទាំង១.៦២១ មិនអាចមានសាលាមធ្យមសិក្សាទាំងអស់បានទេ ដោយសារទីតាំងឃុំ-សង្កាត់ទាំងនោះស្ថិតនៅកណ្តាលរាជធានី និង នៅតំបន់ ជាប់ស្រយាល ដែលមានប្រជាជនតិច ។ តែបើគិតថ្នាក់ក្រុង ស្រុក ខ័ណ្ឌឃ្លែ គឺមានសាលាមធ្យមសិក្សាទាំង១៩៣ រួចហើយ។ តែអនាគត អាចកសាងគ្រឹះស្ថានមធ្យមសិក្សាបាន អាស្រ័យដោយសាលាបឋមសិក្សានៅទីនោះមានគ្រប់កម្រិតថ្នាក់។

ក្នុង ៣៣១ មន្ត្រីចូលដំរីត្រូវ

១៣៩

- កូនភ្លេងដែលមាតាបិតាមិនបានឱ្យរៀនសូត្រ មាតានោះត្រូវប្រាប់ជាសត្រូវ
 បិតានោះត្រូវប្រាប់ជាបុគ្គលមានព្យា
 ព្រោះកូនមិនបានរៀនសូត្រដូចម្តេច ដូចកុមារនៅកណ្តាលហ្លួងហាង។

ស្រីវិរាមសេន

ស្រីវិរាមសេន គឺជាអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវខ្មែរមួយរូប ដែលបានសិក្សាស្រាវជ្រាវយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ក្នុងវិស័យសិល្បៈ និងវប្បធម៌ខ្មែរ ក្នុងរយៈពេលជាង ៥០ ឆ្នាំ ហើយបានបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅជាច្រើនស្តីពីវប្បធម៌ខ្មែរ និងវិស័យសិល្បៈខ្មែរ ដែលបានជួយដល់ការអភិវឌ្ឍន៍វប្បធម៌ខ្មែរ និងវិស័យសិល្បៈខ្មែរ យ៉ាងសំខាន់។

ស្រីវិរាមសេន បានបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅជាច្រើនស្តីពីវប្បធម៌ខ្មែរ និងវិស័យសិល្បៈខ្មែរ ដែលបានជួយដល់ការអភិវឌ្ឍន៍វប្បធម៌ខ្មែរ និងវិស័យសិល្បៈខ្មែរ យ៉ាងសំខាន់។

**កំណត់យោគូនៃការប្រជុំរបស់គណៈមេប្រយោគនៃមជ្ឈមណ្ឌល
វិទ្យាស្ថានស្រុកចំពោះស្នាព្រះហស្តសម្តេច ព្រះសង្ឃរាជ
ព្រះមហាសុមេធាធិបតី ជូន ណាត ជោតញ្ញាណោ**

ឆ្នាំមួយពាន់ប្រាំបួនរយហុកសិបប្រាំពីរ ខែមេសា ថ្ងៃទីប្រាំពីរ ខែមេសា ២០១៦ នៅសាកលវិទ្យាល័យព្រះបាទសីហនុ ខេត្តកោះកុង បានប្រជុំគ្នាជាលើកក្រោយបំផុតដើម្បីពិភាក្សាអំពីទស្សនកថា ឬនិរ្តេបបទសំរាប់បណ្ឌិតវិទ្យាស្ថានស្រុកចំពោះព្រះហស្តសម្តេចព្រះមហាសុមេធាធិបតី ជូន ណាត ជោតញ្ញាណោ ព្រះសង្ឃរាជ។

បានមកកាន់ទីប្រជុំនោះ៖

- សហជំរឿន និង គុន សាកលវិទ្យាល័យព្រះបាទសីហនុ (ប្រធាន)
- សហជំរឿន ជួង សារិន ព្រឹទ្ធសាស្ត្រាចារ្យនៃមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រ និងមនុស្សសាស្ត្រ (សមាជិក)
- សហជំរឿន កេង វ៉ាន់សាក់ សាស្ត្រាចារ្យនៅមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រ និងមនុស្សសាស្ត្រ (សមាជិក)
- សហជំរឿន ញ៉ុក ថែម សាស្ត្រាចារ្យនៅមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រ និងមនុស្សសាស្ត្រ (សមាជិក)

គណៈមេប្រយោគខាងលើនេះបានពិនិត្យដោយហ្មត់ចត់ នូវស្នាព្រះហស្តទាំងឡាយរបស់សម្តេចព្រះមហាសុមេធាធិបតី ព្រះសង្ឃរាជ កាលពីពេលមុនរួចទៅហើយ ទើបយកការពិនិត្យនោះមកពិភាក្សាគ្នាអស់បី៖វេលាដ៏យូរ ក៏បានសំរេចជាឯកច្ឆ័នដូចតទៅនេះ ៖

ក្រៅអំពីអត្ថបទផ្នែកសាសនា ដែលមានសារៈប្រយោជន៍ដល់សមត្ថភាពសមាជិកគណៈមេប្រយោគនេះទៅទៀត ហើយដែលជាស្នាព្រះហស្តមួយផ្នែកយ៉ាងសំខាន់អាចបង្ហាញ ចំណេះ វិជ្ជា និងប្រាជ្ញាទូលំទូលាយក្រៃលែងរបស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ នៅមានស្នាព្រះហស្តជាអត្ថបទអក្សរសាស្ត្រថែមទៀតផង ពិសេសជាងគេគឺ៖

- វចនានុក្រមខ្មែរ
 - ហើយនិងកថាយន្តបត្តិម្នាក់ ដែលជាវេយ្យាករណ៍បាលី សរសេរ និងពន្យល់ជាភាសាខ្មែរ។
- អត្ថបទទាំងពីរនេះ មិនត្រឹមតែមានលក្ខណៈជាស្នាដៃឃ្លាំងវិជ្ជាប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងមានលក្ខណៈជាទស្សនកថា ឬនិរ្តេបបទពិតប្រាកដ ព្រោះថាជាការតែងនិពន្ធដែលបិតនៅលើគោលការណ៍ទស្សនៈមួយដ៏សំខាន់។ ទស្សនកថានៅក្នុងវចនានុក្រមខ្មែរ គឺសេចក្តីបញ្ជាក់ **ទស្សនៈជាតិសត្វនិយម** ដែលសរសេរ និងពន្យល់ពាក្យដោយគោរព ជាតិសត្វ ជាតិកុំណើតរបស់ពាក្យ។

ក្នុងកថាយន្តបត្តិម្នាក់ដែលជាវេយ្យាករណ៍បាលីសរសេរ និងពន្យល់ជាភាសាខ្មែរ ទស្សនកថាប្រយោជន៍ គឺសេចក្តីបញ្ជាក់ ទស្សនមូលដ្ឋានដែលនិយមថា **ភាសាខ្មែរមានសមត្ថភាពលេចមកវិជ្ជាពិបាកមកអធិប្បាយសិក្សាបានដោយឡែកសំខាន់ៗ** យ៉ាងណាមិញ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ទ្រង់បានចាប់ផ្តើមដំបូងបង្អស់យកមុខវិជ្ជាមួយផ្នែកដែលយើងធ្លាប់ទទួលថា ជាវិជ្ជាពិបាក ពោលគឺភាសាបាលី មកតែងនិពន្ធ ពន្យល់ បង្រៀនជា**ភាសាជាតិ**ឱ្យបានសុសសាយទូទៅទាបយល់ និងចាប់ចេះ។ ស្នាព្រះហស្តដែលអាចយកភាសាខ្មែរមកប្រើឱ្យបានសម្រេចជោគជ័យបែបនេះបាន គឺពិតជាទស្សនកថាសំខាន់ណាស់ចំពោះការសិក្សាភាសាបរទេស ឬមួយភាសាជាតិ ពិសេសគឺ ចំពោះវិជ្ជាបាលី ដែលដើមឡើយគេធ្លាប់ទៅស្វែងរៀនឯបរទេស ឬរៀនជាភាសាបរទេសសុទ្ធៗ។

ជោគជ័យក្នុងការប្រើភាសាខ្មែរនេះ បានបំបាត់ទស្សនៈមួយដែលធ្លាប់ស្មានថា ភាសាជាតិពុំអាចបណ្តុះចំណេះ

ចេះដឹងបានឡើយ។

កិច្ចការនេះ បញ្ជាក់តាមទ្រឹស្តីផង និងតាមការអនុវត្តផង ជាភាសាខ្មែរពុំមែនខ្មែរខ្សោយដូចជា ធ្លាប់ស្មាននោះទេ តែជាភាសារបស់ជនជាតិ អ្នកមានអំបូរធ្លាប់រៀន បានបញ្ជាក់អារម្មណ៍ទៅហើយ ហើយជាភាសា មានសមត្ថភាពចំរើន អាចបណ្តុះបណ្តាល និងផ្អាកទៅទៀតបាន។

ភាសាខ្មែរប្រើបានត្រឹមត្រូវក៏អាស្រ័យនៅលើវចនានុក្រមខ្មែរនោះដែរ។

តើវចនានុក្រមនិងអាងលើគោលដី ដើម្បីឲ្យស្រួល និងសរសេរឲ្យមានឯកភាពរបៀបរៀបរយ សមហេតុ សមផល ទៅតាមភាសាជាតិ :

បញ្ហានេះវចនានុក្រមខ្មែរបានដោះស្រាយដោយអាងលើទស្សនៈជាតិសព្វនិយមដែលពន្យល់សរសេរ ហើយ និងអនុវត្តតាមតួអក្សរជាតិ ប្រករដើមរបស់ពាក្យ។

គោលលំនាំនេះបានបង្កើតអក្សរ ជាតិសព្វ ដែលតំរូវឱ្យពាក្យណាមានជាតិជាខ្មែរសុទ្ធ ត្រូវសរសេរជាមួយនឹង អក្សរដើមកំណើតតាមវិធីបែបខ្មែរ។ ចំណែកឯពាក្យមានជាតិប្រករសំស្ក្រឹត បាលីវិញត្រូវសរសេរជាមួយនឹងតួអក្សរ ដើមកំណើត តាមវិធីបែបសំស្ក្រឹត បាលី។

ទស្សនៈគោរពជាតិសព្វ ផ្ទុយគ្នានឹងសុរសព្វនិយម ដែលយកសុរសឡើងធ្វើជាធំ : សុរយ៉ាងណាសរសេរយ៉ាង នោះ។ អក្សរសរសេរតាមសំឡេងអាន ឬនិយាយជាអក្សរសុរសព្វ។

កាលមុនសម័យវចនានុក្រមខ្មែរ អក្សរខ្មែរបានប្រើឈាមចម្រុះគ្នា នូវអក្សរសុរសព្វផង និងអក្សរជាតិសព្វផង ប៉ុន្តែពុំសមហេតុ សមផលទេ ពីព្រោះជូនកាលក៏ជាអក្សរសុរសព្វខ្លាំងពេក នាំឱ្យបាត់បង់ប្រករពាក្យ ឬជូនកាលក៏ជា អក្សរជាតិសព្វ ហួសហេតុ នាំឱ្យពាក្យខ្មែរ ប្រែទៅជាពាក្យបរទេសវិញ។

នៅក្នុងបរិយាកាសរាតត្បាយបែបនេះ វចនានុក្រមខ្មែរ - ថ្មីព្រះហស្តសម្តេចព្រះសង្ឃរាជ - បានរៀបអក្សរខ្មែរជា របៀប សង្កត់លើគោល ជាតិសព្វនិយមដែលទ្រទ្រង់ឯកភាពនៃអក្សរវិធីខ្មែរសព្វថ្ងៃនេះឯង។

ឯអក្សរវិធីគោរពជាតិសព្វ ប្រករខ្មែរ ឬប្រករសំស្ក្រឹត បាលីបែបនេះ បានធ្វើឱ្យវចនានុក្រមខ្មែរមានសភាពជា តារាងយ៉ាងធំបង្ហាញ។

អាស្រ័យហេតុផលទាំងប៉ុន្មានខាងលើនេះ គណៈមេប្រយោគដែលបានតែងតាំងឡើង តាមព្រះរាជបញ្ជាដ៏ ខ្ពង់ខ្ពស់នៃសម្តេចសហជីវនៃព្រះប្រមុខរដ្ឋ បានមូលមាត់ទទួលជាឯកច្ឆន្ទថា - ស្នាព្រះហស្តសម្តេចព្រះមហាសុមេធា ធិបតី ព្រះសង្ឃរាជក្នុងផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ មានលក្ខណៈពិតប្រាកដ ហើយនឹងតម្លៃលើសលុប ជាទស្សនកថា បណ្ឌិតវិជ្ជា អក្សរសាស្ត្រ។

ដូច្នេះ សម្តេចព្រះមហាសុមេធាធិបតីព្រះសង្ឃរាជ ជូន ណាត ដោតញ្ជូនណាមានគុណធម៌ពេញលក្ខណៈជា មហាបណ្ឌិតអក្សរសាស្ត្រ។

គណៈមេប្រយោគ សូមថ្លែងសេចក្តីសរសើរដ៏ក្រៃលែងចំពោះព្រះមហាបណ្ឌិតអក្សរសាស្ត្រខ្មែរជាដំបូងបង្អស់ នេះ ហើយសូមថ្លែងដ៏ឧទ្ធរិកថា :

វប្បធម៌ខ្មែរអាចមានជោគជ័យបែបនេះបាន ក៏ដោយសារព្រះរាជនយោបាយសម្តេចសហជីវនៃព្រះប្រមុខរដ្ឋ។ ព្រះអង្គបានទាមទារឯករាជ្យជាតិបានហើយ ក៏ទ្រង់បានកសាងជាតិគ្រប់វិស័យដើម្បីលើកតំកើងវប្បធម៌ អារម្មណ៍ ហើយនិងកិត្តិយសខ្មែរ ឱ្យបានរុងរឿងតាមគំណងដ៏ល្អឲ្យព្រះរាជបណ្ឌិតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរ។

ធ្វើនៅសាកលវិទ្យាធិការដ្ឋាននៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទ ក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៧ មេសា ១៩៦៧

(លោក ជុំន ជឹម ស្រីសម្បត្តិច្បាប់ដើម
ពីទស្សនាវដ្តីគ្រូបង្រៀនលេខ២)

សភាសម្របសម្រួលកិច្ចព្រមព្រៀង

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គណៈកម្មាធិការកេរ្តិ៍ឈ្មោះ

លេខ: ១៦/១២ គ.ក

សេចក្តីជូនដំណឹងមេរោគភាពប្រចាំថ្ងៃ ទី១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២

គោលនយោបាយសម្រាប់ការងារ គណៈកម្មាធិការកេរ្តិ៍ឈ្មោះ
ស្របសំរេចសេចក្តីសោកស្តាយជាតិមុន ចំពោះការបាត់បង់ជីវិតនៃមិត្តភ្នំ ជីវិត
រវើកស្រីមុនប្រកាសប្រកាសសញ្ញាជាមួយប្រទេសកម្ពុជា

ល.រ	គោលនយោបាយ	លេខ	គោត	ប្រភេទ	អង្គការ	ថ្ងៃចុះបញ្ជី	ទីស្នាក់នៅ	លេខទូរស័ព្ទ	អ្នកជំនាញ
ក. មេរោគភាពប្រចាំថ្ងៃ									
១	កែវ សេង	៤៤	ប	ប្រ	អនុវិ. អង្គការ ស្រុកក្រវាត់	២០.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២២៦៨ កក	ជបប៤
២	ហ៊ុន រតន	៤៦	ប	ម.ប.ក	អនុវិ. ខ្នាតហ៊ុន ស្រុកក្រវាត់	១៤.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២២៦០ កក	ជបប៤
៣	សោ ស្រីមុន	៦៤	ស	គ្រ	និរុត្តរ ស្រុកក្រវាត់	២៣.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២២៦៤ កក	ជបប៤
៤	យឹម កាន	៧០	ប	គ្រ	និរុត្តរ មន្ទីរពេទ្យ យុវជន និង កីឡា ខេត្តក្រចេះ	១១.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	០១៤៩ កក	ជបប៤
៥	ស្រី ភី	៤៨	ប	ម.ប.ក	បរិមេស ក្រសួង ព្រៃឈើ និង រុក្ខាប្រមាញ់ ខេត្តកណ្តាល	២១.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២២៦៤ កក	ជបប៤
៦	ជា សុខា	៦៧	ស	ម.ប.ក	អនុវិ. ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	២៤.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១១៤៦ កក	ជបប៤
៧	គា តាប	៤៧	ប	គ្រ	និរុត្តរ ស្រុក ក្រចេះ ខេត្តកណ្តាល	២៤.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៦៤៤ កក	ជបប៤
៨	ឈម សិន	៦៧	ប	គ្រ	និរុត្តរ ស្រុក ខ្សាច់កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៧.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២៤៤៦ កក	ជបប៤
៩	យឹម សុខហ៊ុន	៥៤	ប	គ្រ	បមសិក្សា ព្រៃក្រចេះ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤៧៤០ កក	ជបប៤
១០	ស្រី សុខា	៤៦	ស	បបម	បបម គណៈកម្មាធិការ ខេត្តកណ្តាល	១៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤៧៤០ កក	ជបប៤
១១	កាក់ ធន	៦៤	ប	គ្រ	និរុត្តរ វិ. ព្រៃកណ្តាល ស្រុក ខ្សាច់កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៧.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២០៤៥ កក	ជបប៤
១២	លាង សុខា	៦៤	ស	គ្រ	និរុត្តរ បបម. ពោធិ៍សាត់ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១៤៤៥ កក	ជបប៤
១៣	ជេន រតន	៣៤	ប	បបម	បបម ក្រសួង ព្រៃឈើ និង រុក្ខាប្រមាញ់ ខេត្តកណ្តាល	២៣.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១១៤៤ កក	ជបប៤
១៤	ស៊ិន ណា	៦៤	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម. ពោធិ៍សាត់ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១០.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២២៤៧ កក	ជបប៤
១៥	សុខ យន	៦៧	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម. ពោធិ៍សាត់ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២២៤៦ កក	ជបប៤
១៦	ចំក ឃៀង	៥៦	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម. ចំក ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤០៤១ កក	ជបប៤
១៧	ភួង ច័ន្ទ	៦៤	ប	បបម	បមសិក្សា ព្រៃកណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	២១.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១១៤៦ កក	ជបប៤
១៨	សាយ ឃៀង	៤៤	ប	បបម	បមសិក្សា ព្រៃកណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១៤៤៥ កក	ជបប៤
១៩	ស្រី សុខា	៥៤	ប	បបម	បមសិក្សា ព្រៃកណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៧.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១៤៤៥ កក	ជបប៤
២០	កែវ ភី	៤៧	ប	បបម	បមសិក្សា ព្រៃកណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១១.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២២៤៥ កក	ជបប៤
២១	យ៉ា សុខា	៤៤	ប	ម.ប.ក	វិ. ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	២១.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១០៤៦ កក	ជបប៤
២២	ស្រី សុខា	៤៦	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ក្រសួង ព្រៃឈើ និង រុក្ខាប្រមាញ់	២១.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤១៤៦ កក	ជបប៤
២៣	យ៉ា ភី	៦៤	ប	គ្រ	និរុត្តរ ក.អយក ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៤.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២៤៤៥ កក	ជបប៤
២៤	ស្រី សុខា	៤៦	ស	បបម	បបម ព្រះព្រះវិហារ ព្រះព្រះវិហារ ខេត្តពោធិ៍សាត់	២២.០១.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២១៤៦ កក	ជបប៤
២៥	ស្រី សុខា	៦៤	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ក្រសួង ព្រៃឈើ និង រុក្ខាប្រមាញ់	២៤.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤០៤១ កក	ជបប៤
២៦	យឹម សុខា	៤៤	ស	គ្របបម	បបម ព្រះព្រះវិហារ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៣.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤៣៤៧ កក	ជបប៤
២៧	ចាយ គុន	៤៥	ប	គ្របបម	បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៦.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤១៤៦ កក	ជបប៤
២៨	កែវ យឹម	៦៤	ប	គ្របបម	និរុត្តរ បបម ក្រសួង ព្រៃឈើ និង រុក្ខាប្រមាញ់	០៦.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២១៤៦ កក	ជបប៤
២៩	ហ៊ុន លាង	៦៤	ប	គ្របបម	និរុត្តរ បបម ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៣.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤៣៤០ កក	ជបប៤
៣០	ចាយ យឹម	៦៤	ប	គ្របបម	និរុត្តរ បបម ពោធិ៍សាត់ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៣៣៤៣ កក	ជបប៤
៣១	គុន យឹម	៤៦	ប	គ្របបម	និរុត្តរ បបម ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤១៤៦ កក	ជបប៤
៣២	ណាក់ កង	៦៦	ប	គ្របបម	និរុត្តរ បបម ព្រះព្រះវិហារ ព្រះព្រះវិហារ	២៣.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២១៤៦ កក	ជបប៤
៣៣	ស្រី សុខា	៤៧	ប	គ្របបម	និរុត្តរ បបម ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	២៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១១៤៦ កក	ជបប៤
៣៤	គុន ជា	៦៦	ប	គ្របបម	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	២៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	០៤៤៦ កក	ជបប៤
៣៥	យឹម គុន	៤៤	ប	ម.ប.ក	វិ. ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៧.០៦.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២៤៤៥ កក	ជបប៤
៣៦	គុន យឹម	៤៧	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៧.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២៤៤៦ កក	ជបប៤
៣៧	ប្រាក់ គុន	៧៦	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១១.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	០១៤៦ កក	ជបប៤
៣៨	គុន យឹម	៦៧	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	២៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១៦៤៤ កក	ជបប៤
៣៩	ស្រី សុខា	៤០	ប	បបម	បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	២៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	១១៤៦ កក	ជបប៤
៤០	គុន យឹម	៤៤	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១០.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤២៤៦ កក	ជបប៤
៤១	គុន យឹម	៦៦	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៦.០១.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៦០៤ កក	ជបប៤
៤២	ចាន់ ណាម	៧៤	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	១៦.០១.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤៤៤៦ កក	ជបប៤
៤៣	គុន យឹម	៦៧	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម ព្រៃឈើ ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០៤.០៤.១២	ព្រះព្រះវិហារ	២៤៤៦ កក	ជបប៤
៤៤	ស្រី ឃៀង	៦៦	ប	គ្រ	និរុត្តរ បបម គ្រប់គ្រង ស្រុក កណ្តាល ខេត្តកណ្តាល	០១.០៣.១២	ព្រះព្រះវិហារ	៤០៤ កក	ជបប៤

៨៤	ឡាយ បូរិន	៨៦	ប	ឧត្តម	នា. សុវរា និងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ការគ្រ. ឧ.ក. កណ្តាល	២៦.០៨.១២	ពាគាពាច	១៨៧៧ គក	៨៣១២
៨៥	ចិត គឹមសុខ	៦៥	ស	ក្រុម	នា. អប់រំកាយ និងកីឡា ការគ្រ. ឧ.ក. កណ្តាល ស.ប.ស.ខ.	២៨.០៤.១២	ពាគាពាច	១១៦២ គក	៨៣១៣
៨៧	ប៉ាង សំគន់	៨៧	ប	បឋម	បឋម. ទំនាក់ទំនង ស្រុកកំពង់ត្រាច ខេត្តកំពត	២៨.០៤.១២	ពាគាពាច	២៤៦២ គក	៨៣១៤
៨៨	ឡាយ សុខុម	៨៧	ប	មហា	វិ. ទូកមាស ស្រុកបន្ទាយមាន ខេត្តកំពត	០៤.០៤.១២	ព្រឹកស្រាប	២៤៦២ គក	៨៣១៥
៨៩	ឡាយ ស្រួច	៨៧	ប	បឋម	បឋម. រដ្ឋបាលក្រុងស្រែក ខេត្តកំពត	២៦.០៨.១២	ពាគាពាច	២៤៦២ គក	៨៣១៦
៩០	ឆើម នាង	៦៦	ប	គ្រូ	និរន្តរ៍ វិ. អង្គការយុវជនស្រុកកំពង់ស្រឡៅ ខេត្តកំពត	១០.០៤.១២	ពាគាពាច	១៣៨០ គក	៨៣១៧
៩១	ពេញ យោន	៦៨	ប	បឋម	និរន្តរ៍ បឋម. រដ្ឋបាលក្រុងស្រែក ខេត្តកំពត	២៦.០៨.១២	ជម្ងឺ	៨៣០ គក	៨៣១៨
៩២	វី លាង	៧៣	ប	បឋម	និរន្តរ៍ បឋម. រដ្ឋបាលក្រុងស្រែក ខេត្តកំពត	១១.០៤.១២	ជកពាច	៨០០៦ គក	៨៣១៩
៩៣	អ៊ុក ជុំ	៧៦	ប	បឋម	និរន្តរ៍ បឋម. ចាន់ដំ ស្រុកបាញ់ ខេត្តព្រៃវែង	១៤.០៤.១២	ពាគាពាច	៨៣៨៩ គក	៨៣២០

ល.រ	ឈ្មោះ	ថ្ងៃខែ	ឈ្មោះ	តំណកម្ម	ស្នាក់នៅ	ថ្ងៃខែចេញ	ស្ថានភាព	លេខកូដ	សំណើ
១. បណ្តឹងប្តឹង									
១	ម៉ម វិសាល	២៥	ប	កសិករ	ប្តីអ.ស ម៉ម ភា សាលាបឋម អង្គសិទ្ធិ ក្រៅកំ កំពង់	២១.០៤.១២	មហាវិសាល	៨៨៣៣ គក	៨៤៣០
២	លឹម សុខុម	៥៥	ស	កសិករ	ភិរិយាសោក.កែវ តាំង បឋមទំនាក់ទំនង ក្រាំង កំពង់	២០.០៣.១២	លើសស្រាប	៥៤១ គក	៨៤៣១
៣	សោម ធី	៥៦	ស	កសិករ	ភិរិយាសោក សុខ ប្តី ខេត្តព្រៃវែង កំពង់	១៧.០៦.១២	ពាគាពាច	២១០៥ គក	៨៤៣២
៤	លោ ស្រឡៅ	៦៥	ស	គ្រូ	ភិរិយាសោក.យូន នាង និរន្តរ៍ ស្រុកកំពង់ ខេត្តកំពង់	២៣.០៣.១២	ពាគាពាច	៨៨៧៣ គក	៨៤៣៣
៥	កែវ សេង	៥៥	ប	មហា	ប្តីអ.ស កា នេន វិ.អង្គការ ស្រុកកំពង់ កំពង់	២០.០៣.១២	គ្រូស្រុកកំពង់	៨៦៨៤ គក	៨៤៣៤
៦	គឹម គេង	៥៥	ប	កសិករ	ប្តីអ.ស គឹម ស៊ឹម អនុ.ហា.ស ច្បាប់ទំនាក់ អង្គស្នាក់ កណ្ត	០៥.០៣.១២	ពាគាពាច	៨៦៨០ គក	៨៤៣៥
៧	នៃ ប៉ុន	៦៦	ស	កសិករ	ប្រពន្ធសោក ឆ្មារ គឹម និរន្តរ៍ ខ្សាច់កណ្តាល កណ្ត	១៦.០៤.១២	បឋម	៣៥៦៦ គក	៨៤៣៦
៨	នាយ ឆ្មារ	៦០	ប	កសិករ	ប្តីអ.ស វ៉ែន ស៊ីវណា ម.ក កុមារមិត្តភាព ខ្សាច់កណ្ត គក	១៧.០៩.១៥	ពាគាពាច	១៦៧០ គក	៨៤៣៧
៩	វិច វិច ឆ្មារ	៧០	ស	មេធាវី	ប្រពន្ធសោក វ៉ែន យ៉ែន និរន្តរ៍ បឋម.អនុវត្ត គក	១៨.០៣.១២	ជកពាច	៣៥៨០ គក	៨៤៣៨
១០	រៀង ធី	៥៥	ប	យោធា	ប្តីអ.ស ប៊ូ សុខា បឋម. ឆ្មារ ពេញ ខ. ឆ្មារ ពេញ គក	១៨.០៣.១២	ពាគាពាច	២៥៦៧ គក	៨៤៣៩
១១	ឡាន ប្រាក់ គេង	៦០	ប	បឋម	បឋម. សុខុម ខ្សាច់កណ្ត កំពង់ ខេត្តព្រៃវែង	១៣.០៤.១២	លើសស្រាប	១៧៥៥ គក	៨៤៤០
១២	កាត គឹម សៀន	៦៣	ស	មេធាវី	ប្រពន្ធសោក ប៊ូ គឹម សៀន និរន្តរ៍ ម.អយក កំពង់	១៧.០៣.១២	ពាគាពាច	៨៨៦៧ គក	៨៤៤១
១៣	ហេង ធរ	៧០	ស	មេធាវី	ប្រពន្ធសោក ឆ្មារ ស៊ឹម អនុ.សុខុម ខេត្តព្រៃវែង គក	១០.០២.១២	ពិភពស្រាប	១៣៥៣ គក	៨៤៤២
១៤	លីន សុខា	៧០	ស	មេធាវី	ប្រពន្ធសោក ឆ្មារ សារីន បឋម ខ្សាច់កណ្ត គក	១២.០៤.១២	ពាគាពាច	៥៣៧៥ គក	៨៤៤៣
១៥	អ៊ុក អេង សុខុម	៧០	ស	មេធាវី	ប្រពន្ធសោក ត្រាង ឆ្មារ វិ.ហ.ស វត្តស្រាប ក្រុងសៀមរាប សរ	១០.០៧.១២	មហាវិសាល	៣៥៥៦ សរ	៨៤៤៤
១៦	ប៉ុន ធី	៦៥	ស	មេធាវី	ប្រពន្ធសោក ឆ្មារ ឆ្មារ គឹម អនុ.ហា.ស រៀង ស្រុករៀង ព្រះវិហារ	២៥.០២.១២	ជម្ងឺ	៦៣៧ គក	៨៤៤៥
១៧	កាយ សុខុម	៥៦	ស	កសិករ	ប្រពន្ធសោក លីន ធី អនុ.ត្រាង ព្រៃ ស្រុកមេសាង ព្រៃវែង	២១.០៥.១២	ពាគាពាច	៥៥១០ គក	៨៤៤៦
១៨	រៀង សំគន់	៧៨	ស	កសិករ	ប្រពន្ធសោក ចាន់ ធី អនុ.ត្រាង ព្រៃ ស្រុកកំពង់ ព្រៃវែង	០៥.០៥.១២	ពាគាពាច	១៧៥៥ គក	៨៤៤៧
១៩	ធីម ធី	៦៦	ស	មេធាវី	ប្រពន្ធសោក កុក សំគន់ បឋម. ឆ្មារ ឆ្មារ ខ្សាច់កណ្ត គក	១២.០៥.១២	ពាគាពាច	៣១១១ គក	៨៤៤៨

ប្រតិបត្តិការត្រួតពិនិត្យបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃ ទី ២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១២ ឲ្យទាន់ពេលវេលាដើម្បីដោះស្រាយជំនុំជម្រះស្រុកស្រាប ។

ចំនួន: ប្រតិបត្តិការត្រួតពិនិត្យសាលាដំបូង ៤៣៥ x ៥០៖ = ២១៦០៖
 សាលាស្រុកស្រាប ១៥៥ x ២០៖ = ៣១០៖
 កាន់ទាន់ប្រតិបត្តិការ ២០០៖
 កាន់ទាន់សាលាដំបូងប្រតិបត្តិការ ៣០០៖
សរុប - ៣០០០៖

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១២
ឧ.អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

១៣៤

សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១២
លេខ: ២០/២០២ អ.ក

ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
លេខ: ២០១២ ក.ក

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការប្រកាសលេខ: ២០១២ ក.ក
អំពីការប្រកាសលេខ: ២០១២ ក.ក
អំពីការប្រកាសលេខ: ២០១២ ក.ក

Table with 10 columns: No., Name, Title, Position, Salary, Allowance, Total, etc. It lists various officials and their compensation details.

តារាងលក់ដីស្រែកម្រិតទី១ ៧៦

ទំព័រ ៤៧

៤៨	កែវ ម៉ូ	៦៧	ប	កសិករ	ដីក្នុងតំបន់ទេសចរណ៍ ប្រកបដោយ ខេត្តកំពង់	២៤.០៨.១២	រោងចក្រ	១៦៥៩ ក.ក	៤៣៦៨
៤៩	ជា ឆាន់	៦៧	ប	កសិករ	ដីក្នុងតំបន់ទេសចរណ៍ ប្រកបដោយ ខេត្តកំពង់	២០.០៨.១២	រោងចក្រ	២១០៦ ក.ក	៤៣៦៩
៥០	កែវ ឈុន	៦៧	ប	កសិករ	ដីក្នុងតំបន់ក្រាំងស្នួល ប្រកបដោយ ខេត្តកំពង់	១៣.០៤.១២	រោងចក្រ	២៤២១ ក.ក	៤៣៧០
៥១	សៀង ឃ្លីង	៦៦	ប	កសិករ	ដីក្នុងតំបន់ក្រាំងស្នួល ប្រកបដោយ ខេត្តសៀមរាប	០៨.០៤.១២	ស្ថាប័ន	៣៣៤៧ ក.ក	៤៣៧១
៥២	សឹង មុនីរ័ត្ន	៥០	ប	បឋម	បឋមធា ប្រកបដោយ ខេត្តសៀមរាប	១៦.០៤.១២	លើសឈាម	២៥៧៧ ក.ក	៤៣៧២
៥៣	សៃ ណាត់	៥៧	ប	បឋម	កម្រិត ប្រកបដោយ ខេត្តសៀមរាប	២២.០៤.១២	រោងចក្រ	២៤៧៧ ក.ក	៤៣៧៣
៥៤	កែវ ឆ័យ	៧៤	ប	កសិករ	ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៣.០៤.១២	លើសឈាម	១២០៦ ក.ក	៤៣៧៤
៥៥	ឈា ឈុន	៥៨	ប	បឋម	បឋមធា ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០២.០៤.១២	ទឹកស្រាវជ្រាប	២១៥០ ក.ក	៤៣៧៥
៥៦	សៀង ឃ្លីង	៦៧	ប	កសិករ	ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៣.០៤.១២	រោងចក្រ	២១៥០ ក.ក	៤៣៧៥

១. តំបន់ក្រាំងស្នួល

១	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០១.០៣.១២	ប្រកបដោយ	៤៤១៩ ក.ក	៤៤៤៤
២	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១១.០៤.១២	រោងចក្រ	២៦០៥ ក.ក	៤៤៥០
៣	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០៤.០៤.១២	ប្រកបដោយ	៤០៧៧ ក.ក	៤៤៥១
៤	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០៤.០៤.១២	ប្រកបដោយ	១២០៦ ក.ក	៤៤៥២
៥	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២២.០៤.១២	រោងចក្រ	៤៧៧៧ ក.ក	៤៤៥៣
៦	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០១.០៤.១២	រោងចក្រ	២០៤៤ ក.ក	៤៤៥៤
៧	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៤.០៤.១២	ប្រកបដោយ	១២០៦ ក.ក	៤៤៥៥
៨	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២៣.០៣.១២	រោងចក្រ	២៥៧៧ ក.ក	៤៤៥៦
៩	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៣.០៤.១២	ទឹកស្រាវជ្រាប	២៦០៥ ក.ក	៤៤៥៧
១០	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	៥.០៤.១២	រោងចក្រ	៣៤៣៦ ក.ក	៤៤៥៨
១១	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២៣.០៤.១២	រោងចក្រ	២៥៧៧ ក.ក	៤៤៥៩
១២	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១២.០៤.១២	រោងចក្រ	៤០៧៧ ក.ក	៤៤៦០
១៣	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២០.០៤.១២	រោងចក្រ	៤០៤១ ក.ក	៤៤៦១
១៤	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២៤.០៣.១២	រោងចក្រ	២៦០៥ ក.ក	៤៤៦២
១៥	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០២.០៣.១២	រោងចក្រ	៣៤១២ ក.ក	៤៤៦៣
១៦	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០១.០៤.១២	លើសឈាម	៤៤៧៧ ក.ក	៤៤៦៤
១៧	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៤.០៤.១២	រោងចក្រ	៤០៧៧ ក.ក	៤៤៦៥
១៨	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៤.០៤.១២	រោងចក្រ	៤០៧៧ ក.ក	៤៤៦៦
១៩	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២២.០៤.១២	ប្រកបដោយ	៣៤១៤ ក.ក	៤៤៦៧
២០	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២៣.០៤.១២	រោងចក្រ	៤០៧៧ ក.ក	៤៤៦៨
២១	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៤.០៤.១២	រោងចក្រ	១២០៦ ក.ក	៤៤៦៩
២២	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២៤.០៤.១២	រោងចក្រ	២៦០៥ ក.ក	៤៤៧០
២៣	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២៤.០៤.១២	រោងចក្រ	៣៤៣៦ ក.ក	៤៤៧១
២៤	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០៧.០៤.១២	ឈូក	៤០៧៧ ក.ក	៤៤៧២
២៥	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២៦.០៣.១២	រោងចក្រ	១៤៧៧ ក.ក	៤៤៧៣
២៦	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	១៣.០៤.១២	លើសឈាម	២១៥១ ក.ក	៤៤៧៤
២៧	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០៤.០៤.១២	ប្រកបដោយ	១២០៦ ក.ក	៤៤៧៥
២៨	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០៤.០៤.១២	លើសឈាម	៤៤៧៧ ក.ក	៤៤៧៦
២៩	សៀង ឃ្លីង	៧៧	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	២១.០៤.១២	ប្រកបដោយ	៣៤៣៦ ក.ក	៤៤៧៧
៣០	ក្រីម សារ៉ា	៣៦	ប	កសិករ	ប្រកបដោយ ដីក្នុងតំបន់ ឈូក ប្រកបដោយ ខេត្តកោះកុង	០៤.០៤.១២	រោងចក្រ	២០១៤ ក.ក	៤៤៧៨

មេត្តាប្រមូលភាគទានឧបត្ថម្ភប្រចាំថ្ងៃ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១២ ឱ្យទាន់ពេលវេលា ដើម្បីដឹងស្រាប់ជូនគ្រួសារឯក។

ថ្លៃដី: ប្រវែងប្រក់តាមតួសរសេរដី : ៥៥ ម × ៤០ : ២៥០០៛
 សរុបប្រក់ : ៣០៥ × ២០ : ៦០០៛
 ភាគទានប្រចាំថ្ងៃ : ២០០៛
 ភាគទានសារពើពន្ធប្រចាំខែ : ៣០០៛
 សរុប : ៣៣០០៛

កងបរិក្ខេបពេញ ថ្ងៃទី០៤ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១២
ឧ.កង: ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
អគ្គនាយកដ្ឋាន

សមាគមបុគ្គលិកសិក្សាស្រាវជ្រាវ
អាសយដ្ឋាន: កម្ពុជា
លេខ : ២៧/១៦ គ.ប

លេខក្រឹត្យទី ០៧ ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

លេខក្រឹត្យទី ០៧ ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ល.រ	ឈ្មោះមន្ត្រី	ឈ្មោះមន្ត្រី	ភេទ	ក្រុមប្រឹក្សា	ឈ្មោះមន្ត្រី	ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត	ក្រសួង	លេខកំណត់	សញ្ជាតិ
ក. មន្ត្រីស្រាវជ្រាវ									
១	លោក យ៉ាង	៦៤	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ សាវណ្ណប័ណ្ណកំណត់ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៦.០៥.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២២០៩ ក.ប	កម្ពុជា
២	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦០	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ វិទ្យាស័យអង្គស្វាយព្រៃសែន ខេត្តកំពង់ចាម	២៧.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១៣៧៩ ក.ប	កម្ពុជា
៣	លោក ហ៊ុន វ៉ាន	៤២	ប	ប.ប.ក	អនុវិទ្យាស័យ ធីនីស្វាយ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៣.០៧.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	០៧៦៣ ក.ប	កម្ពុជា
៤	លោក ឈឿ	៦៣	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៣.០៤.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	០០៧២៥ ក.ប	កម្ពុជា
៥	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦៤	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៤.០៤.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	០១៣១៤ ក.ប	កម្ពុជា
៦	លោក ឃឹម ណាម	៧១	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១០.០៥.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	០១០៥៥ ក.ប	កម្ពុជា
៧	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤១	ប	ប.ប.ក	វិទ្យាស័យ ហ.ស ព្រះបាទ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០២.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១០៧៦៨ ក.ប	កម្ពុជា
៨	លោក ឃឹម ណាម	៧១	ប	ប.ប.ក	វិទ្យាស័យ ធីនីស្វាយ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៣.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១០៧៩៨ ក.ប	កម្ពុជា
៩	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦០	ប	ប.ប.ក	វិទ្យាស័យ ហ.ស លើកោដិ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១១.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៦៤០២ ក.ប	កម្ពុជា
១០	លោក ហ៊ុន ឡាន	៥៩	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៥.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៧១៧៧ ក.ប	កម្ពុជា
១១	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៣	ប	ប.ប.ក	វិ.ប.ស ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៥.០៧.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១១០៣៩ ក.ប	កម្ពុជា
១២	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦៣	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ម.ស ខេត្តកំពង់ចាម	០៨.០៧.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៣៧៥៩ ក.ប	កម្ពុជា
១៣	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៤	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១២.០៨.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១២៣២ ក.ប	កម្ពុជា
១៤	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦៧	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៤.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៤៣១ ស.រ	កម្ពុជា
១៥	លោក ហ៊ុន ឡាន	៥៦	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៩.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១៦៨៧ ស.រ	កម្ពុជា
១៦	លោក ហ៊ុន ឡាន	៧២	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២២.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១០៧៧ ស.រ	កម្ពុជា
១៧	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦៤	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៧.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២៤៣៥ ស.រ	កម្ពុជា
១៨	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៤	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៨.០៥.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២២៣៨ ក.ប	កម្ពុជា
១៩	លោក ហ៊ុន ឡាន	៣៣	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៥.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៧២២៣ ក.ប	កម្ពុជា
២០	លោក ហ៊ុន ឡាន	៥៨	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៤.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២៥៨៩ ក.ប	កម្ពុជា
២១	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤១	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៦.០៥.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២៧១៤ ក.ប	កម្ពុជា
២២	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៦	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២២.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១៤៥៧ ក.ប	កម្ពុជា
២៣	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៤	ប	ប.ប.ក	វិ.កំណត់ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៧.០៧.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១៣៧៤ ក.ប	កម្ពុជា
២៤	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៤	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៣.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៤៧០១ ក.ប	កម្ពុជា
២៥	លោក ហ៊ុន ឡាន	៧០	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៧.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៦៥១៧ ក.ប	កម្ពុជា
២៦	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៣	ប	ប.ប.ក	អនុ. មិត្ត ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៧.០៧.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៣៦៥៨ ក.ប	កម្ពុជា
២៧	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦១	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៥.០៥.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៥៣៣៩ ក.ប	កម្ពុជា
២៨	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤០	ប	ប.ប.ក	វិទ្យាស័យ ធីនីស្វាយ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៧.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	០៥៦ ក.ប	កម្ពុជា
២៩	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦៧	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ វិ.ស្រែន មិត្ត ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៥.០៥.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២៥៣៤ ក.ប	កម្ពុជា
៣០	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦២	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៥.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	២១៧៣ ក.ប	កម្ពុជា
៣១	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦៨	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០៦.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៥៦៥២ ក.ប	កម្ពុជា
៣២	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦២	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០២.០៥.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៦១០៦ ក.ប	កម្ពុជា
៣៣	លោក ហ៊ុន ឡាន	៦៤	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១១.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៦១១១ ក.ប	កម្ពុជា
៣៤	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤៥	ប	ប.ប.ក	អនុ. មិត្ត ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០២.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៥០៤៩ ក.ប	កម្ពុជា
៣៥	លោក ហ៊ុន ឡាន	៧០	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	១៨.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	១៨៧២ ក.ប	កម្ពុជា
៣៦	លោក ហ៊ុន ឡាន	៧២	ប	ប.ប.ក	និវត្តន៍ ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២១.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៣៦៥៥ ក.ប	កម្ពុជា
៣៧	លោក ហ៊ុន ឡាន	៥២	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	០២.០៧.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	៤០៦១ ក.ប	កម្ពុជា
៣៨	លោក ហ៊ុន ឡាន	៤១	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប្រកាស ខេត្តកំពង់ចាម	២៩.០៦.១២	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច	០៦១១ ស.រ	កម្ពុជា

៣៩	សុខ ភា	៤៧	ប	ប.ប.ក	វិទ្យាស័យ១០មករា ១៩៧៧ ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២២.០៦.១២	រោគាពារ	០២៣៨ ឈ.វ	៤៤១៤
៤០	ស្រី ធីតាស៊ីវិយា	៤៨	ស	ប.ប.ក	ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៧.០៤.១២	ប.ប.ករោងចក្រ	៤៤១៥ ឈ.វ	៤៤១៥
៤១	តិរ ពារ	២៥	ប	គ្រូ	និវត្តន៍ ក.វិ.អយក ស្រុកស្រែចម្រុះ ខេត្តសៀមរាប	១១.០៦.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	១៣១៤ ឈ.វ	៤៤១៦
៤២	ស្រី ធីតា	៤៧	ប	គ្រូ	និវត្តន៍ ក.វិ.អយក ស្រុកស្រែចម្រុះ ខេត្តសៀមរាប	០៤.០៦.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	៣៧៤៨ ឈ.វ	៤៤១៧
៤៣	ពន សារុន	៧៦	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១២.០៧.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	១៣១៥ ឈ.វ	៤៤១៨
៤៤	កែវ ធីតា	២៦	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១៦.០៦.១២	ក្រុមហ៊ុនកែច្នៃ	៣៧៧៦ ឈ.វ	៤៤១៩
៤៥	សិម សារុន	ប	៦៩	គ្រូ	និវត្តន៍ មន្ទីរអយក. ខេត្តព្រៃវែង	១៤.០៦.១២	រោគាពារ	២៣៥៤ ឈ.វ	៤៤២០
៤៦	រោម ធីតា	ប	៤០	គ្រូ	និវត្តន៍ ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	១៦.០៦.១២	រោគាពារ	២៧៥១ ឈ.វ	៤៤២១
៤៧	ដួង ប៊ុន	ប	៦៥	គ្រូ	និវត្តន៍ ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	០៦.០៦.១២	រោគាពារ	៧៥០ ឈ.វ	៤៤២២
៤៨	កើត សារុន	៥៧	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៥.០៦.១២	រោគាពារ	៧១២ ឈ.វ	៤៤២៣
៤៩	យាង ហឿន	៤៧	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១០.០៧.១២	រោគាពារ	០១១៦ ក្រ.វ	៤៤២៤
៥០	ពុត សេដ្ឋី	៤៤	ប	ម.ប.ក	វិទ្យាស័យបាក់កែវ រាជធានីភ្នំពេញ	០៧.០៧.១២	មហាវិថីយ័ត	៧៧៥១ ឈ.វ	៤៤២៥
៥១	ម៉ី សុភ័ក្ត្រ	៧៥	ប	គ្រូ	និវត្តន៍ វិទ្យាស័យបាក់កែវ ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២១.០៧.១២	រោគាពារ	២១៤៧ ឈ.វ	៤៤២៦
៥២	សៀង សេដ្ឋី	៥៥	ប	ប.ប.ក	ប.ប.ក ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២១.០៦.១២	ឧបទ្វីប	៣២៧៧ ឈ.វ	៤៤២៧

ល.រ	ឈ្មោះ	ថ្ងៃខែ	ឈ្មោះ	មុខរបរ	ស្ថានភាព	ថ្ងៃខែ	មុខរបរ	លេខបញ្ជី	សាលា
១. បណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ									
១	ត្រីង អៀង	៦៨	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ ឈោ សំរោង ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១១.០៥.១២	រោគាពារ	៤៥៦៥ ឈ.វ	៤៥៧៥
២	សោ សារុន	៥៨	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ ជា សុខាភិបាល ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៤.០៥.១២	រោគាពារ	៣៥៨៧ ឈ.វ	៤៥៨០
៣	អ៊ុំ សុខាភិបាល	៥៣	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ មួយ ស៊ីម ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	០២.០៦.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	៣៤៧៥ ឈ.វ	៤៥៨១
៤	ស្រី ប៊ុន	៥៦	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ គ្រូប គីម ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	៣០.០៤.១២	រោគាពារ	១១៣ ឈ.វ	៤៥៨២
៥	ម៉ៅ ស៊ីម	៤៦	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ ប្រាក់ គីម ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១០.០៦.១២	ក្រុមហ៊ុនកែច្នៃ	២០៤៦ ឈ.វ	៤៥៨៣
៦	ប៊ែន ធាន	៣៥	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ កុំ ហាត់ អនុ.កិច្ចការណ៍ ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	០៤.០៧.១២	រោគាពារ	៦៦៣ ឈ.វ	៤៥៨៤
៧	កែវ ធាន	៨១	ប	មេដឹកនាំ	ប្តីអ្នកគ្រូ សាត សោរា និវត្តន៍ មន្ទីរពេទ្យ ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២១.០៤.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	២៣៧១ ឈ.វ	៤៥៨៥
៨	ប្រឹម សុខ	៦១	ប	មេដឹកនាំ	ប្តីអ្នកគ្រូ អ៊ុក ស៊ីម ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	០៣.០៥.១២	រោគាពារ	២៣៧៤ ឈ.វ	៤៥៨៦
៩	អ៊ុក ធាន	៥១	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ ម៉ែន សុខាភិបាល អនុ.កិច្ចការណ៍ ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	២៣.០៥.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	២០៤៣ ឈ.វ	៤៥៨៧
១០	ប្រាក់ អ៊ុន	៦១	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ គ្រូ អ៊ុន អនុ.សំរោង ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	២៧.០៥.១២	រោគាពារ	៦៧៥៥ ឈ.វ	៤៥៨៨
១១	ប៊ុន ធីតា	៣៧	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ អ៊ុន សុខាភិបាល វិ.ប.ស ឈោ សំរោង ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	០៣.០៣.១២	រោគាពារ	៦៤៥៥ ឈ.វ	៤៥៨៩
១២	ស៊ីម សុខ	៣៦	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ ប្រាក់ សុខាភិបាល វិ.ស៊ីម ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៨.០៦.១២	មុខសាច់ក្រូច	១០៨៨១ ឈ.វ	៤៥៩០
១៣	អ៊ុន ហឿន	៦០	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ ហ៊ុន ស៊ីម និវត្តន៍ ក.វិ.អយកស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	២៦.០៦.១២	រោគាពារ	៣៥៥ ឈ.វ	៤៥៩១
១៤	ប៊ុន ប៊ុន	៦៤	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ ម៉ៅ កង ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១៣.០៦.១២	រោគាពារ	១២៤៧ ឈ.វ	៤៥៩២
១៥	ស៊ីម សុខ	៣២	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ ថា កុក អនុ.កិច្ចការណ៍ វិ.ប.ស ខេត្តសៀមរាប	១៤.០៦.១២	រោគាពារ	១០៤៨៨ ឈ.វ	៤៥៩៣
១៦	សោ សារុន	៦៥	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ ឈោ សុខាភិបាល និវត្តន៍ ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១៨.០៥.១២	រោគាពារ	២២៤៨ ឈ.វ	៤៥៩៤
១៧	ហោ សារុន	៣៤	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ គ្រូ សុខ អនុ.កិច្ចការណ៍ ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	០១.០៦.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	៣៤៧២ ឈ.វ	៤៥៩៥
១៨	អ៊ុន ធាន	៣៦	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ សាត សោរា ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២១.០៥.១២	ឧបទ្វីប	៤១០៥ ឈ.វ	៤៥៩៦
១៩	ប៊ុន អ៊ុន	៥៤	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ ថា សារុន ប.ប.ក ឧបទ្វីប ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	១៤.០៦.១២	រោគាពារ	៣៦៧៧ ឈ.វ	៤៥៩៧
២០	ស៊ីម ប៊ុន	៦៥	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ សុខ អ៊ុន និវត្តន៍ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	០៥.០៦.១២	រោគាពារ	៦៥១៧ ឈ.វ	៤៥៩៨
២១	អ៊ុន ធាន	៤០	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ អ៊ុន ធាន អនុ.កិច្ចការណ៍ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	០៧.០៦.១២	រោគាពារ	២៨៤ ឈ.វ	៤៥៩៩
២២	សុខ ធាន	៦៣	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ អ៊ុន ធាន ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៣.០៥.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	៣៥២៥ ឈ.វ	៥០០០
២៣	អ៊ុន ធាន	៥៨	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ គ្រូ ជា ប.ប.ក អនុ.កិច្ចការណ៍ ស្រុកព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង	២២.០៥.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	៦២៨៥ ឈ.វ	៥០០១
២៤	អ៊ុន សារុន	៦៣	ស	កសិករ	ប្រធានគ្រូ ហោ សុខ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៥.០៥.១២	រោគាពារ	៨៨៦៣ ឈ.វ	៥០០២
២៥	ឈោ កុំ	៤១	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ ហោ សុខ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	០៣.០៦.១២	រោគាពារ	៥៣៥៥ ឈ.វ	៥០០៣
២៦	កែវ ធាន	៧២	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ កែវ សុខាភិបាល និវត្តន៍ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	១០.០៥.១២	រោគាពារ	២៥០២ ឈ.វ	៥០០៤
២៧	សោ សារុន	៥៧	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ ថា សុខ និវត្តន៍ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៥.០៥.១២	រោគាពារ	២៧៧៥ ឈ.វ	៥០០៥
២៨	ធាន ធាន	៥៤	ប	កសិករ	ប្តីអ្នកគ្រូ សុខ ធាន ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	០៤.០៥.១២	រោគាពារ	១៥០៦ ឈ.វ	៥០០៦
២៩	ជា ធាន	៦៨	ស	មេដឹកនាំ	ប្រធានគ្រូ ម៉ៅ សុខ និវត្តន៍ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	២៨.០៥.១២	រោគាពារ	៦១៥ ឈ.វ	៥០០៧
៣០	ធាន សារុន	៦៦	ស	មេដឹកនាំ	និវត្តន៍ ប.ប.ករោងចក្រយានយន្ត ស្រុកស្រែចម្រុះ ខេត្តសៀមរាប	០៤.០៧.១២	វិស័យធានារ៉ាប់រង	១១៣០ ឈ.វ	៥០០៨

Cambodge. Phare de Chruï Chongva. n° 110

ស៊ីននៅជ្រោយចង្វារ